Karácsonyi szám

Ára 30 fillér.

DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA
DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG U. 1. SZ.
TELEFON: 27-89. (HÁROM MELLÉK-ÁLLOMÁS)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 2.40 P, NEGYEDÉVRE 7 P, FÉLÉVRE 14 P, ÉVENTE 26 PENGŐ
EGYES SZÁM 10 FILLÉR. VASÁRNAP 20 FILLÉR

XIII. ÉVFOLYAM, 295. SZÁM. *Debrecen, 1936 december 25 péntek* ÁRA 30 FILLÉR

Magyarok karácsonya

Irta: dr Hadházy Zsigmond ny. főispán

»Ismét újabb esztendeje — Istentől kimért ideje — telék el a mulandóságnak«... és eljött ismét, itt van újra a keresztyén világ legszebb, legszentebb ünnepe — a karácsony.

A magyar föld csendes álomba szenderült — kebelében az új élet magvaival, melyeket verejtékező magyarok biztak hittel és reménységgel gondjaira.

Megpihentek a szorgos, dolgos magyarok is, pár napra feledve bút, bajt, bánatot, keservet, csendes nyugalommal, derüs boldogsággal ünneplik a szeretet ünnepét.

Elült a harcizaj is a nagy politika berkeiben, a küzdők — feledve elvet, meggyőződést, ambiciót — elvonultak családi-, baráti köreikbe s pár napra megszünt az ellentét, a gyanakvás, a viszály magyar és magyar között, úrrá lett feletük is a krisztusi szeretet, az Isten békéje.

A szent karácsonnyal a meghékélés áhitatos nyugalma és csendje, a szeretet békessége borult rá — pár napra — a magyar földre.

— — — — — — — — —

Önként felmerül a kérdés, hogy miért csak e szentséges ünnepen, miért csak pár napra, miért nem — örökre?

A kérdés felvetése annál is inkább jogosult, mert hiszen nincsen az Isten világának még egy másik népe, melynek tagjait ezer esztendő tengernyi szenvedése, fájdalma és keserve, a közös sors elrendeltsége és mulhatatlansága, egymás megértésében, megbecsülésében és a testvéri szeretetben úgy össze kovácsolhatta volna, mint magyart a magyarral.

Ha valahol a föld kerekén, akkor a magyar földön — a magyarok között — kellene a legszentebb egyetértésnek, egyetakarásnak és az igazi krisztusi szeretetnek élnie s az Isten békéjének itt kellene örökkön-örökké honolnia, mint akkor valamikor, amikor még az a jelszó járta: »extra Hungariam non est vita«...

S ha még sincs így, ha nem így van, akkor lehetetlen nem érezni, hogy valahol valami végzetes hiba történt.

Dehát hol a hiba?

Talán a közismert turáni átok nehezedett reánk, — ez volna a hiba?

Szó sincs róla — ez csak mese.

Vagy talán a magyar népben volna a hiba?

Szó se lehet róla. Egészében egyetlen nép se hibás, — általában se nem jó, se nem rossz, olyan mint a gyermek, vezetni lehet a jóra is, a rosszra is.

A magyar nép egészében különben is egészséges, edzett, erős, bátor, vitéz, dolgos, szorgalmas s mindezeken kívül eszes, értelmes, okos, szerény, becsületes, hazafias s ezer év óta mély keresztyén hitü, jó erkölcsü, kitünő nép. Benne nem lehet és nincs is hiba. A hiba tehát nincs és nem lehet másban, mint a népvezetésben — a politikában.

Mi sem könnyebb, mint ezt átlátni s megállapítani.

Nem kell messze se menni, elég visszatekinteni a nagy háboru óta máig lefolyt időre.

Elég, ha visszagondolunk arra hogy ezen — aránylag rövid — idő alatt a hivatott és nem hivatott népvezetők a jámbor, becsületes, hiszékeny jó magyar népre micsoda áradatát zudították az egymással homlokegyenest ellenkező idegen tanoknak, hamis elméleteknek, világszemléleti eszméknek és általában az üres jelszavaknak, melyek az Isten, király, haza, nemzet, vallás, hit, erkölcs, tekintély, becsület, tisztesség s tulajdon fogalmát hol a sárba taposták, hol szentséggé magasztalták.

Még szerbe-számba se lehetne szedni azokat a — szinte mennyei boldogságot jelentő — hangzatos kultúrális, gazdasági, szociális, népies és népjóléti ígéreteket, frázisokat, megvalósíthatatlan terveket csillogó reformokat, fantasztikus célkitüzéseket és lehetetlen programmokat, amelyekkel jóformán naponként elárasztották.

És ki tudná elsorolni azokat a jogtalan, igazságtalan, méltánytalan, igen gyakran durva és erőszakos eszközöket, amelyekkel mindezeket propagálták s amelyekkel az egy akol — egy pásztor elvét politikai téren megvalósítani akarták.

A végeredménye mindezeknek természetesen nem lehetett más, mint a jó magyar nép egészének sorozatos és keserves csalódása s általában a nép szörnyü kiábrándulása.

Vajjon lehet-e csodálni, hogy az eszméknek, elveknek, tanoknak, jelszavaknak, ígéreteknek, programmoknak és célkitüzéseknek ebben a bábeli zürzavarában és erőszakolásában a magyar nép józan ítélőképessége megrendült, olykor-olykor — szerencsére csak rövid időre — el is veszett? Lehet-e csodálni, hogy a folytonosan csalódott nép lelkében a jog, törvény, igazság tekintélye és tisztelete lassanként lecsuszott arról a magas piedesztálról, melyre ezer esztendő alatt felemelkedett? Lehet-e csodálni, hogy a kiábrándult nép végre is elveszítette hitét mindenféle politikában és gyanakvóvá, bizalmatlanná vált mindenféle népvezetővel szemben, sőt utoljára egyik magyar — a másikkal szemben is?

Ha nem így lett volna, ha nem ez lett volna az eredmény, az volna a világ nyolcadik csodája.

Világos és tiszta dolog tehát, hogy ezért nincs egyetértés, egyetakarás és békesség a magyar életen — legfeljebb csak pár napra — a szeretet legnagyobb ünnepén.

— — — — — — — — —

Ki merné állítani, hogy jól van ez így?

Ha pedig nincs jól, ki meri vállalni a felelősséget a magyar nép lelki egységének, egyetértésének, egyetakarásának felbomlásáért, széttagoltságáért, — éppen most napjainkban, amikor az egész világ lázban ég körülöttünk?

Bizonyára senki se.

Elérkezett tehát az utolsó óra, amelyben a hivatott és nem hivatott népvezetőknek — a politikusoknak — magukba kell szállaniok.

Véget kell vetni a magyart magyartól elválasztani alkalmas értelmetlen világnézeti frázisoknak, üres jelszavaknak, beválthatatlan ígéreteknek, csalóka reformoknak, fantasztikus célkitüzéseknek és programmoknak, egyáltalán minden — a magyar nép lelkétől idegen — eszmék, elméletek és tanok propagálásának.

Haladék nélkül vissza kell térni a keresztyén magyar erkölcsök eredeti, évezredes, romolhatatlan fundamentumára és ezen kell tovább építeni — a jog, törvény, igazság és méltányosság szent elveinek épségben tartásával, — magyar hittel, magyar lélekkel, krisztusi szeretettel, magyar szellemben a szintiszta magyar nemzeti intézményeket, a korszerű reformokat, amelyeknek nyomán áldás és boldogulás fakad minden magyarra.

Csak ez hozhatja meg és ez okvetlenül meg is hozza: minden magyarnak megbékélését, nyugalmát és teljes egyetértésben és szent akarásban s testvéri szeretetben összeforrását és az egész nemzet lelki megujulását.

— — — — — — — — —

Mintha virradna, mintha hajnalodna!

A szeretetnek e legnagyobb ünnepén a hasadó magyar égen mintha jelei mutatkoznának és tünnének fel egy szebb, egy jobb magyar korszaknak.

A magyar földnek és magyar életnek ez a karácsonyi méltóságos nyugalma és békességes csendje mintha arra mutatna, hogy a jóakaratú emberek — a nemzet legjobbjai — végre egymásra találtak és másithatatlan elszántsággal, nagy és szent elhatározással már el is indultak — mint egykoron a megszületett Megváltót kereső három királyok — hogy megkeressék a megváltó magyar egyetértés, egyetakarás és testvéri szeretet szentséges fundamentumát és e szikla szilárd alapon visszaszerezzék és rajta felépitsék a honszerző Árpád s a nemzetállam alapitó Szent István király örökké tartó dicsőséges, boldog országát.

A szeretetnek e legszebb és legszentebb ünnepén — a magyarok karácsonyjának békés és csendes nyugalmában — erős hittel, megingathatatlan meggyőződéssel bizva-bizzunk minden igaz magyar eme legszebb és legforróbb vágyának — kivánságának mielőbbi megvalósulásában.

Boldog Karácsonyi ünnepeket kiván összes vevőinek

Bőde Gyula kft. összes alkalmazottja

Darányi miniszterelnök nyilatkozott az aktuális politikai kérdésekről

A nemzeti erők koncentrálása — A titkos választójog elvileg megnyugtató

Darányi Kálmán miniszterelnök a karácsony alkalmából nyilatkozott a hirlapirók előtt kormányzati programjáról és terveiről. Legelőbb is rámutatott a miniszterelnök arra, hogy a parlamenti tárgyalások nyugodt hangja, tárgyilagossága és szakszerűsége a politikai légkör megenyhült voltát mutatja.

— Amint a kormányprogram előterjesztése alkalmából kifejtettem — folytatta a miniszterelnök, — minden olyan politikai tényezővel, aki a köz érdekében az összműködést szívből óhajtja, könnyen fogunk együtt dolgozni. Természetes, hogy a többségi pártra támaszkodom, de örömmel veszem az ellenzéki pártok közreműködését a nagy kérdések megoldásában. Ilyen közreműködés lehetséges a mai pártkeretek fenntartásával éppen úgy, amint elképzelhető az erők valamelyes átcsoportosításával is, ha azt a körülmények indokolttá teszik. *A politikai erőviszonyok eltolódását azonban addig, amíg a jelenlegi parlament együtt van, sem szükségesnek, sem sürgősnek nem tartom. A kormányzat zavartalanságát biztosítva látom, ha sikerül a nyugodt politikai légkört hosszabb időre biztosítani. Erre mindenképpen törekedni fogok.*

— Kormányom a nemzet lelki egységének megteremtésére törekszik. A nemzet boldogulását csak úgy tudom elképzelni, ha minden erő, tudás, érték összefog a nemzeti célok szolgálatában. Ilyen értelemben látom szívesen az erők koncentrálását.

Nyilatkozott azután a miniszterelnök az alkotmányjogi reformokról. *A kormányzói jogkör kiterjesztése és a felsőházi reform tekintetében állandó érintkezést óhajt fenntartani a magyar politika valamennyi vezető tényezőjével, hogy teljes összhang alakuljon ki e kérdésben. A választójoggal kapcsolatban kijelentette a miniszterelnök, hogy a titkosság általános bevezetését elvileg megnyugtatónak tartja, bár a titkosságot is csak eszköznek tekinti a nemzet magasabb érdekeinek szolgálatára. Reméli, hogy a titkos választójog bevezetése semmiféle nemzeti szempontból veszélyes eltolódást nem fog magával hozni.*

A lakosság könnyebb megélhetését biztosítani kívánja a kormány. Egyes közszükségleti cikkeknél mutatkozó árfelhajtást meg fogja akadályozni. Az árellenőrzés figyelemmel kíséri a kartellizált cikkek árait. Az agrárcikkek árszínvonala indokolt, mert a magyar mezőgazdaság csakis a termelési költségeknek megfelelő árak mellett tud boldogulni.

A munkanélküliség enyhítésére nagy közmunkákat tervez a kormány a földmunkások részére. Megindítják az Alföld fásításának és öntözésének munkálatait.

A gazdaadósságok rendezésének végrehajtása a földbirtok valamennyi kategóriájára a közeljövőben be fog következni. Az OFB földhözjuttatottak hátralékait rövidesen méltányosan rendezni fogja a kormány.

Végezetül külpolitikai vonatkozásban a Duna-völgy problémájának megoldásáról szólott a miniszterelnök. Külpolitikánk legfőbb célja az igazságon felépülő konstruktiv béke. Egyenjogúságunk biztosítása mellett mindenkor készek vagyunk a tárgyaló asztalhoz ülni. Mi, magunk részéről továbbra is reálpolitikai alapon keressük a Duna-völgy problémájának megoldását — fejezte be nyilatkozatát a miniszterelnök.

Eckhardt Tibor nyilatkozata

Eckhardt Tibor, a független kisgaspárt vezére érdekes nyilatkozatot tett. A NEP működésével kapcsolatban azt mondotta, hogy két irányban volt kifogása: az egyik a közigazgatási gépezetnek pártpolitika céljaira való beállítása, a másik a presszió és a szabadakaratnyilvánítás meggátlása.

— *Ha ebben a két vonatkozásban szükséges változások bekövetkeznek, a NEP működéséhez több kritikai megjegyzésem nem lesz.*

A továbbiakban kijelentette Eckhardt, hogy *az ellenzék együttműködése megmarad az alkotmányjogi kérdések megoldása terén.*

— *A Darányi-kormányhoz sokkal közelebb állok, mint Gömbös Gyula legutóbbi kormányához. Tudom azt, hogy máról holnapra a multnak minden terhes hagyatékát likvidálni alig lehet, ezért teljes megértéssel és türelemmel viseltetem Darányi miniszterelnök úr kormányzásával szemben.*

XI. Pius pápa karácsonyi rádiószózata

»A béke alapja a rend«

Vatikánváros, dec. 24. XI. Pius pápa karácsonyi rádiószózatában foglalkozott a világot és az egyházat fenyegető súlyos veszedelmekkel és

különösen fájdalommal emlékezett meg a véres spanyol polgárháború borzalmairól.

Fájdalommal látok nagy számban olyanokat is — mondotta —, akik az eszközök és ellenfelek megválasztásában tévútra vezettetik magukat. A Szentszék már többízben közölte, milyen eszközöket tart alkalmasaknak és ma is atyai szívünkből ismételten nyomatékosan felhívjuk a világ valamennyi püspökét és a világ összes katolikusait, hogy tettekkel vegyen részt az Actio Catolica munkájában.

Szeretettel emlékezett meg a pápa a gyermekekről,

akik tündöklő tisztaságukkal különösen kedvesek Jézus szívének és teljesen az egyházhoz tartoznak. Ezután a pápa köszönetet mondott a gyermeki szeretet minden jeléért, amely betegsége napjaiban a világ minden részéből feléje áradt. Karácsony napján — folytatta a Szentatya — magunkévá tesszük az ég karácsonyi üzenetét: *Gloria in excelsis Deo*...

Szólt végül a pápa az elmúlt év nagy katolikus eseményeiről, majd felhívta az egyház tagjait Szent Pál 1900 éves és Szent Szilveszter 1300 éves jubileumára. Szózatát a békére való felhívással fejezte be.

A béke alapja a rend, amelynek megvalósítása az egyesek és a társadalom igazsága nélkül lehetetlen — mondotta.

A Szentatya apostoli áldását adta a szent kollégiumra, az egyház püspökeire és a nagy katolikus családra.

*

A pápát rádiószózata felolvasása közben többízben hves köhögési roham támadta meg, de azért leküzdötte a testi gyengeséget. Tekintettel a pápa gyengeségére, környezete igyekezett lebeszélni arról, hogy a rádiószózatot megtartsa és kérték, hogy kímélje egészségét, de a pápa így válaszolt:

— *Többet használ egy halott pápa is, mint egy beteg pápa.*

... És elhangzott karácsony vigiliáján a rádiószózat.

ALFÖLDI TAKARÉKPÉNZTÁR DEBRECENBEN

ALAPITTATOTT AZ 1872. ÉVBEN

A PESTI MAGYAR KERESKEDELMI BANK LEÁNYINTÉZETE

Betéteket a legjobban gyümölcsöztetünk, kölcsönöket a legjutányosabban folyósítunk, foglalkozunk a banküzlet minden ágával.

Címünk: DEBRECEN, Ferenc József út 16. Telefonszámunk: DEBRECEN, 19-70, 22-32. — Táviratcímünk: Alföldi takarék Debrecen.

Ajánljuk TÉGLAGYÁRUNK elsőrendű gyártmányait. — Gyári telefon: 14-01. főbizományossága. Telefonszám: 28-66.

MINDENNEMŰ TERMÉNYT VESZ ÉS ELAD.

Sár- és hócipők nagy választékban

Műselyem paplan fehér vattával . . P 21·—

20. | 300 cm. **Juta Boucle szőnyeg** . . P 38·—

Storfüggöny kézi motivval . . . . . P 6·90

Méteráru függönyanyagok, torontáli szőnyegek, mokett- és szövet szelontakarók nagy választékban.

Haas Lipót

Linoleum és Szőnyegáruház

Ferenc József út 58. szám

Telefon: 29—63.

Megyeháza mellett.

136 ELÍTÉLT KAPOTT KARÁCSONYI AMNESZTIÁT

Budapest, december 24. Az idén karácsonykor nagyobb szabású amnesztiára vonatkozó rendelkezések nem történtek. A szokásos közkegyelmi elhatározások egyes elítéltek méltánylást érdemlő eseteiben ugyanúgy bekövetkeztek, mint más években.

Az 1936-os esztendőben összesen 136 elítélt részesült kegyelemben, ezek különböző, részben politikai, részben köztörvényi cselekményekből kifolyólag kaptak kisebb-nagyobb büntetést. Jelentősebb megkegyelmezés most nem történt.

CSANG-KAI-SEK MEGSEBESÜLT

Pekingben olyan hirek terjedtek el, hogy **Csang-Kei-Sek tábornagy megsebesült.** A hirt még hivatalosan nem erősitették meg.

Dr Thurzó Jenő egyetemi magántanár meghalt

Tíz nappal ezelőtt volt az eljegyzése

Beszámoltunk már arról, hogy dr Thurzó Jenőt, a debreceni egyetem egyik rendkívül tehetséges fiatal tudósát súlyos betegség támadta meg és munkahelyét is el kellett hagynia, mert betegsége teljesen az ágyhoz szögezte. A betegség az utóbbi két hétben annyira súlyossá vált, hogy megmenteni nem lehetett már a fiatal tudós életét és *csütörtökön délelőtt fél 11 órakor meghalt.*

Dr Thurzó Jenőnek krónikus vesebaja volt és ez okozta halálát. A baj ez év októberében vált igen komollyá és attól kezdve gondosan kezeltette is magát. A betegség azonban nem javult és két hete az egyik fővárosi szanatóriumba vitette magát, de néhány nappal ezelőtt visszahozták Debrecenbe, mert nyilvánvalóvá vált, hogy már nem lehet segíteni.

Dr Thurzó Jenőben igen értékes tagját vesztette el a debreceni egyetem. Nagy tudományos működést fejtett ki és 200 dolgozata jelent meg nemcsak magyar nyelven, hanem német, olasz, angol és spanyol nyelven is. Dr Thurzó Jenő tíz nyelvet beszélt és élénk összeköttetést tartott a külföldi tudományos körökkel. Kevéssel betegsége előtt tanult meg oroszul is, hogy eredetiben tanulmányozhassa az orosznyelvű ideggyógyászati műveket. A híres debreceni idegklinikának dr Benedek László távozása után helyettes vezetője volt, azelőtt első tanársegéde. Benedek professzor távozása után a legkomolyabb jelöltje volt a debreceni ideggyógyászati katedrának. December 12-én járt le a pályázat erre a tanszékre, dr Thurzó is beadta még erre a pályázatát, de a kérlelhetetlen halál megállította karrierjét. Thurzó Jenő 1896-ban született Trencsénben, résztvett a világháborúban is és több katonai kitüntetést szerzett.

A kiváló fiatal tudós halálának sok tragikus momentuma van. Egyik legfőbb vágya volt, hogy feleségül vehesse Vitárius António budapesti úrleányt, kihez ideális szerelem fűzte. Betegsége házasságkötési tervében is megakadályozta. Bízott azonban az életben és tíz nappal ezelőtt betegágyánál történt meg az eljegyzés. Gondoltak arra is, hogy rövidesen megtartják az esküvőt is, azonban az esküvő helyett már csak a ravatalnál találkozhatott az egymást oly forrón szerető két szív.

Dr Thurzó Jenőt szombaton délben fél 12 órakor temetik az egyetem díszudaráról.

Belvárosi Takarékpénztár Rt. Budapest,
debreceni fiókja.
Foglalkozik a bankügylet minden ágával.
Telefon: 19-52, 28-40.

Egy szakasz kivételével karácsonykor is folyik a harc a spanyol frontokon

Rabat, dec. 24. A sevillai rádióállomás csütörtökön délelőtt jelentette, hogy a madridi harconalon kisebb ágyuzás folyik. Az északi fronton a nemzeti csapatok a Villa Reál közelében a legutóbbi ütközetben 326 puskát, 25 géppuskát, két lövészárok mozsarat, egy harci kocsit és 4000 töltényt zsákmányoltak. Victoria közelében a nemzeti csapatok három elhagyott harci kocsira akadtak, mely körül igen sok halott feküdt. A nemzeti csapatok légi hadereje sikerrel bombázta a kormánycsapatok Sant Ander-i hadi kikötőjét.

Madrid, dec. 24. A védelmi tanács csütörtökön délben kiadott közleménye szerint a kormánycsapatok a boadillai szakaszon 5 km-nyire nyomultak előre. A nemzeti csapatok több mint 100 halott hátrahagyásával visszavonultak. A nemzeti csapatok légi hadereje szerdán több izben bombázni akarta a várost, de a kormánycsapatok repülőgépei visszaüzték őket.

KARÁCSONYI FEGYVERSZÜNET A MADRIDI EGYETEMI VÁROSRÉSZBEN

Madrid, dec. 24. A madridi egyetemi városrészben a karácsonyi ünnepek küszöbén fegyverszünet van. A szembenálló felkelők és a milicia katonái **hangerősitő tülkökön boldog karácsonyt kivánnak egymásnak.**

HÁROMEZER TUSZT KICSERÉLNEK

Burgos, dec. 24. Hosszas tárgyalások után a nemzeti csapatok főparancsnoksága és a a bask kormány kiküldöttei között megállapodás jött létre a tuszok kicserélése ügyében. Egyelőre 3000 tusz kicseréléséről van szó.

Gazdasági Takarékpénztár Részvénytársaság
DEBRECEN.

Csanak Béla, a Csokonai színház karmestere lábát törte a színházi próbán

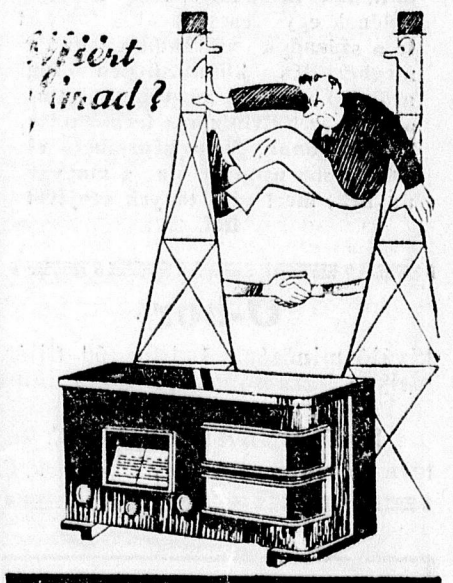
A klinikára szállitották, ahol lábát gipszbe helyezték.

Súlyos baleset érte *Csanak Bélát*, a Csokonai-színház népszerű, közkedvelt karmesterét, a kiváló komponistát csütörtökön délelőtt.

A Csokonai-színházban főpróbát tartottak délelőtt tíz órakor a délután műsorra kerülő karácsonyi gyermekjátékból. A zenekarban Csanak Béla a zongoránál játszott.

A zongora emelvénye játék közben beszakadt és a feldőlt több mázsa súlyú hangszer Csanak Béla kinyujtott lábára zuhant. Az erős ütéstől Csanak Béla elesett s erős fájdalmat érzett lábában.

A zenekar tagjai hozzászaladtak és felsegitették, de *fájdalma egyre erősbödött és lába dagadni kezdett.* Orvost hivattak hozzá, aki megállapította, hogy *Csanak Béla lábát törte.* Kiszállitották a sebészeti klinikára, ahol lábát gipszbe helyezték.

TELEFUNKEN 237.
az állomás-szelektálást maga végzi!
Főlerakat:
Soltész, Kálvin-tér 2

Babona,
hogy a külföldi áru jobb mint a magyar. A
„Turán"
irón a legfinomabb grafitból gyártott legjobb **magyar** irón. Ezt kérje mindenütt. GYÁRTJA: SCHULER JÓZSEF R.-T

ÖRÖM ▲ ÉRTÉK ▲ IRÓGÉP ▲ HURAY
MERCEDES, TRIUMPH, RHEINMETALL KÉPVISELET, IPARK AMARA PALOTA. Telefon: 17-93.

A 400 éves ősi Kollégium falai között kell megnyitni a világ legelső protestáns muzeumát

Felbecsülhetetlen kincseket hordanak össze a református múzeum csarnokaiba. — Dr Vargha Zsigmond egyetemi tanár nyilatkozata a létesítendő református múzeumról. —

Debreceni Kollégium 400 éves jubileuma alkalmából létesítendő alapítványok és építmények sorában említették, hogy a református muzeumot is létesítenek. Ennek a tervnek igen sok híve akadt. Legrajongóbb propagálója dr Vargha Zsigmond egyetemi tanár, a kollégium anyakönyvtár tudós igazgatója. Fölkerestük dr Vargha Zsigmondot, hogy véleményét és tervét megtudjuk a Debrecenben létesítendő protestáns muzeumról, amely a legelső lenne az országban és teljes összeállítása esetén kincseit tekintve, a legelső az egész világon.

A tudós egyetemi tanár ismertetette terveit a létesítendő református muzeummal kapcsolatban és első sorban arról nyilatkozott, hogy miért van szükség a muzeumra.

— A mult csak ott él, ahol tunak tóla — mondotta. — Másként nem lehet azt öntudatosítani. Nálunk az a baj, hogy sokat beszélnek a multról, de nem tudják a megelevenítést átvinni a köztudatba. Tapasztalható a közéletben a közöny, mely az egyházi élet terén is jelentkezik s ezen volna segíteni hivatott a tervbe vett és megvalósítás előtt álló nagy, országos protestáns muzeum. Ha sikerül ezt összehozni és a legmélóbb helyen, Debrecenben felállítani, olyan új anyag kerül felszinre, amelynek kutatásából hatalmas impulzust fog kapni nemcsak a magyar nemzeti, hanem az egyetemes tudomány is. A feleleventett multból új erőre éledhet a sokaknál kilobbanóban lévő egyháziasság.

Egy ilyen nagy tárház drága emlékei révén kiújulhatnak és megelevenedhetnek külföldi kapcsolataink és a nemzetközi protestánsizmust még többre fogja értékelni mint ma, mert látja, hogy a saját életének egy becses darabja folyt itt le a századok viharaiban. Ez a megbecsülés különösképen fog szólni Debrecen városának, mint a magyar kálvinizmus természetes központjának. Nem képzelhető el ennél jobb propagálója a magyar ügynek, mert ez a tények erejével hat.

— De a reformátusság szellemi értékét és súlyát befelé is egy ilyen muzeum tudja legjobban biztosítani. A református muzeum megvalósításáról tehát a Kollégium 400 éves évfordulóján foglalkozni a legfőbb érdem.

A REFORMÁTUS MUZEUM KINCSEI

A létesítendő református muzeum anyagáról dr Vargha Zsigmond a következőket mondotta:

— A református múzeum anyaga felölelne mindent, ami a református élettel kapcsolatban áll és már muzeális érték lett, vagy jelentőségénél fogva azzá vált. Az anyag egyrészét kétségtelenül a nyomtatott és irott anyag adná. Gondolunk pl. az iskolák és egyházak őrizetében levő olyan kéziratos anyagokra, amelyek elsősorbtn múzeumba valók, pl. híres emberek kéziratairа, egyházi anyakönyvekre, a magyar protestantizmus életével összefüggő fontosabb eseményeknek feldolgozására, majd ritka könyvekre és műbecsü képekre.

— A múzeum keretébe valók a fontosabb egyházhasználati tárgyak, pl. bibliák, énekeskönyvek s egyházi büntetésnél alkalmazott tárgyak, pl. a kalodák. Fontos tárgyai lennének a múzeumnak a kegyszerek. Különösen megbecsülésre tartanak számot a XVI. századbeli magyar feliratú serlegek. A híres ötvösműhelyek készítette kancsók és serlegek, a fejedelmek adományaiból kikerült kegyszerek, díszes úrasztali terítők.

Az úrasztali terítők csoportján belül éppúgy, mint a serlegeknél s kancsóknál olyan meglepetés várja a közönséget, amiről még álmodni sem mer.

Itt kell megjegyezni, hogy a Tisza István tudományegyetem díszasztali terítője is egy ilyen prostestáns úrasztal terítő motivumaiból van összeállítva.

— Külön fejezet alá lennének vonhatók a Kollégium nevelői és oktatói munkájánál használt tárgyak, régi földgömbök, értékes régi térképek, s fizikai kisérleti tárgyak s ilt elsősorban gondolunk Hatvani István tudós professzor első fizikai gépjére.

— A református múzeumban volnának csoportosítandók a különböző kollégiumi gyüjtemények legszebb darabjai, amilyenek pl. az uralkodói fejedelmi okiratok és más egyebek.

— Tehát valóban rendelkezésre áll az anyag, melyből a legnagyszerűbb múzeum megvalósítható.

HOL LEGYEN A REFORMÁTUS MUZEUM.

— A létesítendő új múzeum vitákra ad okot, mert több megoldás kinálkozik Dr **Vargha Zsigmond** professzor az elhelyezés kérdésében a maga álláspontját már leszögezte és ez az álláspont is a leghelyesebb. A professzor az elhelyezés kérdéséről a következőket mondotta:

— A református múzeum elhelyezéséről szólva ezidőszerint az a terv, hogy a múzeum anyagát egy újonnan építendő épületben helyeznék el. Ez az épület kötné össze az ősi Kollégiumot a már újonnan épült internátussal. Eszerint a terv szerint egy új szárnyépület fogadná magába a református múzeumot. Nekem talán nem ildomos e kérdésben nyilatkozattal elébe vágni az illetékesek döntésének, de mivel messzi kiható intézkedésekről van szó és az ügy érdeke is megkivánja, talán nem látszik indokolatlannak, ha e kérdésben véleményt nyilvánítok. Megadja a jogcimet erre az is, hogy magam is múzeális anyagot őrzök és kezelek, a Kollégium évszázados anyakönyvtárát, mely mind e mai napig múzeum is, mégpedig az ország egyik legértékesebb múzeális kincse. Szerény véleményem az, hogy

az új református múzeum csak az ősi Kollégiumban helyezhető el, mégpedig az anykönyvtárhez csatlakozó második emeleti részeknek, úgy a Fűvészkert, mint a Darabos ucca felőli frontján.

Ennek az elhelyezésnek az óriási előnye, hogy anyagilag a legkevesebb áldozattal megvalósítható. Egy másik nagy előnye, hogy a református múzeum összeszedendő anyaga szervesen és helyileg csatlakozni fog az anyakönyvtárhoz. A könyvtár szíve kell, hogy legyen és maradjon a múzeumnak. Nem kis előny az sem, hogy az egész múzeum ilymódon egy patinás épületbe kerül, amelyre boldog büszkeséggel tekint fel minden magyar ember. És végül, hogy a múzeum végnélküli fejlődésének csak itt lesznek megoldhatók a terjeszkedési lehetőségei is.

— Ha szükség lesz rá, igénybe vehetők majd lassanként az emlí ett másodemeleti részeken kivül az egesz első emelet is. Múzeumi célra átalakítva a Kollégium elsőrendü intézet, de tanintézeti célokra — mint pedagógusok mondják —, már újabb épületek szükségesek. A másodemeleti részeknek múzeumi célokra átalakítá-a azt hozza magával, hogy az Oratóriu n és kántusterem is a cél érdekébe állitandók. Az Oratórium a legkitünőbb megoldás előadói célokra. A kántusterem pedig kiállítási célokra veheto majd igénybe.

A lépcsőfeljáratnál a régi, kopott tölgyfalépcsőket meg kell hagyni és üveg alá tenni. Nem bántanám ugyanis azokat a szent lépcsőfokokat, amelyeken Kossuth Lajos és annyi nagy magyar ember láb nyoma visszhangzott.

A lépcsőfeljárat hatalmas falsikjait teleraknám részben művészi értékü es már birtokunkban levő képekkel, — részben pedig freskószerü diszitésekkel. Milyen felséges volna a Kollégiumban lezajlott nagy történelmi események jeleneteit, vagy a régi diákéletet eredeti rajzokban megörökitett mozzanatait vinni fel a falakra. A második emelet nagy nyitott folyosóit üvegfal zárná és ott is kiállithatók lennének a Kollégiumból kikerülő régi múzeális és iskolai emlékek.

— A múzeum külön elhelyezésének én erős akadályait látom. Először is annyi pénzünk nincs és nem is lesz, amennyiből egy méltó épületet lehetne emelni a református múzeumnak. A múzeumnak, — ha az külön áll —, monumentális épületnek kell lenni: ez kétségtelen. Ha a külön elhelyezést akarják megvalósítani, akkor a múzeális anyag kettészakad. Fele marad az anyakönyvtárban, a másik pedig külön kerül. Kissé groteszkül hat, ha egy modern épületszárnyban helyezznek el többévszázados, patinás anyagot. Tekintetbe kell venni azt is, hogy abban a tervbevett szárnyépületben a terjeszkedésre nincs meg a lehetőség. Hátrány volna az is, hogy a múzeumi anyag emeletek közt oszlana meg és nem lenne egy szinten elhelyezkedve. Könnyen megoldható a múzeumnak az ősi Kollégiumban már emlitett részekben való elhelyezése, csak a mai diákinternátusokat kell onnan kitelepiteni. Azok a második emeleti helyiségek internátus céljaira ma már úgysem jók, mert nem modernek és nem is modernizálhatók a mai esztetikus és szociál-hygenikus követelményeknek megfelelően. A létesítendő új szárnyépületben kell elhelyezni az internátust, amely igy a már meglevő nagy internátussal szerves kapcsolatba kerül.

— Az új internátusban egy közös imaterem is létesítendő és a kántusterem is, hogy pótolja az ősi Kollégiumban maradt helyiségeket.

A református múzeum anyagának összegyüjtéséről röviden a következőket mondotta a tudós professzor:

— Itt első és nagyon örvendetes tény az, hogy a debreceni Kollégium könyvtára és múzeuma olyan nagy értékü protestáns és nemzeti közvagyon,

Ó-bor
kiváló minőség, 1 liter 50 fillér, mely a karácsonyi jó hangulatot meghozza, kapható:
BÓNI GYÁRTELEP R. T.
termelői kimérésben, Verbőczi u. 6.

Tűzifát, szenet
legjobb minőségben, legolcsóbban, azonnali és legpontosabb kiszolgálás mellett
Békési és Lőw
cégtől vásárolhat.
Telep: Bánffy u. 4.
Telefon: 19—15.

FŐZZÜNK ÉS FÜRÖDJÜNK GÁZZAL!
Lakásunkat fütsük gázgyári kokszal!
A gáz Debrecenben legolcsóbb egész Európában!
A GÁZ
használatának számtalan előnyei közül kiemelkednek a következők:
1. A gázfőzés tiszta.
2. Kényelmes.
3. Gyors.
4. Szagtalan.
5. Minden pillanatban használatba vehető.
6. Okszerű kezelésnél sokkal olcsóbb, mint a fatüzelés.
A gázberendezésnek költségei hamar megtérülnek. Adóból a felét az állam téríti vissza, a másik felét pedig ugyszólván filléres havi részletekben fizetheti.
Takaréktüzhelyet, autogeysert, kályhát sem kell venni, mert egészen olcsón bérbeadunk ilyeneket.
Az autogeyser azonnal adja a meleg vizet. Egy fürdőhöz egy köbméter gáz kell, ára 22 fillér.
A KOKSZ,
fütéssel nincsen piszok, sohasem kell kormozni a folytonégő kályhában használva egész télen sohasem kell tüzet rakni. Ősszel begyujtja, tavasszal eloltja. Ennél nagyobb kényelmet el sem lehet képzelni. Látogassa meg mintaraktárunkat Batthyány utca 12 szám alatt, hol mindenről szívesen folytatunk megbeszélést, minden vétel kötelezettség nélkül. Telefonhívásra szakembereinket is kiküldjük. Telefonszám: 28—53
DEBRECEN SZ. KIR. VÁROS VILÁGITÁSI VÁLLALATA.

3 napig
ingyen élhet Budapesten,
ha részt vesz a
Hétfői Napló
képrejtvény pályázatán
A főnyereményen kívül még
100 értékes ajándék.
A versenyen kizárólag debreceniek vehetnek részt.
Felvilágosítás és rejtvényszelvény **Morvai** hirlapterjesztőnél.

amelyre mindenképpen büszkék lehetünk. E felbecsülhetetlen értékű gyűjteményben a református múzeum alapjai minden irányban adva vannak. Tehát csak arról van szó, hogy ez tovább építsük, fejlesszük, egészen a lehető teljességig. Nincs kétség benne, hogy a magyar reformátusság értékelvén a debreceni Kollégiumban, annak anyakönyvtárában és másból is levő óriási értékeket, az első hívó szóra készséggel ajánlja majd fel letétként tárgyait a múzeumba, ahol azokat megőrzik és gondozzák. Hisszük, hogy nem is lesz szükség semmiféle hivatalos egyházi irányításra, magától fog menni minden. De ha akadnának kivételek, amelyek e közcélú nagy fellángolásból kiakarnák vonni magukat indokolatlanul, a letétbe helyezésre az egyetemes egyháznak joga van. Ahol olyan kincsek vannak, melyek nem hozhatók el a múzeumba, részint a helyhez való kötöttség, részint pedig azért mert más közintézmény birtokában vannak, ott másolat készítendő, amilyennel már minden múzeum operál manapság.

Dr Vargha Zsigmondnak, a kiváló tudósnak nyilatkozatából kétségtelenül kitűnik, hogy a Kollégium négyszázéves jubileumát valóban csak úgy ülik meg legméltóbban, ha számot adnak a múltról, létesítvén a református múzeumot az ős Kollégium patinás falai között.

(bencze.)

AZ IPARTESTÜLET TÖBB MINT 200 ELAGGOTT IPAROSNAK OSZTOTT KI SZERETETADOMÁNYOKAT

A debreceni ipartestület, mint minden évben, úgy az idén is, megrendezte karácsonyi ünnepélyét, melyen több mint 200 elaggott és rászorult iparosnak és családjának osztottak ki szeretetadományokat. Az adományok összegyűjtése és az arra legjobban ráutaltak megállapítása körül buzgó, odaadó munkásságot fejtett ki az ipartestület vezetősége Tóth Lajos elnökkel és Buray Imre, valamint Seres Sándor alelnökökkel az élén.

A karácsonyi ünnepély csütörtökön reggel folyt le az ipartestület dísztermében. Az Iparos Dalárda nyitotta meg az ünnepélyt a Nemzeti Hiszekegy eléneklésével. Ezután *Tóth Lajos* ipartestületi elnök ismertette a testület évről évre megismétlődő akcióját, hogy az ünnepre a rászorult, idős, munkaképtelenné vált iparosok részesülhessenek a szeretet adományaiban.

Ezután kiosztották a több mint kétszáz iparos csomagját, melyben azok családtagjaival együtt 600 ember részesült. A Himnusz eléneklésével ért véget a szép ünnepély.

Karácsony éjszakáján kigyulladt a régi csokoládégyár épületének mennyezete

Karácsony estéjén tíz óra tájban telefonon értesítették a tűzoltókat, hogy *a régi csokoládégyár épületében, ahol most a távbeszélő század van elhelyezve, tűz ütött ki.*

A tűzoltók *Biró Áron* ügyeletes tiszt vezetésével, fecskendőautóval pillanatok alatt kiérkeztek a helyszínre. *Itt a liftaknát körülvevő deszkaburkolat és fölötte a mennyezet már lángokban állott s fojtó, sűrű füst terjedt el.* A tűz úgy keletkezett, hogy a kályhának a mennyezetig beépített csövéből szikra pattanhatott ki és ettől a mennyezet tüzet fogott, ami aztán átterjedt a liftakna deszkaburkolatára is.

A tűzoltók több mint egyórai megfeszített munka után lokalizálták a tüzet és az nem terjedt át más helyiségekre. A deszkaburkolat azonban porráégett s ugyancsak teljesen megszenesedett a mennyezet is. A kár mintegy 1000—1200 pengő.

DR KOVÁCS MIHÁLYT ÉS PAGONYI JENŐT TB. ÖRÖKÖS JOGÁSZELNÖKKÉ VÁLASZTOTTA MEG A DEBRECENI JOGÁSZSZAKOSZTÁLY

Rendkívüli közgyűlésre gyült össze a debreceni jogászszakosztály. A közgyűlést *Ujhelyi Szilárd* ezévi jogászelnök nyitotta meg, ki kegyeletes szavakkal emlékezett meg a jogászifjúság nagy halottjáról, dr Tóth Lajos egyetemi tanárról. Majd egy 50 tag által aláírt önálló indítványt terjesztett elő Kirchknopf György vígalmi elnök, amelyben a jogászifjúság két köztiszteletben álló tagját, dr Kovács Mihály volt jogászelnököt és Pagonyi Jenő volt jogászelnököt kérte tb. örökös jogászelnökké megválasztani. A jogászifjúság egyhangú lelkesedéssel tette magáévá az indítványt. A jogászszakosztály elhatározta, hogy a két nagyrabecsült jogászvezért jegyzőkönyvi kivonatban értesíti.

Lenti készüléket lakásán is készséggel bemutatja:
Gulyás rádiószaküzlet
Philips rádiók lerakata Piac u. 59. Tel. 32-19.

Díjtalanul bemutatja Földes,
Püspöki palota. Telefon 22-10,

Készséggel díjmentesen bemutatja Neumann József rádió, csillár és kerékpár szaküzlete Ferenc József ut 27. Telefon 11-27

Onnek is legyen Philips rádiója Nánássytól, Kalvin ter 3. Bemutatás lakásán díjtalan.

Fenti készüléket díjtalanul bemutatja Keszler rádió kerékpár és varrógép szaküzlete, Széchenyi u. 1.

Régi rádióját becseréli Roboz és Hammer, Telefon 24-30

CSERKÉSZBOLT FERENC JÓZSEF UT 26.

SZILVESZTER-EST AZ ARANY BIKÁBAN.

A Szálloda Halljában: Tánc.
Alszeghy és Herczeg, a Csokonai Szinház tagjainak tréfás kettőse. Csupa kacagás.
Petur Ilka a Magyar Szinház tagja, dizőz **Botond Gábor** hangulatos jazz-triójának kiséretében. Bárhangulat. Hideg konyha. Fehér Szalon árak.

Üvegterem és Bocskay teremben: Tánc.
Üvegterem kizárólag a vacsorázó vendégek részére fenntartva.
Czudel Ferenc a Csokonai Szinház tagjának különleges táncszámai.
Fejes kiváló szalon, tánczenekara.
Teriték ára (előétellel) P 3·80.
Asztalokat csak asztalfoglalóval biztositanak

Fehér Szalonban: Tánc.
Gyopár Eva, Szlávik Antal és Horváth Rudolf vidám jazz-triója

Kávéház és Söröző:
Magyary Jóska nagy cigányzenekara **Petur Ilka** magyarnótáival.

Asztalrendelések: Az éttermi főpincérnél, vagy telefon: 27-99.

Jöjj el szép karácsony

Irta: Baja Mihály.

Jöjj el szép karácsony, oszlasd el a gyászunk,
Valahára egy kis örömet is lássunk:

Hadd lássuk a jászolt az Isten Fiával,
Boruljunk elébe szent álmélkodással.

Betlehemi égbolt ragyogó világa,
Hajolj le még egyszer a szegény világra.

Hajolj le mosolygó hajnal égi szárnyán:
Angyalok szavára most várunk csak árván.

Az ég üzenetjét szivünkbe fogadjuk
S az egész világnak imé tudtul adjuk:

Dicsőség a Mennynek, békesség a Földnek,
Nyujtsanak ma jobbot, ki-ki egymásra törnek;

Harc, háború szünjék vérpatak megálljon,
Nemzetek szivébe jóakarat szálljon,

Szeretet szent lángja egek-ig lobogjon:
Az az áldott Kisded óh, hadd mosolyogjon.

FEUER DIVATHAZ ajánlata ujévre Hölgyeknek! Csapó ucca 26.

Svájci nadrág 5-ös, 6-os			1.18	Kézen varrott bőrkeztyü			2.98
Meleg belsős			1.78	Bélelt bőrkeztyü			3.78
Ia vastagon bélelt			1.98	Meleg keztyü		1.38	0.98
Svájci nadrág, kombinés			2.28	Divat ridikül			2.28
Svájci sapka	1.28	1.18	0.98	Divat ridikül Ia bőr		3.98	2.98
Divat blouz		3.28	2.48	Ernyő	4.98	4.18	3.78
Selyem combinés			2.48	Diszdoboz Linon batist zsebkendő			2.28
Selyem nadrág			0.98	Linon batiszt zsebkendő		0.35 0.39	0.29
Meleg harisnya		1.18	0.88				
Gyapjuval bélelt harisnya		2.10	1.48				

Már bontják az OTI bérház helyén az ócska épületeket

Március végén épitik az új palotát

Az OTI bérpalota építésének ügye nagy lépésben halad előre. Az ócska épületeket már bontják, sőt egyet el is tüntettek a föld színéről. A kikerülő anyagokat ott a helyszínen vásárolják meg.

A tervpályázatok tekintetében is megtörtént a döntés. Simtterer — akinek a terve a legjobb volt — és Stontágh budapesti építészmérnökök nyertek megbizatást a részlettervek elkészítésére.

A kivitelre voratkozólag valószinüleg »zárt területi« pályázatot hirdetnek, ami azt jelentené, hogy csakis debreceni építészek pályázhatnak, mert azt akarják, hogyha csak egy lehetősége van, a munkát helybeliek végezzék.

A részletes tervek valószínüleg január közepér lekészülnke, ekkor meghirdetik a versenytárgyalást, másfél hónap kell az árajánlatok beadására, félhónap az elbirálásukra, úgyhogy körülbelül március végére hozzá kezdhetnek az új palota építéséhez.

Az új esztendőben alkalmasint ez a többszázezer pengős közmunka indítja meg a nagyobb építkezések sorozatát.

Izgatás miatt eljárás indult a Holnap szerkesztője ellen

Nagy port vert fel a »Holnap« című nemzeti szocialista kiadvány november 19-én megjelent száma, melyben egy cikk a külföldi államfőkkel foglalkozik és a többek között a török állam fejét, Kemált spanyol zsidó származásúnak állítja. A kiadványban igen éles kitételek vannak, melyek már a törvényes rendet sértik és ez az oka annak, hogy a Holnap felelős szerkesztője ellen, dr Svaszta Gyula ellen izgatás miatt eljárás indult.

Ha az inkriminált kitételek szerzője nem dr Svaszta Gyula és megnevezi azok iróját, akkor a szerző ellen folyik tovább a büntvádi eljárás. A Holnap cikkének állításait a fővárosi sajtó is részletesen tárgyalta és így érthető érdeklődéssel kiséri a közönség az eljárást, amely ha főtárgyalásig vezet, olyan izgalmas és érdekes sajtópert ígér, amelyhez fogható régen nem volt a debreceni törvényszéken.

A nők boldogságát 1937-ben biztositja

az Orosz Manci és Lengyel Erzsébet által készített gyönyörü báli ruha. Piac u. 42. Utólagos igazitásra nincs szükség!

A Podmaniczky házat átirták Kepecs Anna nevére

Mint valami tündérrege, olyan volt az a ajándékozás, amely október havában történt. Mint ismeretes, gróf Dégenfeld Schomberg Pál téglási nagybirtokos az ugynevezett Podmaniczky-házat, amely Debrecen egyik legértékesebb bérháza, Kepecs Anna klinikai ápolónőnek ajándékozta. Ez a fejedlemi ajándékozás a hála és a szeretet müve volt, azért mert Kepecs Anna hosszu hónapokig önfeláldozóan ápolta a nagybeteg arisztokratát.

A nagyértékü Széchenyi ucca 1. szám alatti házat a napokban irták át a járásbiróságon levő telekkönyvi hivatalban hivatalosan Kepecs Anna nevére. A telekkönyvbe érdekes adatok vannak a ház történetére vonatkozólag. A telekkönyvben 223.300 pengő értékre becsült palota báró Podmaniczky Gézáné született gróf Dégenfeld Schomberg Berta nevén állt 1884-ig, amikor is október 21-én a gödöllői járásbiróság hagyatéki végzése alapján gróf Dégenfeld Pál téglási nagybirtokos örökölte.

A többszázezer pengő értékü palota, amely három uccára néz és igen nagy jövedelme van, most már végképpen Kepecs Annáé és talán elmondhatjuk, hogy ez talán az egyetlen ház Debrecenben, amelyen semmi teher nincs. Csupán egy pár száz pengő burkolási illeték terheli, amely olyan csekély a ház értékéhez viszonyitva, hogy egyáltalán nem számit.

A spanyol vöröseket éljenezte, — 3 hónapra elitélték

Horváth Lajos debreceni kárpitosmester vidám hangulatban mendegélt a Miklós utcán és hangosan éljenezte a spanyol vöröseket, de nem feledkezett meg Kun Béláról és a kommunizmusról sem az éljenzés során. A magánosan éljenző párosra felhivták a megyeháza előtt őrködő rendőr figyelmét, aki magához szólitta és bekisérték a rendőrség központi ügyeletére. A tisztiorvos megállapitotta, hogy bár italos, de nem olyan részeg, hogy ne tudná mit csinál.

Horváth Lajos ellen izgatás miatt megindult az eljárás és a törvényszék Fövenyessy tanácsa elé került. Horváth kijelentette a bíróság előtt, hogy ő nagyon részeg volt és nem tudta mit kiabált.

— Maga már többször volt elitélve?

— Igen, de nem szabad komolyan venni ezeket a büntetéseket, mert azok a részegség következményei, — volt a meglepő válasz.

— A bíróság számitásba veszi az előző büntetéseket is.

— Nagy kár, hogy figyelembe veszik, hiszen én rendes jó magyar ember vagyok, de ha részeg vagyok, nem tudom, hogy mit csinálok.

A tárgyalás során Papp Béla detektiv, a rendőr és Radnóthy Győző detektiv bizonyitották, hogy az izgató kijelentések elhangzottak.

A bíróság a bizonyitékok alapján elitélte a kárpitos mestert három hónapi fogházra izgatás miatt. Az itélet nem jogerős.

GULÁCSY IRÉN LEVELE DR SZABÓ GUSZTÁVNÉHOZ.

Gulácsy Irén, a magyar történelmi regényirás legnagyobb és leghivatottabb mestere a magyar Parnasszus örök büszkesége rendkivül meleghangú levelet irt egyik drága asszonytestvérének dr Szabó Gusztáv postatanácsos nejének, garamszegi Bodiczky Arankának, ak vel legutóbbi ittartózkodása alatt rövid, de bensőségesen kedves időt töltött.

A finom tónusu levelet egész terjedelmében itt adjuk:

Nagyon kedves!

Hazatérve és felocsudva a debreceni ünnepnapok hangulatából, első, legszivbelibb kivánságom, hogy melegen, hálatelt szivvel mondjak köszönetet Neked, a Mansz-ban egyesült Hölgyeknek — drága asszonytestvéreimnek — azért a páratlanul és érdemtelenül szeretetteljes fogadtatásért, melyben engem részesiteni méltóztattatok. Virágaitokban ott volt a lelketek. Fogadom és viszonzom az egész lelkemmel ezt az illatos ajándékot. Miaadt magános remetehajlékomban a papirost számtom, ott vagytok közöttem mindig. Leghőbb vágyam, hogy egy-egy magyar asszonynak emléket állitsak. Ez a vágyam — rajtatok keresztül — most még erősebb mint valaha. Köszönöm Nektek, hogy törekvésemben igy megerősitettetek és kérlek, a jövőben se vonjátok meg tőlem ezt a hatalmas erőtartalékot: Szivetek melegségét, megtisztelő bizalmatokat, jóindulatotokat. Veletek és Tiétek marad testvér hívetek:

Gulácsy Iréne.

Milyen igaz magyar lélek, milyen szeretet árad e sorokból is, mint Gulácsy Irén minden irásából. Milyen rajongás viszi Gulácsy Irént a magyar asszony tipushoz, amely foglalkoztatja állandóan nagyszerű fantáziáját, hogy egy-egy regényében monumentális emléket állitson testvérének, a lélekből-szivből magyar asszonynak, amelyből itt Debrecenben valóságos erőtartalékot lát.

Gulácsy Irén levelére dr Szabó Gusztávné magyar asszonyi lelkének poétikusan finom hangján adott szeretetteljes, méltó választ.

Dr Szabó Gusztávné, a debreceni Mansz. csoport hölgyei büszkék lehetnek nagyszerű asszony és irónő levelére.

Dr Mónus Ferenc.

x **Fogorvoslás.** Piac ucca 5. szám. Tömés 2 pengőtől, műfogak 2 pengőtől, Davidovics áll. vizsgázott fogász.

Hungária
filmszinház

Karácsony mindkét napján és vasárnap

3, 5, 7, 9 órakor.
Hétköznap: 5, 7, 9 órakor.

JÓKAI MÓR
a halhatatlan magyar meseköltő legszebb regényének filmváltozata:

AZ ARANYEMBER
a MAGYAR filmgyártás legértékesebb alkotása.

Főszereplők:

Kiss Ferencz, Csortos Gyula, Rózsahegyi Kálmán, Egry Mária, Uray Tivadar stb.

Pénztárnyitás délelőtt 10 órakor.

Az
Apollóban

Karácsny mindkét napján

vasárnap:
3, 5, 7, 9 órakor
hétköznap:
5, 7, 9, órakor

A MAGYAR csillagok filmje:

Szenzáció

Főszerepben:

Kabos Gyula, Kiss Ferenc, Rózsahegyi Kalman, Verebes Ernő, Agay Iren, Somogyi Nusi stb.

Jegyek délelütt 10 órától a pénztárnál már válthatók.

Az őszirózsa magjának pelyhétől életveszélyes betegséget kapott egy debreceni magtermelő

A debreceni klinika sikeres gyógyitása a ritka betegségnél.

A debreceni klinikára sokféle betegséggel vonulnak be az emberek, előfordulnak kivételesen ritka esetek, de olyan még nem fordult elő, mint amilyen betegséggel az ismert debreceni magtermelő Pásztor Ferenc vonult be a klinikára.

Pásztor Ferencnek a feje és felső teste megdagadt, de olyan mértékben, hogy szemei nem látszottak a daganatból és fülei is szinte eltüntek. Az inget nem tudták róla levenni, szét kellett vágni. A rákvörös felfúvódás igen fájdalmas volt és Pásztor Ferenc már azt hitte, hogy a sír felé viszi a hirtelen támadt betegség. Este még nyugodtan feküdt le és reggelre már szörnyű felfúvódás rémitette el. Azonnal a klinikára vitette magát és a kitűnő hirű Neuber klinikán már az első vizsgálatnál megállapitották, hogy igen veszélyes bőrgyulladás támadta meg. A Tiszántúlon ilyen veszélyes mértékű betegségről még nem tudtak és egészen egyedülálló ezen a vidéken. A betegséget az őszirózsa magjának pelyhe okozta.

A betegség és okozójának gyors felismerése lehetővé tette a sikeres gyógyitást és 35 napi klinikai betegszobában való gondos kezelés után elmúlt a veszély és négyheti házikezelés után már teljesen meggyógyult Pásztor Ferenc.

Pásztor Ferenc úgy kapta a betegséget, hogy a birtokán, ahol — mint ismeretes — magtermeléssel foglalkozik, négy holdon csak őszirózsát termelt, hogy magjaikat külföldre szállitsa. Az őszirózsa szüretelése után egy mázsa őszirózsamagot indított külföldre a vevőnek, aki már előre lekötötte az egész termést. A pompázó őszirózsák magjának tisztogatásánál Pásztor Ferenc is dolgozott. A három hétig tartó őszirózsaaratás után boldog volt, mert a kivánt eredményt elérte a mag minőségét tekintve. Az őszirózsa magjának pelyhe igen erős mérgező hatású és ez valahogyan megtámadta a szervezetét egy kicsike résen át behatolva. A magtermelő igy jött rá arra, hogy milyen veszélyes a foglalkozása. Azt már tudta, hogy a primula virágtól sokan kaptak már bőrgyulladást, hogy a rozs virágja kínos betegséget okoz, hogy a szénaszárításkor egyesek elájulnak, de azt nem gondolta, hogy az őszirózsa parányi magjának pelyhe éle veszélyes, kínos betegséget idézhet elő.

Pásztor Ferencet a bőrgyulladás hetekig tartó kínos betegsége sem riasztja el a virágtermeléstől, a magtermeléstől, legfeljebb óvatosabb lesz és ezentúl nemcsak gyönyörködni fog a virágaiban, hanem félni is fog egy kicsit tőlük.

(b. m.)

ANYAKÖNYVI HIREK

Születések: Tardi Sándor npsz leány Zsuzsa, dr Ludányi Pál orvos fiu Pál, Mandel Sámuel hitk jegyző fiu Vilmos, Varga Ferenc lakatos leány Katalin,

Házasságok: Dusa István fm. — Kecskés Róza. Zalay Sándor városi adótiszt — Juhász Ilona. Posta János gépkocsi kisérő — Ecsedi Erzsébet.

Halálozások: Kiss László ref. 9 évse Tóth telep. Karászi Mihály 87 éves Károly Ferenc József ut 1 Szilágyi Gizella ref. 2 hónapos Perec dülő 33. Fülöp Dezső izr. 11 hónapos, Csokonai u. 20. Szurovi Zsuzsánna ág. ev. 86 éves, Vasvári u. 20 Gazdag Piroska ref. 33. éves Erzsébte u. 11. Elek Lajos ref hónapos, Hajduszoboszló.

Farsangi szükségleteit legjobban

Kőrösi és Nagy

uri- és nőidivat üzletében szerezheti be.

DEBRECEN.

A Debreceni Jótékony Nőegylet karácsonyfaünnepélye

Megható karácsonyi ünnepség színhelye volt a Debreceni Jótékony Nőegylet Magoss György téri árvaháza tanácsterme. A Jótékony Nőegylet árvái számára karácsonyfa örömet szerezve annak a huszonöt árvának, akiknél a szülői szeretet szeretetben a Jótékony Nőegylet igyekszik pótolni. A karácsonyfa ünnepélyen megjelentek Fráter Erzsébet díszelnök, Sass Béláné elnök, Rásó Istvánné, Makláry Károlyné alelnök, Nyíri Gézáné, Megay Meissner Károlyné, Suhajda Béláné, vitéz Szentgyörgyi Lajosné, dr Horvay Róbertné, Gődény Sándorné, Achác Imréné, Vásáry Erzsébet, dr Varga Zsigmondné, Kárpáthy Elemérné, Tóth Árpádné, Hegedüs Károlyné, Kovássy Kálmánné, dr Bacsó Jenőné, dr Szabó Gusztávné, Burkhardt Katalin (Kolozsvár) Rónay Hedvig, Böszörményi Lenke,, Papp Mártuska, Balogh Edit, Darkó Klári, dr Erdős Károly egyetemi tanár, igazgató, Kiss Ernő gondnok, Magyar Bertalan ref. lelkész titkár.

Az Istennek szent angyala eléneklése után az árvaházi növendékek szavaltak, karácsonyi énekeket énekeltek, egy növendék köszönetet mondott társai nevében azért a szeretetért, amely őket is az árvaházban annyi melegséggel veszi körül. A karácsonyfa alatt dr Erdős Károly egyetemi tanár, igazgató olvasta fel a Bibliából a karácsonyi evangéliumot, bibliát magyarázott és imádkozott. Beszélt a karácsonyi szeretetről, földi példákul állította oda a Nőegylet két kiváló áldozatkész tagját *Csepei Zoltán Jánosnét, aki vagyonát alapítványul az árvák gondozására hagyta és Hutiray Józsefnét Rutter Saroltát, aki annyi jótékonyságot tett az árvaházi gyermekekkel.* Végezetül az árvaházi növendékek a szép karácsonyi éneket énekelték el. Aztán mindenik növendék megtalálta a maga karácsonyi ajándékát, a csupa hasznos dolog ruha, harisnya, fehérnemű, bócipő mellett ott voltak a gyermekjátékok, könyvek, labda, baba, édességek. Micsoda boldogság és mennyi öröm töltötte meg a Jótékony Nőegylet árvaházát ez áldott estén. A jelenvoltak között nagyon sok szem lett könnyes a meghatottságtól, látva az árvák örömét és megérezve, hogy a karácsonyi szeretetből az árvák is kaptak egy sugárt — A mennyezetig érő karácsonyfa pedig sziporkázta, szórta a csillagokat s ezek a csillagok emlékeztették arra a csillagra, amelyik ott a kicsiny Bethlehembe a testté lett szeretet bölcsőjéhez vezette azokat a lelkeket, akik érezték és tudják, hogy legnagyobb a szeretet.

32-19
telefonszámon felhívja Ön a
Gulyás Ferenc
céget s akár
Philips, Orion, EKA
vagy más gyártmányú rádiókészüléket akar kipróbálni, azokat
díjmentesen
bemutatjuk. — Csere.
Rádióalkatrészek, izzólámpa és csillárok legolcsóbb beszerzési forrása.
Piac-utca 59. szám.
Címre ügyeljen! Címre ügyeljen!

Tíz esztendős az Ady Társaság

Nagyszabású munkaterv — Kölcsey Sándor, Hankiss János, Juhász Nagy Sándor, Oláh Gábor, Cs. Szabó László, Szerb Antal stb. szerepel a társaság 1937-es műsorán.

Az Ady-társaság 1927-ben alakult. Közeledő jubileuma alkalmából felkerestük a társaság ügyvezető elnökét, Juhász Gézát, aki a következőkben tájékoztatott munkatervükről.

DEBRECEN DICSŐSÉGE

— Valamikor a németeket gúnyolták azzal, hogy ha kettő összeakad közülük, már egyesületet alakítanak. Sok szép és kevésbé szép tulajdonságukkal együtt ezt is átvettük tőlük. — Sehol sincs annyi egyesület, mint nálunk. Legnagyobb részük csak papíron él, célja sincs, munkája sincs. Az Ady-társaság nem ezek közé tartozik. Debrecen társadalmának eleven szükségérzete hozta létre. Fiatal írók, művészek alapították, akik tíz év előtt, még meglehetősen ellenséges légkörben, Ady nevével mertek útra kelni, hogy kiverekedjék az élő művészet létjogát s teret biztosítanak maguknak. Debrecen dicsősége, hogy megértette ezt s kezdettől fölkarolta a társaságot, amelynek ma már az egész magyar nyelvterületen osztatlan tekintélye van s nincs is hozzá hasonló a Csonkaországban.

A NEMZET KÖTELESSÉGE

Tízéves fönnállását nagyszabású programmal akarja a társaság emlékezetessé tenni. Egyik legfontosabb célját, Ady kultuszának terjesztését szolgálja azzal a matinéval, amelyet 1937 január 17-én rendez a Csokonai Színházban. Egész jövedelmét a költő édesanyja, Ady Lőrincné javára ajánlja föl. Deák Ferenc felhívására valamikor több mint százezer forintot gyűjtött a nemzet Vörösmarty árváinak. Az a költő, akit hatvan évvel ezelőtt az érmindszenti kúria adott a magyarságnak, nem kisebb dicsősége nemzetünknek, mint a Szózat énekese. Ha nem is lehet ma akkora áldozatkészségre számítani, mint a Bach-korszaki sujtott magyarság mutatott, ma is kötelessége a nemzetnek, hogy kifejezze háláját aziránt a Nagyasszony iránt, akinél nagyobb kincset senkitől sem kaphattunk soha. Társaságunk ebből a célból országos mozgalmat indít január 17-én pedig városunk legkitűnőbb erőit állítja az ügy szolgálatába. A matiné központjában Makkai Sándor előadása áll: „Ady három világa". Ennek az ad országos jelentőséget, hogy a kiváló író most foglalkozik először Ady költészetével a Magyar Fa Sorsa c. klasszikus remeke óta. — Makkai Sándor mellett Gulyás Pál és Mónus Ferenc szerepel fölolvasással, míg Ady költészetét H. Németh Lili és K. Váradi Olga énekszámai, valamint Beleznay Margit és Kőműves Sándor szavalatai tolmácsolják. Az énekszámokat Szabó Emil kíséri és Kardos István, aki mint zeneszerző is bemutatkozik Ady-kompozícióival.

NEGYVENNYOLC ELŐADÁS

De az Ady-társaság szerepe sohasem merült ki a költő népszerűsítésében. Ady szelleme folytonos haladásra kötelez. Társaságunk alakulása pillanatában művészi téren láttunk legtöbb tennivalót. Irodalmi, képzőművészeti és zenei osztályunk először az Ady-nemzedék nagy alkotó egyéniségeinek elismerését harcolta ki, s azonnal tovább is ment, a háború utáni generáció értékeinek tör utat, annak a nemzedéknek, amely a századkezdet kifejezési forradalma után visszaérkezett az új rendhez, egyszerűséghez, népi tisztasághoz. S mikor néhány évvel ezelőtt arra döbbent a magyaság vezető rétege, hogy voltaképen saját létünk is probléma előttünk, tulajdon természetünk és életünk is rejtély számunkra, az Ady-társaság, berei Soó Rezső vezetésével fajtánk létkérdéseinek vizsgálatára csoportosította Debrecen fiatal tudós nemzedékét. Ez az új hungarologiai osztály — a régebbiekkel együtt — 48 előadásból álló sorozatban mutatja be januártól márciusig a magyar sorskérdéseket s az emberi szellem örök értékeit, nem lexikális szárazságban, hanem abból a szempontból, mit jelent mindez a mai ember, a mai magyar számára. Egyetemünk kiváló tanárai, országos nevű írók és tudósok álltak munkába erre a célra: Tankó Béla, Hankiss János, berei Soó Rezső, Karácsony Sándor, Budapestről Cs. Szabó László, Szerb Antal, Péter András, Hamvas Béla, a Tiszántúlról Veres Péter és Sziklay László; s mellettük a társaság régi és új erői, Gulyás Pál, G. Szabó Kálmán, Szabó Emil, Kardos Pál, Kondor Imre, Mendöl Tibor, ifj. Tankó Béla, Tóth Béla, Vajda Endre stb.

SZÍNHÁZI SZABADEGYETEM

Ebbe a sorozatba illeszkedik bele a 12 előadás is, amely a színházat teszi vizsgálat tárgyává. A változott korszellem komoly hivatástudatot követel a játék muzsájától is. Egy új egészséges köztudat kialakulását vitáival is elő akarja mozdítani. Társadalmunk legelőkelőbb irányítói támogatják ezt a törekvésünket, sorozatunkat Kölcsey Sándor polgármester úr nyitja meg s mellette Juhász Nagy Sándor, Hankiss János, Oláh Gábor, Horváth Árpád, Halassy Mariska, Thury Levente, Kardos István, Béber László és ifj. Oláh Gusztáv beszél a színház korszerű feladatairól.

Villanymotorok
javítása, tekercselése, eladása.
Kovács Lajos
Miklós-utca 9. Telefon 11-70

Magyar Általános Takarékpénztár R. T.
Budapest, debreceni fiókja Piac-u. 81.
Foglalkozik a bank üzlet minden ágával.
Telefon: 14—96 és 34—50. Sürgönycím: Generalkassa.

December 27-én, pénteken
28-án, szombaton
29-én, vasárnap
délután 5 órai tea tánc
az Arany Bikában

KÉPZŐMŰVÉSZEK, MUZSIKUSOK

Képzőművészeti osztályunk s zenészeink nemcsak előadásokkal vesznek részt jubileumi munkákban, hanem reprezentáns kiállítással és a Csokonai színházzal közösen rendezendő Bartók—Bazilides hangversennyel is.

Jogos kérdés, nem markol-e túlsokat ez a terv. Előadásaink nagy részét nem az utatkozó tömegnek szánjuk, eddig sem az ilyenekre számítottunk, hanem arra az elitre, amely érzi a kor írtózatos nyomását s komoly tájékozást keres. Anyagiakban nem várunk filléreknél nagyobb áldozatot. Három hónapon át havi egy pengőért bárki látogathatja összes előadásainkat, aki pedig tagul jelentkezik, évi két pengő tagsági díj fejében ingyen vehet részt az egész tanfolyamon. Hiszem, hogy az a közönség, amely eddig minden életnyilvánulásunk iránt meleg érdeklődést mutatott, ünnepi évünk szolgálatait is szeretettel fogadja.

Uriszabóságomban
készült ruhák kifogástalanok, bridcsesz nadrágok tökéletesek.
Tóth Gábor
Piac u. 89.

Nánássy Lajos
Kálvin-tér 3
Philips rádiók képviselete
rádió szerelés, javítás, álalakítás részletre is. — Villanyszerelés 5 évi részletre.
Kérjen díjmentes bemutatót és árajánlatot!

Pataky József
autó
motor
gépjavító és
MŰSZERÜZEME
Debrecen,
Erzsébet-utca 32. szám
Benzin és olajállomás.
Nagy autó felszerelési raktár.
AUTÓ-GARAGE.
Éjjel- nappali szolgálat.
Sidus accumulator
körzetképviselet és nagy raktár.
Postatakarékpénztári csekkszámla 40643.
Telefon: 32—52.
SEMPERIT gumilerakat.

A SZINHÁZ MÜSORA:

December 25. napján, pénteken délután 3 órakor: **CSÁRDÁS**, operett, mérsékelt helyárakkal. Délután 6 órakor: **URILÁNY**, vígjáték, mérsékelt helyárakkal. Este 9 órakor: **A NAGY KALAND**, eredeti operettújdonság.

December 26. napján, szombaton délután 3 órakor: **CSAVARGÓLÁNY**, operett, mérsékelt helyárakkal. Délután 6 órakor: **AZ ÉN LÁNYOM NEM OLYAN**, mérsékelt helyárakkal.

December 27. napján, vasárnap délután 3 órakor: **A NÉMA LEVENTE**, költői vígjáték, mérsékelt helyárakkal. Délután 6 órakor: **DEBRECENI 2-ES HUSZÁROK**, operett, mérsékelt helyárakkal. Este 9 órakor: **A NAGY KALAND**, eredeti operettújdonság.

December 28. napján, hétfőn: **A** vígjáték. Este 9 órakor: **A NAGY KALAND**, eredeti operettújdonság. **NAGY KALAND**, A) bérlet.

December 29. napján, kedden: **A NAGY KALAND**, B) bérlet.

December 30. napján, szerdán: **A NAGY KALAND**, C) bérlet.

December 31. napján, csütörtökön este félhét órakor: **A NAGY KALAND** Este 10 órakor: **SZILVESZTERI KABARÉ.**

Január 1. napján, pénteken délután: **UJÉVI KABARÉ**, mérsékelt helyárakkal. Este 8 órakor: **A NAGY KALAND.**

A szinházi iroda hirei:

Remek müsort ad a

CSOKONAI-SZINHÁZ

az ünnep három napján: kilenc előadásban felsorakoztatja a szezon legkitünőbb slágereit, a prömierek kiváló szereposztásában.

PÉNTEKEN délután 3 órakor a Szilágyi-Buday operett, a

Csárdás

nyitja meg az előadások sorát.

PÉNTEKEN délután 6 órakor a Zilahy-sláger, az

Urilány

kerül szinre, a nagy vígjátéksiker.

PÉNTEKEN este 9 órakor az eredeti ujdonság,

A nagy kaland

folytatja diadalútját, a pompás nagyoperett.

SZOMBATON délután 3 órakor a vidám

Csavargólány

kalandjain mulat a közönség.

SZOMBATON délután 6 órakor a Csathó-vígjáték,

Az én leányom nem olyan

kerül sorra a bemutató remek együttesével.

SZOMBATON este 9 órakor ujra

A nagy kaland

megy, Kiszely nagyogó zenéjü operettje.

VASÁRNAP délután 3 órakor 18-adszor

A néma levente

költői vígjáték H NEMÉNYI LILI felléptével.

VASÁRNAP délután 6 órakor a katonaoperett, a

Debreceni 2-es huszárok

vidám békebeli története kerül sorra.

VASÁRNAP este 9 órakor az országos hirü

A nagy kaland

az eredeti operettujdonság folytatja a sorozatot.

HÉTFŐN este A bérletben a rádióban is kivételes sikerel közvetített

A nagy kaland

megy diadalmasan az első jubileum felé.

A karácsonyi előadások közül a délután 3 és 6 órakor kezdődők mérsékelt helyáruak, az este 9 órakor kezdődők rendes helyáruak.

Az egyedüli vídám karácsonyi müsor!

A legújabb magyar film Budapestet megelőzve:

Tisztelet a kivételnek

Boros Elemér remek vígjátéka.

Főszereplők:

TOLNAY KLÁRI — RÁDAY IMRE — VIZVÁRY MARISKA — RÓZSAHEGYI KÁLMÁN RÁTKAI MÁRTON

Előadások: karácsonykor és vasárnap 3—5—7—9 órakor, hétfőn 5 — 7 — 9 órakor.

Ünnepi bemutató ma: Vígszinház

A DEBRECENI MÚPÁRTOLÓ EGYESÜLET MÜVÉSZTAGJAINAK KIÁLLITÁSA

Karácsony másodnapján délelőtt nyilik meg a Déri-múzeum mindkét kiállító helyiségében a Műpártoló Egyesület művésztagjainak képeiből rendezett kiállítás. A tárlaton a művészeti egyesület nyolc művésztagja vesz részt és pedig Debrecenből Dienes János, Nagy Ferenc, Toroczkai Osvald, Menyhárt József, Bánszky Tamás, Balczer György, Hajdúböszörményből pedig Magi Zoltán és Kampler Kálmán. A magyar föld színes és hangulatos tájképei váltakoznak nagyon szépen és finoman megfestett figurális művekkel. A magyar festészet Nagybányai idejében felnevelkedett nemzedék mutatja be új alkotásait a tárlaton, amelynek részletes ismertetésére és méltatására vissza fogunk még térni. A természet őszinte szeretete és átérzése jellemzi a kiállított művek javarészét. Nem szolgai utánzása, hanem művészi átültetése annak a gyönyörködtető élménynek, amely a művészt munkára ébreszti a természet megnyilvánulásai előtt. Képek, amelyekben gyönyörködni tud mindenki, aki a szépet szereti, akinek élmény a ragyogó magyar nap vagy szürke alkony.

A kiállítás naponta 9—1-ig és 4—7-ig marad nyitva január 6-ig.

A tagok közötti képsorsolást január 1-én délelőtt rendezi az egyesület. A sorsoláson minden egyesületi tag díjmentesen vesz részt.

Az István malom

Vámőröltető és daráló feleinek

kellemes ünnepeket kiván

MÁRKÁS BOROTVÁK, HAJVÁGÓGÉPEK ÉS MINDENNEMÜ ACÉLÁRUK OLCSÓN

Erdélyi László

működszörűsnél Csapó ucca 41. kapható.

borotvaélezés garanciával.

korcsolyát homorúra élez.

Telefon: 21-45. Telefon: 34-08.

Debreceni Vásárpénztár R.-T.

Hiteleket, előlegeket folyósit hizlalásra ◀▶ és a vásárra kerülő sertésekre. ◀▶

TISZTELET A KIVÉTELNEK.

A Vigszinház mozgó bemutatója.

A „Tisztelet a kivételnek" egyik elismerésreméltó produktuma a magyar filmgyártásnak. A film jóval felülmulja a szindarabját, amelyből készült. Sikerült átmentenie annak a mai időkből vett problémáját, amely a lányuk haláláról értesült család igazán szép, emberi jelenetében egyenesen viviszekciós drámaiságig mélyül. De maradéktalanul visszaadja a film a darab derüjét, finom humorát is. Emellett a filmen megelevenedő dunai vikkendek, a mai fiatalság szórakozása szebbnél—szebb képekben tárul a néző elé. Az új magyar film nagy közönségsikerre számíthat. — A kisérő müsor érdekes, elsőrangú.

—

SZENZÁCIÓ.

Az Apolló mozgó előadása.

Három rövid magyar filmet mutat be „Szenzáció" cimmel az Apolló mozgószinház. Egyik jobb, érdekesebb, mint a másik. A magyar filmgyártás, mely egyre szebben fejlődik, ezekben a kis filmekben szinte tökéleteset alkotott. A „Két ember a bányában". Herczeg Ferenc remek egyfelvonásosát viszi filmre, igazi drámai feszültséggel. A „Késdobáló" remek humora, izes figurái harsány kacagást váltanak ki a publikumból. Ritkán látott mulatságos darab. Szép finom, őszinte poézissel „Liszt Ferenc első szerelme". A szereplők: Kiss Ferenc, Ágay Irén, Szakáts Zoltán, Gárdonyi, Kabos és a többiek elsőranguak.

METEOR MOZI MÜSORA

Pénteken, karácsony első napján: **HAZAÁRULÓ.** Izgalmas dráma, az idegenlégió küzlelmeiből, **Nagy Kató** főszereplésével. Kisérő müsor: **EPIZÓD LISZT FERENC ÉLETÉBŐL**

Szombaton, karácsony másod napján: **FEKETE ANGYAL**, Frederich Marchmarle Oberon gyösyörü szép filmje Megelőzi: **Kisérőműsor.**

Vasárnap, a halál önkénteseinek izgalmas regénye a: **VIHARMADARAK.** Repülő dráma **Wallace Beery** főszereplésével. Megelőzi: **Híradó.** Előadások kezdete, mind a három nap **3 5 7 és 9 órakor.**

Teljesen felgyógyult az asszony, aki születésétől testében hordta ikertestvérét

A Debrecenben végrehajtott műtét világszenzáció, hasonló nagyságú daganatot eddig nem ismert az orvosi tudomány. — A sziámi ikrek, kétfejü és kétlábu emberek és a kanadai ötös ikrek orvosi megvilátásban.

Beszámolt a »Debreczen« arról a páratlanul álló világesodáról hogy dr. Redl Károly orvos a közelmultban megoperált **egy 42 éves asszonyt, aki ikertestvérét magában hordta gyerekkorától egyre fejlődő s az operáció alkalmával 14 kilót kitevő daganat alakjában.** Ez a dolog egyedülálló az orvosi tudomány által felemlített hasonló ese-

Mellben összenőtt ikertestvérek.

Derékig összenőtt ikrek.

tek sorában is, mivel ezekben az esetekben legfeljebb gyermekfej nagyságu daganatok vannak megemlítve.

Kérdést intéztünk a szenzációsan érdekes esettel kapcsolatban a bravuros operációt végrehajtó dr. Redl Károly orvoshoz, aki a következőket mondotta el a »Debreczen« munkatársának:

— A hasonló eseteknek szinte teljesen különálló tudományága van, a teratológia, vagyis a torzképződmények tana. Mint nevéből is kitünik, a szervezetnek vannak ilyen torzképződményei, melyek ugyanazon alakelemekből fejlődtek, mint az épszervezetü elemek, csak hibás irányba haladt fejlődésük. Hogy mi idézi elő ezt a hibás irányba tolódását a fejlődésnek, arra számos elmélet van. **Bizonyos fizikai, mérgező, kémiai és mechanikai behatások szintén hozzájárulhatnak, hogy torzképződmények jöjjenek létre. Például az is torzképződmény, mikor egy ujszülöttnek a keze vagy lába hiányzik.**

TORZ FEJLŐDÉSEK OKAI

Ilyen torz irányba fejlődés például röntgen-sugarak hatására is előállhat, melyek tudvalevőleg károsítják a csirasejteket s az ilyen csirákból kifejlődő egyén szellemi vagy testi korcsá válhat.

— Mivel magyarázza például orvos ur a sziámi ikrek esetét?

— Hogy ezek hogy jönnek létre, ezek olyan rejtett körülmények, melyek előttünk még nincsenek teljesen tisztázva. Hipothézis azonban van bőven minden esettel kapcsolatban. Sokszor a csirasejt már maga hordozza a tökéletlenséget, amely néha már a sejt alakjában is megmutatkozik. A normálisnál kisebb, vagy nagyobb, vagy kettőzöttség is lehet benne s az **ebből származó utód ezzel a kettőzöttséggel jön a világra. De ugyanigy alakulhat törpe, vagy gigantikus alak Vagy kiterjedhet a kettőzöttség csak egyes szervekre is, igy létrejöhet kétfejű, kétlábú ember. De ezeknek ősét már a régi korban megtaláljuk. A görög mithologia alakjai, a cyclopsok, Siva, a hinduk sokkarú istennője, a mesebeli szörnyek, törpék és óriások nemcsak fantáziabeli alakok, ezeket az orvostudomány is ismeri a torzképződmények között.** Hiszen a természet a legfantasztikusabb gondolatnál is bizarabbat képes testté ölteni.

— A kanadai ötös ikrek, vagy a közelmultban publikált kinai hetes ikrek szintén az abnormitások közé tartoznak? — érdeklődünk.

— A köznapi felfogásunk szerint s átlagos tapasztalataink szerint: igen, ezek is abnormis estek, azonban nem kórosak. **Ezek csak variánsok, de nem torzképződmények, hiszen, ha az állatvilágot megfigyeljük, ott éppen az egyes szülés a ritkaság, inkább a hatos, kilences szám a domináló.** Olyan értelemben tehát ez nem mondható abnormis esetnek, mint a sziámi ikrek, mivel ezek már a torzképződmények közé tartoznak. Ezek mellkasban vannak összetapadva, **de van olyan eset, ahol a hasából, vagy meléből nő ki egyiknek a másik testvére, máshol a medencék voltak összetapadva. A legszörnyübb variációk fordulnak elő ezek között.**

— A mostani csodálatos eredmé-

Mükövet
mozaik és cementlapot szépet, olcsón szállít
Lukács Vilmos és Testvére
Károly Ferenc József út 3/b. Telefon: 23-08

nyü műtét is a torz képződmények sorába tartozik? — érdeklődtünk Redl doktortól.

— Igen. A páciensem, aki annyira le volt gyengülve, hiszen a szörnyü daganat teljesen elrongálta szervezetét, hogy **műtét előtt két egyénből ömlesztettem bele vért, most már teljesen jól van. Már el is hagyta az ágyat s hazautazott.**

— A daganat felboncolása megtörtént-e már? — kérdezzük.

— Még nem volt időm felvágni. Nagy gonddal kell majd eljárni ennél, mert tengersok képletet lehet találni benne, **melyek hasznos tanulságok leszürésére alkalmasak.**

— Ezek között az esetek között sokszor megtörténik, hogy a csira nem válik egyénné, hanem csak parazitája lesz az egyénnek. Ez egy ilyen eset volt. **A daganatban felbontáskor kész szervet, agyvelőt, szemet, szőrzetet lehet találni.** Az effajta daganatok között az a tapasztalat, hogy a későbbi korban fellépők aránylag jobb indulatúak, mint a gyermekkoriak.

— Ezek a daganatok hasonlatosak a rákhoz?

— Nehéz éles határvonalat huzni a rák és a teratoma között.

— A torzképződmények között vannak, melyek csak egy szerv torzulását jelentik, vannak egész alakra kiterjedők. A biologia foglalkozik ilyen kisérletekkel s különböző behatásokkal lehet torz szülöttet elérni. Ezt természetesen csak az állatvilágban alkalmazzuk.

— Az ember sorsa bizonyos mértékben már a csirasejtekben eldől, — folytatja a beszélgetés Redl dr. — A változások lehetnek az ilyen torzképződményekben alakilag észrevehetetlenek is. Ilyen a férfi lelkü nő és nőlelkü férfi esetei s más számtalan abnormitás.

Bucsúzóul kérdést intéztünk dr. Redl Károlyhoz bravuros operációjával kapcsolatban. Redl dr. azonban az orvosi titoktartásra hivatkozott s elzárkózott az érdekes esettel kapcsolatos minden nyilatkozat adástól, ami nem általános orvosi kérdéseket érint.

— A kioperált daganatot szakkörök előtt fogom ismertetni s levonni belőle azokat a tanulságokat, melyeket a tudomány felhasználhat. Ez a lényeg s magának a műtéten keresztül ment páciensnek személye ezentul nem fontos.

Munkatársunk azonban e tekintetben más véleményen volt és sikerült is megtalálnia a csodálatos műtéten keresztülment asszonyt. Váradi Józsefné, Alsójózsa 995 sz. alatti lakós, aki a sulyos operáción keresztül ment, ma már teljesen egészséges, visszanyerte életkedvét s amióta lábadozóban van, már is több kilót hizott. Boldogan, tulára-

Tetőfedő
szigetelő, burkoló, csatornázó és aszfaltozó vállalat
Lukács Vilmos és Testvére
Károly Ferenc József út 3/b. Telefon: 23-08.

dó örömmel beszél a szerencsés műtétről.

— Én mindent a Rédl doktor urnak köszönhetek, — mondja mosolyogva. — Már mindenki lemondott rólam s egész életem tönkrement betegségem miatt... Mintha csak csoda történt volna velem most karácsony előtt. Azt hiszem senkinek sem lesz ilyen szép karácsonya, mert én többet nyertem vissza mindennél, mert az egészségemet kaptam ujra vissza. Áldja meg az Isten a doktor urat érte — teszi hozzá könnybelábadt szemmel.

Valóban csoda történt Váradi Józsefnével de ez a csoda annyival szebb, mert az emberi tudás és akarat, az orvostudomány csodája, mely által Redl Károly orvos nemcsak egy emberi élet örömeit adta visza, de felvetett egy világszenzációt jelentő érdekes esetet is.

K. I.

Bécsi ucca 2..!
Ezen a címen találja meg Ön igazi téli otthonát, Budapesten a Belvárosban!
A MERANO szállodában
remek szobák, kitünő konyha, igen mérsékelt szoba- és panzióárak várják Önt. Hosszabb tartózkodásnál rendkivüli kedvezmények!
Kérjen árajánlatot.

Ne tévesszee el, hogy **Csapó-utca 67.** szám alatt a kanyarban van
Bálint József asztalosmester műhelye és **butorraktára**
Gyártmányai jóságáról általánosan elismert legrégibb **debreceni asztalos cég gyártmányaiért**, a legmesszebbmenő **felelősséget vállalja!**

Uridivat cikkeket

KARÁCSONYRA
WERNER
PIAC-U. 70.

Butort, falat véd az Eternit
Lukács Vilmos és Testvére
Károly Ferenc József út 3/b. Telefon: 23-08.

Mennyből az angyal

Hónapok óta készültek a karácsonyi népi bemutatóra a cserkészek — Négy betlehemmel, csillaggal »kántálnak« a »Korvin« cserkészek ünnep másodnapján — Elkészült Debrecenben a legnagyobb Betlehem

Ma, mikor a néprajzi gyüjtés egyre nagyobb teret kezd hódítani, sőt a tudományos feldolgozás skatulyázása miatt mindig többet és többet veszít jellegéből, egy igen érdekes kísérletről számolhatunk be olvasóinknak a karácsonyi játékokkal kapcsolatban. A kísérletet a Kereskedő Társulat által fenntartott Kereskedő Tanonciskolában ültött testet, ahol az iskola „Korvin Mátyás" cserkészcsapata és Baross Gábor önképzőköre gyüjtés alapján egy egész karácsonyi estjét mutatja be egyik megszállott területen lévő magyar falunak.

Minden ének, minden szereplő, minden eszköz hűségesen adja vissza a valóságot.

A cserkészek és az önképzőkör tagjai már hónapokkal ezelőtt elkezdték a karácsonyi betlehemezés előkészítését. Ugy, ahogy a magyar falvakban történni szokott. Előbb az énekeket tanulták be eredeti dallam után.

Mikor az ének már ment, elkezdődött a betlehemnek megépítése. Itt már a cserkész ezermesterek, Szabó Kálmán és Jójárt József kereskedősegédek állították össze a vázakat a rendelkezésre álló eredeti rajzok után. Aztán Nagy László és Csukás József önképzőkörl tagok, majd mindig többen és többen csatlakoztak a munkához, elkezdődött a díszítő munka. Elkészült a négy betlehem.

Színes papirból salangos dísszel, színes csillagokkal, ugyanúgy mint a falusi betlehemek készülnek Szilágy, Szatmár s Bihar megye megszállás alatt lévő részein...

A legkisebb betlehem egytornyú alkotmány, mellyel magános kis fiúk járnak kántálni. A kisebb kéttornyú betlehemmel már két fiú jár, nagyobbak persze. A harmadik nagy betlehem, melyel hárman vagy öten járnak, külön mondókával köszöntik a ház népét. Végül az óriási betlehemmel, mely közel két méter magas, egész sereg betlehemes jár. Angyalok, pásztorok, egy huszár és bábtáncoltató s egy betyár.

Hogy honnan került ebbe a játékba huszár, azt nem lehet megállapítani, de a nép huszárral játszta, olyan huszárral, akinek a legtöbb szerepe és mókája van. Kivontkardú huszár, kardja végén alma, abba hetyke rozmaringszál himbálózik. A vezető angyalnak is kardja van, almával, rozmaring szállal, míg a betyár alföldi ruhában szokott szerepelni.

Sok érdekes részlete van ennek a játéknak, mely sehol másfelé nincs meg. Először is az, hogy ilyen óriás, két tornyos, kupolás betlehemet nem építenek más felé, csak az érmellék csücskében. Szilágy, Bihar, Szatmár, találkozásában.

Négy-öt éneket énekelnek, közöttük olyan éneket is, mely semmilyen más gyüjtésben nincs meg. Igen érdekes pl ez az ének:

Voltak itt farkasok, farkasok,
Hej nem is angyalok, hej nem is angyalok.
Vittek e el sok bárányt, sok bárányt,
Hej, de nem is hoztak, hej, de nem is hoztak.
Ugatta-e a kutyák, a kutyák,
Hej, nem is nevettek, hej nem is nevettek.
Folyott-e el sok vére, sok vére,
Hej nem is a teje, hej nem is a teje.
Futottak-e utána, utána,
Hej nem is előtte, hej nem is előtte...

A vén pásztor így ajánlja a szolgálatát a kisde Jézuskának:

Hallod-e te, gyerek,
Hoztam egy kis tejet,
Ment a tejet nagyon szereti - gyerek!...

Erre éneklik:

Én meg hoztam lisztecskét, lisztecskét.
Főzzünk neki pépecskét, ,
Főzzünk neki pépecskét...

Én meg hozta furulyát, furulyát,
Fujjunk neki szép nótát,
Fujjunk neki szép nótát...

A huszár és az öreg pásztor, s Kilder néven szereplő kis pásztor párbeszéde meg a nép humornak páratlan érdekességü megnyilatkozása.

Egész szindarab tulajdonképpen ez a betlehemezés, ahol a szereplők sok, száz esztendők soha le nem irt parancsa és előirása szerint beszélnek, cselekesznek. Valóságos jelenetek vannak az egyes szereplők számára.

A bábtáncoltatás, mely bárnyokkal, farkasokkal és pásztorokkal történik, tulajdonképpen a szinjátszás ősi formája.

A keretében még ott szerepelnek a felnőtt kántálók, akiknek egy kéregetési lehetősége a kántálás, ott vannak a cigányok, akik külön énekkel és külön erkölcseikkel szerpelnek a karácsonyi csokorban. Van a csokornak egy szintén páratlan darabja, az ősi magyar népnapi énekes köszöntés. — Ádám napját köszöntik ezzel az énekkel a kántálók. Aztán még van a forgatható szitakéregből készült színes, kivilágított csillag, mint a betlehemi csillag jelképe.

Mindezt hetek és hónapok nehéz munkája után teremtette meg az intézet cserkéscsapata és az önképzőkör, hogy ünnep második napjának délutánján bemutassa a debreceni érdeklődőknek.

A szép kiállitású, szinekben gazdag betlehemek és a csillag már magában véve látvány. Ünnep másodnapján, szombaton a világitási vállalat régi postapalota dísztermének szinpadán karácsonyi hangulatot, a magyar falu karácsonyának hangulatát, a megszállás alatt élő magyar falvak karácsonyi lelkesedését szólaltatja meg ez a kis dedúttörő csapat. Nézzék meg. Érdemes. Eredeti, szép, karácsonyi értéket fognak látni. És érzik, hogy a felzendülő énekkel szivükbe száll a magyar falvak ünnepe, mikor a kivilágitott betlehem mellett felzendül az ősi ének:

— Mennyből az angyal...

sz. r. i.

Felvilágositjuk,
hogy védekezzen légitámadás ellen »ANTIGNIS«-sel
Lukács Vilmos és Testvére
Károly Ferenc József út 3/b. Telefon: 23-08.

CONTINENTAL IRÓGÉPEK
Anyag! Szerkezet! Minőség!
Kizárólagos körzetképviselet:
MARKOVITS mérnök
Piac ucca 58. Telefon: 24-02.

Az aranyembert mindenki meg fogja nézni

A Hungária filmszinház karácsonyi műsora: Az Aranyember. Ez a film az idei filmgyártás legnagyszerübb remeke. Az a filmgyártó társaság készitette, amelyik az elmult évben az »Uj földesur«-at, mely film az évben a filmversenyen a legnagyobb dijjal lett kitüntetve. Az »Uj földesur« példátlan siker volt Debrecenben, de az »Arany ember« még nagyobb lesz, mert a filmgyártó társaság már ennél a filmnél érvényesitette az »Uj földesur«-on szerzett tapasztalatokat és még jobban, még tökéletesebben készitette el az »Arany ember«t. Jókainak, a nagy mesemondónak »Aranyember« cimü művét talán nincsen ház, ahol ne ismernék, ezt az érdekes, változatos meséjü munkáját vitték most filmre, hüen megtartva az eredeti vonatkozásait. A film scenáriumát Hevesi Sándor és Gaál Béla irták. A rendezés nehéz munkáját, Gaál Béla végezte nagy tudással. Az ő rendezése már félsikert jelent. Az ő munkáját egészíti ki azután a nagyszerű szinészi együttes, amely nek élén Kiss Ferenc áll. Timár Mihályt alakitja olyan meggyőző erővel, hogy szinte bevésődik az emberbe. Mellette Csortos Gyula, Rózsahegyi Kálmán, Egry Mária, Uray Tivadar, Szikszai Szeréna és Petheő Attila mulják szinte egymást felül nagyszerű játékaikkal.

A Hungária filmszinház ennek a filmnek Karácsony ünnepére való lehozásával szinte megkoronázta eddigi minden elismerést megérdemlő munkáját, mely rendithetetlenül abban nyilvánul, hogy mindig jót és úgy hozzon, hogy azt mindenkinek módja legyen megtekinteni.

Most legolcsóbban kaphat
Kerékpárt
Rádiót
Keszlernél
Széchenyi-u. 1. sz.

Mielőtt rendel, kérjen árajánlatot
a Tiszántuli Könyv- és Lapkiadó rt.-től
Debrecen, József kir. herceg u. 1. Bika bérház.
Levélpapirt, borítékot, számlát, meghivót, (diszes kivitelben is) müsort, szórólapot, plakátot és mindenféle üzleti nyomtatványt és könyvet, valamint alkalmi nyomtatványokat, izléses kivitelben, olcsón, pontosan szállitunk.

Gyermekekről
Családokról
Esküvői párokról
Hölgyekről
Urakról
művészi képet
TÖKÉS ILONA
FÉNYKÉPÉSZ KÉSZIT ITK. CSAPÓ-U. 1
KARÁCSONYIG LESZÁLLITOTT ÁRAK!

A hajdúszoboszlói leány polgári iskola önképzőköri előadás szereplői. Jókai Mór: »Melyiket a kilenc közül.«

Karácsonyi ünnepély a városi szegényházban.

Kereskedők és Iparosok Jótékony Asztaltársaságának karácsonyi ünnepélye a Gambrinusban.

A Világítási Vállalat karácsonyfaünnepélyének közönsége.

—RÉDAI SZOLÁRSZKI LÁSZLÓ *működvelő színész, Máv. Egyet értés nagyszerű színjátszó gárdájának főrendezője, akit a Működvelők Országos Egyesülete ezüstérem mel és diszoklevéllel tüntetett ki színjátszásának 20 éves jubileuma alkalmával.*

Rédai László több, mint 20 éve játszik az Egyetértés színpadán és nemcsak mint rendező, hanem mint énekes színész is a hivatásos színészek között is megállná a helyét az elsők között.

SZÁZTIZENHÉT SZEGÉNY GYERMEK KARÁCSONYA.

A róm. kath. elemi iskolával kapcsolatos Napközi Otthon (ahol a legszegényebb, reggeltől estig az utcán rongyokban csavargó, didergő, az utca sok veszélyének kitett utca gyermekei kapnak meleg szobát, napi kétszeri meleg ételt, állandóan egy tanító felügyelete mellett tanulnak, szórakoznak, feledik a nélkülözést (karácsonyfaünnepélyt csütörtökön délelőtt 10 órakor tatotta Ferenc József ut 71 szám alatti helyiségében.

Az ünnepségen a 117 gyermeken kivül ott volt képviselve a papság, a tanitóság s az érdeklődők nagy tömege, kik teljesen megtöltötték az Otthont s könnyes szemekkel állották körül a kis rongyos, de ragyogó szemü gondozottjainkat s örömmel hallották azok kedves szavalatait és énekeit. Öröm volt nézni, amit a ragyogó karácsonyfa alatt elhelyezett szeretetcsomagokat átvették.

»De jó vagy Te Bethlehemi Ur Jézus, hogy ilyen nagy lelki örömet tudsz szerezni még a kicsiségekkel is.

Hálásan köszönöm azon nemes szivek adományát, kik kérő szavamra siettek kicsinyeink segitségére és szeretetcsomagjaikat otthonunkba juttatták. De ugyanakkor kérem a nemes lelkek további kegyes adományát, mit fizessen meg az áldó Ur Jézus! **Igazgató.**

Autó és motorkerékpár karambolja a Rózsa uccán

Az autó összezuzta a motorkerékpár oldalkocsiját s a benne ülő férfit hatalmas ívben a járdára röpítette.

Könnyen végzetessé válható karambolt történt tegnap délelőtt autó és motorkerékpár között a Rózsa uccán.

Kapros László 26 éves Piac ucca 22. szám alatti lakos oldalkocsis motorkerékpárjával a Nagyállomás felől jövet beakart fordulni a Rózsa uccába, **45 kilométeres sebességgel fordult s egy előtte haladó, magasan megrakott járműtől nem vette észre, hogy vele szemben a Nagytemplom felől jön egy autótaxi.** A DK 067. számu autót Ungvári Sándor 26 éves gépkocsivezető, Töhötöm ucca 16. szám alatti lakos vezette. Az autó szabályosan fordult, azonban a jármü mögül hirtelen felbukkandó motorkerékpár

előtt már nem nem tudott fékezni s nekiment a motorkerékpár oldalának. Az oldalkocsi az erős ütődés következtében összezuzódott s a benne ülő Bukoveczki Zoltán hentesmegéd, Arany János ucca 48. szám alatti lakos hatalmas ívben kirepült a járdára.

Olyan szerencsésen esett azonban, hogy kisebb zuzódásokon kívül semmi baja nem történt.

A karambolról nyomban jelentést a rendőrségnek, ahol Elek Ferenc ügyeletes rendőrtiszt nyomban megindította a vizsgálatot. Az összeütközés körülményeit csak a tanuk kihallgatása után lehet tökéletesen tisztázni. Az azonban már is megállapittatott, hogy a motorkerékpár a rendeletben fordulás alkalmára előirt hat kilométernél sebesebben hajtott.

Agyonszurta ellenfelét a bálon

A debreceni törvényszék most ítélkezett Takács László 19 éves hajduhadházi legény bünügyében, aki ez évben a szüreti bálon agyon szurta ellenfelét Nagy Imrét. Kése átvágta a nyak ütőerét és Nagy Imre néhány lépést téve holtan esett össze.

A véreskezű legény azzal védekezett, hogy Nagy Imre őt állandóan üldözte és a bálban is szónélkül fej bevágta egy kőtörő kalapáccsal és ő csak önvédelemből vette elő kést Nem volt szándékában Nagy Imrét megölni csak távol tartani magától.

A tárgyaláson kihallgatott tanuk két csoportra oszlottak, Takácsnak és Nagynak a barátai egy más ellen tettek valolmást és a törvényszék, hogy az igaz tényt megállapitani tudja, kénytelen volt az első főtárgyalást elnapolni és újabb tanukat kihallgatni.

A folytatólagos főtárgyaláson kihallgatott tanuk szerint Takácsnak szándékában volt Nagy Imre leszúrása, hogy bosszút álljon rajta, amiért üldözte. A bíróság a bizonyítékok alapján elitélte Takácsot négy évi fegyházra. Az itéletben az ügyész, dr. Bényey Zoltán megnyugodott, az elitélt fellebbezést jelentett be, mert nem érzi magát bűnösnek.

JÓSZIVŰ EMBEREK HÁZAT ÉPITETTEK EGY SZEGÉNY CSALÁDNAK.

Rácz Károly debreceni lakos hattagú családjával együtt nagy nélkülözések között élt. A szegény családon vitéz Sipos László mérnök segített, aki üres telkükre saját anyagából és embereivel házat épitett fel, továbbá Némethy Sándor mérnök és Vida Szücs Imre műszaki tanácsossal élén a műszaki ügyosztály hivatalnokai, akik a ház tetőanyagára gyüjtöttek. Az igy hajlékhoz jutott család fejét, Rácz Károlyt pedig Némethy Sándor mérnök juttatta munkához. A családnak karácsonyra a debreceni pénzintézetek és a MANSz lenykör juttattak el szeretetadományokat. Mindezekért az adományokért és gondoskodásért ezúton mond köszönetet családja nevében is Rácz Károly, akinek hajlékot és megélhetést adott az emberi szeretet.

Órákban
Ékszerekben
Olcsóságban
Választékban
Halász vezet

x **Disznóöléshez szegedi paprika** és fűszer legolcsóbb beszerzési forrása Jónás, Csapó ucca 37. szám.

A szabadalmazott friss tejszínnel gyártott

Liz
TEJSZÍNSZAPPAN
kitűnő hatású kozmetikum. Az arcbőrt nemcsak tisztítja, hanem fölfrissíti; megakadályozza ráncosodását, finomítja és fiatalítja.
A gyermek bőrének ápolásánál nélkülözhetlen

HIREK

Karácsonyi istentiszteletek

A REF. TEMPLOMOKBAN

Karácsony első napján

Nagytemplomban délelőtt 10 órakor prédikál Farkas Pál, ágendázik Kolozsváry Kiss László, délután 5 órakor Koppányi Gy. th. Kistemplomban 9 órakor prédikál dr Soós Béla, ágendázik Szenes László, délután 5 órakor vitéz Kerekes J. th. Uj Dóczi tornateremben délelőtt 10 órakor prédikál Baja Mihály, ágendázik Tamás Ferenc, Árpád téri templomban délelőtt 10 órakor prédikál Márki Kálmán, ágendázik Nagy Dezső, délután 3 órakor Ludász Gyula th. Ispotályi templomban délelőtt 10 órakor prédikál Molnár Ferenc, ágendázik Kulcsár Dezső, délután 5 órakor László Lipót. Homokkerti templomban délelőtt 10 órakor prédikál Kovács József, délután 5 órakor Ludász Gyula th. Kerekestelepi templomban délelőtt 10 órakor prédikál Erdei Mihály, ágendázik Veresegyházy László, délután 3 órakor Tamás Ferenc. Wolaffka-telepen délután 3 órakor prédikál és úrvacsorát oszt Kovács József. Nyilastelepen délelőtt 10 órakor prédikál Mezey Béla, ágendázik Nagy Sándor, délután 3 órakor László Lipót. Csapókertben délelőtt 10 órakor prédikál Dancsházy Sándor, ágendázik Kulcsár Ferenc, délután 3 órakor Telkes Gy. th. Nyulason délelőtt 10 órakor prédikál és úrvacsorát oszt dr Lencz G. Sándor. Téglaskertben délelőtt 10 órakor prédikál és úrvacsorát oszt Birinyi János. Egyeken délelőtt fél 11 órakor Siposs Imre. Szatán délután 2 órakor Biró Béla. Felsőohaton délelőtt fél 9 órakor Siposs Imre. Cucán délelőtt 9 órakor Váry László. Dombostanyán délután 2 órakor Halász András. Elepen délután 2 órakor vitéz Szabó Endre. Fancsikán délelőtt 9 órakor Biró Béla. Halápon délelőtt 9 órakor Bárdi Ferenc. Pipóhegyen délelőtt 11 órakor Bárdi Ferenc. Hegyesen délelőtt 10 órakor vitéz Szabó Endre. Nagymacson délelőtt 11 órakor Váry László. Nagycserén délelőtt 11 órakor Biró Béla. Ondód, Kádár-dülőben délelőtt 10 órakor Rápolty Árpád. Ondód, Veréb-dülőben délután 2 órakor Rápolty Árpád. Ohat-Telekházán délután fél 3 órakor Siposs Imre. Lukaházán délután 2 órakor lesz istentisztelet. Pacon délelőtt 9 órakor Papp Géza. Mézeshegyen délelőtt 11 órakor Papp Géza. Sámsoni úton délután 3 órakor lesz istentisztelet. Állóhegyen délután 2 órakor Bárdi Ferenc. Szikgáton délután fél 3 órakor Váry László. Kismacson délután 2 órakor Tóth László. Pallagon délelőtt 10 órakor prédikál és úrvacsorát oszt Uray Sándor. Téglavetőben délután 3 órakor prédikál Kolozsváry Kiss László, ágendázik Kovács Árpád.

Karácsony másodnapján

Nagytemplomban délelőtt 10 órakor dr Soós Béla, délután 5 órakor Ludász Gyula. Kistemplomban délelőtt 9 órakor Koppányi Gyula. 11 órakor Uray Sándor, délután 5 órakor Telkes György. Uj Dóczi tornateremben délelőtt 10 órakor Harsányi András. Árpád téri templomban délelőtt 10 órakor vitéz Kerekes J., délután 3 órakor László Lipót. Ispotályi templomban délelőtt 10 órakor Telkes György, délután 5 órakor Koppányi Gyula. Homokkertben délelőtt 10 órakor László Lipót, délután 3 órakor vitéz Kerekes J. Kerekes-telepen délelőtt 10 órakor Murányi Árpád, délután 3 órakor Koppányi Gyula. Nyilastelepen délelőtt 10 órakor Ludász Gyula. Csapókertben délelőtt 10 órakor Farkas Dezső. Horthy közkórházban délelőtt 9 órakor prédikál és úrvacsorát oszt Siposs Imre, ágendázik dr Lencz G. Sándor. Szegényházban délelőtt 10 órakor Szenes László. Bánkon fél 10 órakor Biró Béla. Ebesen délelőtt 10 órakor Nagy Dezső. Diószegi úton délelőtt 11 órakor Biró Béla. Lukaházán délelőtt 11 órakor Bárdi Ferenc. Hármashegyen délelőtt 9 órakor Bárdi Ferenc. Nagyhegyesen délelőtt 9 órakor Rápolty Árpád. Kösélyszegen délelőtt 10 órakor vitéz Szabó Endre. Téglaskertben délelőtt 10 órakor Kulcsár Dezső, délután 3 órakor Kovács Árpád. Szikgáton délután 2 órakor Rápolty Árpád. Szepesen délelőtt 10 órakor Papp Géza, délután 3 órakor Kulcsár Ferenc.

Vasárnap, 1936 december 27-én

Nagytemplomban délelőtt 10 órakor Tamás Ferenc, délután 5 órakor vitéz Kerekes J. Kistemplomban délelőtt 9 órakor Szenes László, 11 órakor dr Soós Béla, délután 5 órakor Ludász Gyula. Uj Dóczi intézetben délelőtt 10 órakor Kolozsáry Kiss László. Árpád téri templomban délelőtt 10 órakor dr Farkas Pál, délután 3 órakor Koppányi Gyula. Ispotályi templomban délelőtt 10 órakor Görömbey Zoltán, délután 5 órakor Telkes György. Homokkertben délelőtt 10 órakor Kovács József, délután 3 órakor Telkes György. Kerekestelepen délelőtt 10 órakor Ludász Gyula, délután 3 órakor Veresegyházy László. Nyilastelepen délelőtt 10 órakor Mezey Béla, délután 3 órakor Négyessy B. th. Csapókertben délelőtt 10 órakor Kulcsár Ferenc, délután 3 órakor dr Dancsházy Sándor. Nyulason délelőtt 10 órakor Siposs Imre. Téglaskertben délelőtt 10 órakor vitéz Szabó Endre, délután 3 órakor Kovács Árpád.

—

A RÓM. KAT. TEMPLOMBAN ÉS KÁPOLNÁKBAN

Ma, 24-én, szent estén

éjjel 12 órakor éjjeli szentmise, melyet tart segédlettel dr Lindenberger János apostoli kormányzó.

Karácsony első napján

reggel 6, 7, 8 és 9 órakor csendes szentmisék. Fél 10 órakor nagymise, melyet tart és prédikál dr Lindenberger János apostoli kormányzó. A további szentmisék kezdete 11, háromnegyed 12 és fél 1 órakor.

Homokkertben Faragó László segédlelkész, Csapókertben Kummergruber Emil piarista tanár, Auguszta-szanatóriumban Lengyel László, Nyilastelepen Kiss László, Hajdúsámsonban Novák Gyula, Józsán Szabó János, Szent László Kollégiumban Hutay Ferenc, K'inikán Béres Endre.

Karácsony másodnapján

rendes miserend, reggel 6, 7, 8, 9 és fél 10 órakor nagymise, melyet tart dr Lindenberger János apostoli kormányzó, prédikál Mellau Márton, Józsán Szabó János, Macson Faragó László.

—

A GÖRÖG SZERTARTASÚ RÓM. KAT. TEMPLOMBAN

folyó hó 24-én, csütörtökön éjféli 12 órakor éjféli istentisztelet.

25-én, pénteken reggel 8 órakor diákmise, 9 órakor katonamise, 10 órakor nagy szentmise, a szentbeszédet Papp Gyula szentszéki tanácsos tartja, háromnegyed 12 órakor csendes szentmise, délután fél 4 órakor rózsafűzérájtatosság, 4 órakor vecsernye, utána szentségimádás.

26-án, szombaton és 27-én, vasárnap vasárnapi rend.

AZ EVANGÉLIKUS TEMPLOMBAN

(Miklós ucca 3. szám)

december 24-én, karácsony szombatján este 5 órakor szentesti áhítat. Igét hirdet Pass László.

December 25-én, karácsony első napján délelőtt a templom szűk volta miatt két istentisztelet lesz. Az első 9 órakor, a második 10 órakor. Kívánatos, hogy azok, akik nem vesznek úrvacsorát, az első istentiszteleten vegyenek részt az arányos megoszlás végett. Az első istentiszteleten Böjtös Sándor, a másodikon Pass László végzi a lelkészi szolgálatot. Délelőtt 11 órakor úrvacsorát oszt Pass László. Este 5 órakor ünneni istentisztelet. Igét hirdet Böjtös Sándor.

December 26-án, karácsony másodnapján délelőtt 10 órakor ünnepi istentisztelet. Igét hirdet és úrvacsorát oszt Pass László. Este 5 órakor esti istentisztelet igehirdetéssel. A lelkészi szolgálatot végzi Pass László.

December 27-én, vasárnap délelőtt 10 órakor istentisztelet igehirdetéssel. Igét hirdet Pass László. Este 5 órakor esti istentisztelet, melyen igét hirdet Böjtös Sándor.

Szórványistentiszteletek úrvacsoraosztással: Pénteken délután Püspökladányban, este Hajdúszoboszlón prédikál Pass László. Szombaton délelőtt Hajdúböszörményben, délután Nagylétán prédikál Böjtös Sándor. Vasárnap este Biharkeresztesen prédikál Pass László.

—

ÜNNEP MÁSODNAPI ISTENTISZTELET AZ UNITÁRIUS TEMPLOMBAN

A Debrecenben Hatvan ucca 24. szám alatt levő unitárius templomban ünnep második napján, december 26-án délelőtt 10 órai kezdettel ünnepi istentiszteletet tartanak úrvacsoraosztással. Ez alkalommal imádkozik, prédikál és úrvacsorát oszt dr Csiky Gábor budapesti unitárius missziós lelkész, kormányfőtanácsos. A templom fűtve van.

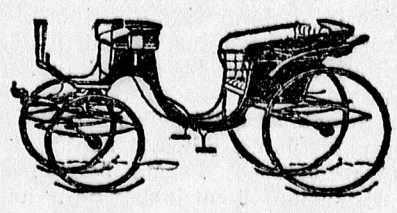
Istentisztelet a baptista imaházban. A Szappanos u. 23. szám alatt lévő imaházban péntek d. e. fél 9 fél 10-ig imaáhitat, fél 10-től 11-ig predikáció, d. u. 6—7-ig predikáció, 7—9 gyermekünnepély a karácsonyfa alatt gazdag műsorral. Szombat d. e. fél 9 10-ig imaáhitat, fél 10-től 11-ig predikáció, d. u. 6—7-ig vallásos estély. Vasárnap d. e. fél 9-től fél 10-ig imaáhitat, fél 10-től 11-ig predikáció, 11—12 vasárnapi iskola, d. u. 6—7-ig

A Tungsram DUPLASPIRÁL-lámpa olyan gazdaságossá teszi áramfogyasztását, hogy használata folyamán bőven megtérül a lámpa ára.

JÓL JÁR
TUNGSRAM
DUPLASPIRÁLLÁMPÁVAL.

Magyar és keleti perzsaszőnyegek
Kedvező fizetési feltételek mellett.
OLCSÓN VÁSÁROLHAT.
IZSÁK szőnyegkereskedő
Piac u. 68. Killer butorraktár.

Kocsik minden alakban
RIESZ HENRIK kocsigyára
DEBRECEN.

Estélyi
és mindennemü ruhák festését, tisztítását. Gallérok, kemény ingek mosását megbizhatóan készíti
Palotay
kelmefestő. Kálvin tér 5. Batthyányi ucca 26.

Hofherr-Schrantz-Clayton-Shuttleworth R t.

vezérképviselete és főraktára: RÁHMER SÁNDOR Debrecen, Deák Ferenc ucca 11. sz. Szemben a törvényszékkel. Telefonszám: 29-62.

Családi értesitő

Eljegyzés. Néhai dr Pápay József egyetemi tanár és neje felsőőri Szarka Antonia leányát, Irént, eljegyezte szerencsi Szük Ödön postaigazgató és neje Szabó Anna fia, dr szerencsi Szük Ödőn.

Eljegyzés. Németh Teri és dr Jávorszky József orvos „Dorog" jegyesek. (Minden külön értesítés helyett).

Eljegyzés. Romász Mancika és Szegi Elemér jegyesek. (Minden külön értesi és helyett).

Eljegyzés. Tolvay Margitka és Tóháti Elek, karácsony első napján tartják eljegyzésüket.

Eljegyzés. Tőkés Ilonkát eljegyezte Paczók László fodrász.

Eljegyzés. Lavotta Kornélia (Debrecen)es Sárváry Elemér okl. gépészmérnök (Nagyecsed) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett).

— A Turul Szövetség debreceni kerületének karácsonyi ünnepélye A Turul Szövetség debreceni kerülete a Turul Várban karácsonyi ünnepélyt rendezett. Az ünnepély keretében a szegény sorsu egyetemi hallgatóknak a Turul Szövetség karácsonyi ajándékait is átadták. 10 teljesen szegénysorsu egyetemi hallgató részesült igy ajándékcsomagban.

x GÖNCZI GÁBOR kályhásmester, üzemet Monticzredes ucca 3. sz. alá helyezte. (Vidoni szalámigyárral szemben.) Raktáron legmodernebb cserépkályhák. Telefon 25-68 szám.

— Felhivás. Felkérjük a Magyar Jövő Szövetség iparos érdekképviseletének összes nő és férfi tagjait, hogy e hó 28-án, hétfőn este 7 órakor a Magyar Jövő Szövetség Fűvészkert ucca 10. sz alatti helyiségében pontosan megjelenni szíveskedjenek. Elnökség.

x Kozmetikai újdonságok, hormonos krémek és pakolások petyhüdt bőrnek, legújabb módszerű estélyi kikészítés, fénykezelés szénsav-fürdő, pórusösszehúzó, kozmetikumok, stb. KOMA-ROMINÉ, kozmetikai intézetében, Bika bérház, Telefon: 19—56

— A csapókerti ref. egyházrész az iskolánkivüli népmüvelés keretében dec. 26-án, karácsony másodnapján délután 5 órakor a Sámsoni uti áll. el. iskolában vetitettképes előadást tart Jézus életéről. — Előadó: Kocsis Lajos ny. ref. tanitó. — Dec. 27-én, azaz vasárnap este 6 órai kezdettel a Ref. Otthon nagytermében vallásos estet tart gazdag müsorral.

— A Kerekestelepi Olvasókörben a Nemzeti Egység 33-ik körzetének ifjusága f. hó 25-én, karácsony első napján este fél 7 órai kezdettel belépődij nélküli önképzőköri estet rendez. Zenét a közkedvelt Ujvárosi jazz-zenekar szolgáltatja.

x Balogh táncintézetében (Péterfia 30. szám), ünnep mindkét napján délután 5 órától este 8 órától össztáncos. Az új tánctanfolyam január hó 6. napján kezdődik.

— A 14. Damjanich Jánosné cserkészcsapat tagjai szombaton fél 3 órakor legyenek a Csapó ucca elején levő villamosmegállónál, lehetőleg cserkészkalappal. Volt segédvezetőjük: Deutsch Kató temetésére vonulnak ki.

A MANSZ LEÁNYKÖRÉNEK ÜNNEPÉLYÉRŐL.

CSENDŐRALTISZTEK OLVASÓKÖRÉNEK KARÁCSONYI ÜNNEPÉLYE.

— Ujlétai bor 25 literenkénti kimérése ó 44, új 38 fillér, Bethlen ucca 41. szám.

— Bartalis tánciskolájában az új tánctanfolyam január hó ötödikén kezdődik. Szépen táncolni Bartalistól tanul. Karácsony ünnepén délután és este össztácok. Simonffy ucca 1. C. sz. második emelet.

— A Déri-múzeum december hó 25. napján, karácsony első napján, egész nap zárva. December hó 26, karácsony másodnapján és vasárnap, 27-én 10—1 óráig nyitva. Belépődij nincs. A múzeumi Közművelődési Könyvtár karácsony mindkét napján zárva. Vasárnap 27-én 10—12 óráig nyitva. A Déri-múzeum mindkét kiállító termében a debreceni Műpártoló Egyesület által rendezett képkiállitás karácsony második napján, 26-án délelőtt 10 órakor nyilik. Megtekinthető mindennap 10—1 óráig és délután 4—7-ig.

x K. Máriássy Magda táncintézetében január hó 4. napján, balett-tanitás kezdődik, Jobbágy Ilonka, az m. kir. Opera 5 évig volt tagja vezetésével. Az ünnep mindhárom napján 5—8 óráig össztánc. Szent Anna ucca 7.

— Az utolsó pillanatban jutott csak eszébe Kovács úrnak, hogy karácsonyra meglepje a feleségét. Értékes, maradandó ajándékot akart venni, választása tehát nem lehetett más, mint egy Philips rádió, amellyel tényleg a legnagyobb örömet szerezte nemcsak feleségének, hanem egész családjának.

— Karácsonyi táncestélyek a Koronában, első napján táncvizsga reggeliig iparosoknak és kereskedőknek. Másod és harmad napján össztánc. Uj tanfolyam negyedikén kezdődik.

x Függönyt, menyasszonyi kelengyét, díszpárnát olcsón, izlésesen készit Pósalakyné, Cserepes ucca 12. sz. Gépazsurozás, gépendlizés.

— Elveszett szerda délután 2 és 3 óra között a gázgyár és a fejáró híd közötti úton egy fél sárga disznóbőr kesztyü. A megtaláló jutalomban részesül, ha a gázgyár portásánál le-

— Kinevezés. Dr Kölcsey Sándor, Debrecen sz. kir. város polgármestere **Bartha** István okl. gépészmérnököt a városi **Világitási Vállalathoz mérnökké, th. főmérnöki címmel kinevezte.**

VárosiTakarékésHitelintézetR.T.

DEBRECEN, CSAPÓ UCCA 4. SZÁM.

ALAPITÁSI ÉV: 1873.

Saját tőke: 3.000.000 pengő.

Foglalkozik a *bank- és takarékpénztári* üzlet minden ágával. Külön osztály: *zálogház*, az intézet székházában. Kölcsönöket folyósit: ékszerekre, arany és ezüst tárgyakra, ingóságokra.

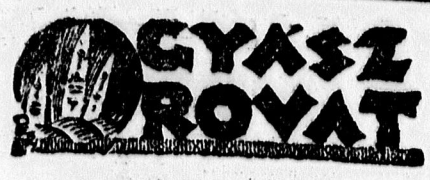
— Influenza, spanyoljárvány, torokgyulladás, az orr és garat elnyálkásodása, a mandulák megbetegedése, valamint izületi bajok, vagy tüdőcsúcshurut esetén gondoskodjék arról, hogy gyomra és belei a természetes **Ferenc József** keserűvíz használata által gyakran és alaposan kitisztittassanak. Közkórházak főorvosai megállapitották, hogy a **Ferenc József** víz lázzal járó fertőző betegségeknél is nagy szolgálatot tesz a szenvedő emberiségnek.

— A Nemzeti Egység Leánycsoportjának karácsonyfaünnepélye. A Nemzeti Egység Leánycsoportja ez évben is megrendezte karácsonyi segélyezését. A szeretetből fakadt bőséges adományokat, amelyet részben a Nep Leánycsoportja, részben a gerébitelepi női alcsoport páratlan agilitással gyüjtött össze. A Gerébitelepen mintegy 85 szegénysorsu családnak juttatott részben ruhanemüt, részben csomagot. Monus István körelnök üdvözölte a megjelenteket. Ifj. Báthory József vezető titkár megnyitó beszédében a mai nehéz helyzetet ecsetelte, Szeley Kató alelnök kiforrott müvészieséggel, teljes átérzéssel költeményt adott elő. Józsa László th. igét hirdetett. Nagy hatást keltett Molitorisz Gizike erőteljes szavalata. Nagy Etukaé s Fekete Jolika páros jelenetet adtak elő élénk derültség mellett. Az ünnepélyt Benedikty József körzeti elnök zárta be. Az ünnepély a Himnusz eléneklésével ért véget. A nemes célra az alábbiak juttatták el adományaikat: Dr ifj. Kertész Kálmán, Polgáry István, id. Kertész István, Kontsek Kornél, Bőde Gyula, Kontsek Géza, Sesztina vaskereskedő cég, Tóth Gyula és utóda, Bészler és Dávid, dr Nyiri Ernő, Faragó Béla, ifj. Sinay Imre, Csillag cég, Kőrösi és Nagy cég, Kovács Gézáné, id. Báthory Józsefné, Bukoveczky Stefi, Szeley Kató, Molitorisz Gizike, Szabó Emmy, Vargha Manci, Kulin Lenci, D. Nagy Ica, Bodnár Luló, Planka Ella és Iresi, Heics Irma és Kovács Baby. A Leánykör vezetősége ezuton mond köszönetet a nemes szivü adakozóknak.

x Legújabb vonalú estélyi frizurák, hajfestés minden árnyalatban Inectóval-nennével. Olaj-dauer, olajpakolások a legmodernebb eljárással, Kényelmes, figyelmes kiszolgálás KOMA-ROMINÉ, Bika bérház, Telefon: 19—56.

— Állás gyorsíró részére. Felhivjuk azon államvizsgát tett gyorsíró és gépíró figyelmét, aki még nem helyezkedett el, állás ügyben mielőbb jelentkezzék a Naményi Gyorsíró és Gépíró Iskolában, Batthyány ucca 11.

— Családi ünnep dr Frick József főgimnáziumi tanár otthonában. Kedves kettős ünnepség folik le ma este dr Frick József ref. főgimnáziumi tanár családi otthonában. A szent estén, a Szeretet ünnepén eljegyzést ülnek és így teszik örökre feledhetetlenné ezt a napot leányuk számára. A kedves család egyik bájos és nagyműveltségü leányát, Amáliát jegyzi el karácsony este Spiller Oszkár m. kir. honvéd főhadnagy. A közszeretetben és köztiszteletben álló családot ez alkalomból sok gratulációval keresték fel az ismerősök, barátok, akikhez egyébként külön értesitést a család nem küld.

ÖZV. HUSZ LAJOSNÉ ZILAHI ÉLTETŐ RÓZA MEGHALT.

Ennek a bibliai „erős asszony"-nak nemrég elhunyt férje drága emlékét hűséges szerelemmel őrző özvegynek, a gyermekeiért sokat aggódott, sok apró lemondásban naponként, hős édes anyának, szerető anyósnak, az unokáiban büszkén gyönyörködő áldott nagyanyónak, megértő testvérnek és barátnak nemes szíve, december hó 24. napján hajnalban, életének 69-ik évében megszünt dobogni. Temetése december hó 27-én, vasárnap délelőtt 11 órakor lesz a Köztemető 1. sz. ravatalozójából. — Gebauer-cég rendezi.

Horváth Ferenc MÁV nyugdíjas, városi törvényhatósági bizottsági tag, életének 61. évében elhunyt. Temetése szombaton délután három órakor lesz a Köztemető ravatalozó termeből. Lakás: Lorántffy ucca 19. Temetését Bartha vállalata végzi.

Tóth József kötélgyártó 29. éves korában elhunyt. Temetése szombaton két órakor lesz a Köztemető díszravatalozójából. Lakás: Kossuth ucca 22 szám. — Gebauer-cég rendezi.

Hornyák György ny. MÁV. pályaőr, életének 63ik évében, hosszas betegség után elhunyt. Temetése szombaton délután 2 órakor lesz a köztemetői 2. A. sz. teremből, római katolikus szertartás szerint. Halálát özvegye, 6 gyermekei és unokái gyászolják. Lakása: Nagy József ucca 33. Dankó temetkezési intézet.

Deutsch Kalóka, a vásárpénztár tisztviselőnője, 26 éves korában, hosszas szenvedés után elhunyt. Halálát özvegy édesanyja és testvérei gyászolják. Temetése szombaton délután három órakor lesz a köztemetői 2. A. sz. ravatalozó teremből. Dankó temetkezési intézet.

Engi Sándor volt „István gőzmalmi" asztalos, 83. éves korában, hosszas betegség után elhunyt. Halálát özvegyén gyermekein és unokáin és nagyszámú rokonságán kivül sokan gyászolják. Temetése pénteken délután három órkor lesz a köztemetői 2. A. sz. ravatalozó teremből, ref. szertartás szerint. — Lakás: Nyil ucca 27. szám. Dankó temetkezési intézet.

Ujfalvdi Jánosné sz. Urbán Ilonka, ifjú életének 24. évében, rövid szenvedés után elhunyt. Halálát férje, testvérei és kiterjedt rokonsága gyászolják. Temetése pénteken délután ravatalozó teremből, római katolikus félhárom órakor lesz a köztemetői raszertartással. Dankó temetkezési intézet.

Kender Gyula fűszerkereskedő, Létai út 1. szám alatti lakos, 41 éves korában, hosszas szenvedés után elhunyt. Halála széles körben kelt méiy részvétet. Feleségén, gyermekein, testvérein és édesanyján kivül a rokonok barátok és tisztelőinek nagyszáma gyászolják. Temetése pénteken délután háromnegyedhárom órakor lesz a Köztemető díszravatalozó teremből, az ág. ev. egyház szertartása szerint. Dankó temetkezési intézet.

Szabó Antalné szül. Csüry Karolina 76. évének 76. évében elhunyt. Temetése vasárnap délután félhárom órakor lesz a Köztemető 2. A. ravatalozójából a református egyház szertartása szerint. — A temetést Fehérlói temetkezési vállalata rendezi.

Némethy József gazdálkodó, életének 66. évében elhunyt. Temetése vasárnap délután három órakor lesz a Köztemető 2. B. ravatalozó teremből a református egyház szertartása szerint tartandó ima után. Lakás: Honvéd ucca 83. szám. A temetést Fehérlói temetkezési vállalata rendezi.

Köszönetnyilvánítás. Ezúton mondok igaz köszönetet mindazoknak, akik drága jó férjem elhunyta alkalmából vigasztaló szavaikkal felkeresztek, fájdalmamban osztoztak, ravatalára koszorút, vagy csokrot helyeztek. Isten óvjon mindenkit a hasonló csapástól.

özv. Dezső Mórné és családja.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak akik felejthetetlen kedves leányom, néhai Keresztessy Lajosné sz. Kiss Etelka elhunyta alkalmából megmérhetetlen fájdalmamban vigasztaló szavaikkal osztoztak, ravatalára koszorút vagy csokrot helyeztek — ezúton mondok fájó szívvel hálás köszönetet.

özv. Kiss Lászlóné.

Köszönetnyilvánítás. Drága leányom néhai Tarr Erzsébet elhunyta alkalmából nyilvánított jóleső részvételekért ezúton mondok mindenkinek igaz köszönetet.

özv. Tarr Jánosné.

Köszönetnyilvánítás. Felejthetetlen jó férjemnek elhunytával nyilvánított jóleső részvétért, ravatalára küldött koszorúkért s virágokért ezúton mondok hálás köszönetet a frontharcos bajtársaknak, a Hangya tisztviselői karnak, mindazoknak a jó barátoknak és ismerősöknek, akik részvétükkel, vigasztaló szavaikkal mély fájdalmamat enyhiteni igyekeztek.

özv. Polyák Józsefné.

— **Segélykérés.** Pál Dánielné, Apaffy ucca 28. sz. a. lakós járt bent szerkesztőségünkbe és elpanaszolta, hogy fütés és élelem nélkül vannak. Az ura már második hete tüdőgyulladásban fekszik. Kéri a jószivű embereket, hogy ne hagyják igy szenvedni s bármilyen csekély pénz vagy természetbeni adományt juttassanak el lakására.

— **Istentiszteletek ideje az orth. izr. templomban.** Péntek d. u. 3.50, szombat reggel 8, délután 3 órakor. Szombat, vége szombat este 4.48 órakor.

Szikvizet

— **Istentiszteletek a Deák Ferenc uccai templomban.** (Téli imaházban.) Pénteken délután három óra negyven perckor szombatköszöntő ima. Szombaton reggel negyed nyolc órakor. Délután három órakor. Szombatkimeneteli ima fél öt órakor. A Kápolnás uccai templomban szombaton reggel fél nyolc órakor. Délelőtt tizenegy órakor. Egyébként mint a Deák Ferenc uccai templomban. Hétköznapokon reggel, hétfőn és csütörtökön hat óra harmincöt perckor. A többi napokon háromnegyed hét órakor. Esti ima minden nap délután négy óra öt perckor.

— **Doktorráavatás.** Bornyi József okleveles közgazdát, Debrecen város tisztviselőjét e hó 19-én Budapesten, a m. kir. József nádor műszaki és gazdasági tudományegyetem tanácsa cum laude, a közgazdasági tudományok dok'orává avatta. Ez alkalomból a kiváló képzettségü, rokonszenves fiatal tisztviselőt sokan keresték fel szerencsekivánataikkal.

Eljegyzés. Csontos Kornéliát, Csontos Gyula m. kir. postamester és Jánosy Kornélia leányát eljegyezte Molnár József ref. gimn. tanár, özv. Molnár Ferencné Osváth Erzsébet fia. (Hajdunánás.)

x **Január elsején úi filléres kurzusok** nyilnak német és angol nyelven, hibetetlen gyorsan megtanulhat. Külön angol, francia, német órák, gyorsirás tanitás legjobb módszerrel, leggyorsabban „Express" Péterfia 42.

— **Felhivja a Városi Dalegylet** elnöksége a Dalegylet összes tagjait hogy f. hó 25-én, pénteken délután 3 órakor — a Köztemetőben — Engl László dalegyleti tag édesapjának temetésén megjelenni szíveskedjenek. Elnökség.

— **A Lukács-féle betörés gyanusitottjai az ügyészségen.** A Piac uccai nagy betörés ügyében a debreceni rendőrség nagyrészt befejezte a nyomozást. Megállapitották, hogy két tettes Budapestre szökött a zsákmány egy részével, de elfogni még nem sikerült. Az ügyészségnek átadták csütörtökön délelőtt Kiss Imrét, aki segitett a betörés végrehajtásában. Kiss Imrével együtt indult meg az eljárás Hajdu József és Hajdu Margit ellen, mert a rendőrség szerint tudtak a Kiss által elrejtett zsákmányról és mégsem jelentették a hatóságnak. A vizsgálóbiró rövidesen dönt a további fogvatartás kérdésében.

x **Értesülésünk szerint** karikagyűrűt jegyékszerü bizalommal olcsón vásárolhat **Sretter János** ékszerésznél, — Batthyány ucca 13. szám.

— **Ujra lesz husiparos-bál.** A debreceni husiparosok elhatározták, hogy a régi fényes husiparos bálakat felujitják és ebben a báli szezonban megrendezik a husiparos bált, amelyben nemcsak a debreceni, hanem az egész tiszántuli huisparosok is résztvesznek. Kétségtelen, hogy a nagy felkészültség mellett és azzal a lelkesedéssel, amellyel erre a bálra a husiparosok mindent megtesznek, a szezon egyik legsikerültebb bálja lesz ez. A husiparos pált január 23-ra tüzték ki.

— **A Debreceni Izraelita Ifjak Daliköre**, folyó hó 26. napján szombaton este kilencórai kezdettel tartja szokásos zárkörü összejövetelét, Bartalis, Simonffy ucca 1. C. szám alatt levő táncheliyiségében, melyre a meghivottak szives megjelenését kéri a rendezőség.

— **A „Kalászgárda"** ifjusága tisztelettel értesiti a tánckedvelő gazdaifjuságot, hogy holnap, szombaton, 26-án, ünnep másodnapján tartja szokásos karácsonyi táncmulatságát a Függetlenségi Kör Piac u. 9. sz. alatti helyiségében 8 órai kezdettel.

Szliukától

x **FÉNYES JENŐ legújabb verseskönyve az „ŐSZI MESÉK" megjelent. A 140 oldalas könyv a „Debreczen" kiadóhivatali pénztáránál kitett iven megrendelhető. A könyv ára 2 pengő. Szerző a könyvet nem szándékozik könyvkereskedés útján hozni forgalomba, ezért akik a könyvre reflektálnak, a kiadóhivatalnál rendelhetik meg a könyvet. Szerző legújabb kötetét, amely legszebb verseit tartalmazza, a közönség bizonyára nagy érdeklődéssel fogadja.**

— **Lakatos György, a repülőkerékpár feltalálója állást kapott a Weiss Manfréd gyárban.** A fiatal feltaláló a gyárban engedélyt kapott találmányának tökéletesitésére s szabad óráiban ezen dolgozik. Lakatos Györgyről és a repülő kerékpárról egyébként több külföldi lap is megemlékezett. Az egyik próba alkalmával összetört kerékpár-modellt Lakatos ujra megépiti s Debrecenben nyilvános bemutató rendez a kerékpáros repülésből.

ANGOL MAGYAR BANK RT.

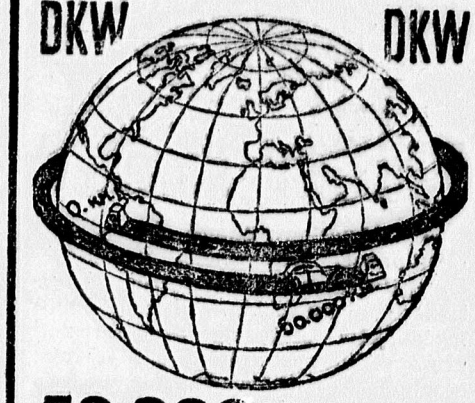
debreceni fiókja.

Alaptőke és tartalék: 40 millió pengő.

Foglalkozik a banküzlet minden ágával.

1 és 1/4-szer a föld körül

DKW DKW

50.000 kilométer (2 évi) motorgarancia

MOST VÁSÁROLJA *meg új* **DKW** *autóját és ne halassza a nyári szép időkre, amikor az előírás szerinti lassú tempóban való motorbejáratáshoz megerőltetett türelem kell. A hidegebb esős-ködös időjárásban, sáros utakon a párezer kilométeres mérsékelt sebességekkel való hajtás nem idegmunka. A DKW közismert stabilitása változó talajviszonyok mellett is, biztonságos utazást nyujt; az általános téli gyujtási zavarok a DKW Umkehrspülung rendszerü motorjánál ismeretlenek. A tavaszi szép idők beállával a most használatba vett motorja észrevétlenül, tökéletesen be van járatva és teljes élvezettel veheti igénybe annak nagyobb teljesitményét is, ezenkivül a szokásos téli leállitások folytán csökkent városi forgalom a vezetés gyakorlására is alkalmasabb.*

Kérjen ajánlatot

DKW automobilok – motorkerékpárok vezérképviselete:

MAJLÁTH

Budapest, VI, Gróf Zichy Jenő ucca 17

— **Karácsonyfa-ünnepély** volt szerdán a Kat. Népszövetség II. ker. szervezete helyiségében. Az egyesület tagjai által összeadott élelmiszerekből és ruhákból szépen feldiszitett Betlehemes karácsonyfa alól 20, a környéken lakó kat. szegény gyermeket és családot ajándékoztak meg. Halász Ferenc ker. elnök köszöntötte a karácsonyi kis Jézus nevében elsősorban az adakozókat és a rászorultakat. A kiosztás megtörténte után Bodó Lajos tanitó szép beszédben mondott köszönetet a segélyezettek nevében.

Telefon: 21-11.

— **Gyorsirási tanfolyam.** A kultuszminiszterileg engedélyezett nyilvánosjogu Naményi Gyors- és Gépiróiskolában karácsony után uj kedvezményes tanfolyam kezdődik, melynek végeztével államvizsgát tesznek a hallgatók. (A legutóbbi két vizsgán 24 hallgató vizsgázott sikerrel.) Gyors kiképzés, dijtalan állásbahelyezés. (A végzett hallgatók legnagyob része azonnal elhelyezkedik.) Beiratkozás hónap közben is egész napon át Batthyányi u. 11. sz. alatt.

Gályamadár irigyellek

Vihartépett gólyatészek van a házunk tetején
Öreg gólya, fáradt gólya kelepel a peremén.
Néz keletre, néz nyugatra, udvaromon szerte-szét,
Köszönti a vándor gólyák hazatérő seregét.

Irigylem a gólyát, mert fészke van és párja
Zordon télidőben melegebb hazája.
Csak nekem nincs senkim, akit haza várjak
Élelő karomba szeretettel zárjak.

PICZKY LASKAY GIZELLA.

— **A téglaskerti állami iskola szeretetünnepe.** Lélekemelő, bensőséges ünnepély színhelye volt szerdán a téglaskerti állami iskola. Birinyi János segédlelkész szólt az egybegyűlt gyermekekhez és szülőkhöz a szeretet hatalmáról. Borköles Sándor igazgató tanító és Lakatos János presbiter egyházrészi tanácsosok köszönték meg a legnagyobb elismerés hangján segédlelkészünknek a szegény gyermekek és szülők érdekében tett önzetlen sok fáradságát. A két Szalóki testvér szavalata után Borköles Gabriella szólót énekelt, kedvesen és mindenkit gyönyörködtetve. Szabó István szavalata után megkezdődött a ruha és élelmiszikkek kiosztása. Kiosztásra került 17 teljes öltöny fiú ruha, 12 darab leányruha, 20 pár cipő, 20 pár harisnya, több fiú és leány fehérnemű, 1 drb szveter, 6 drb zsebkendő, 30 kg liszt, 40 darab kis cipó, 40 darab szeretetcsomag, amelyben szalonna s narancs volt, 5 kg burgonya, ezeken kívül még igen sok használt ruhanemű is. Megható volt látni a szülők és gyermekek szemében a sok lecsorduló örömkönnyeket. Birinyi János segédlelkész imája és a 81. dicséret eléneklésével ért véget a szeretet igazi ünnepe. — Legyen érte Istené a dicsőség.

Fej-

és derékfájás, émelygés, idegesség, tisztátalan teint gyakran csak az emésztési zavarok következménye. Ilyenkor is segít a

DARMOL

A rab juhász esete

Hírt adtunk arról, hogy néhány hónappal ezelőtt a debreceni ítélőtábla pincéjébe fahordásra vezényelt egyik fogoly, Paszternák Ádám megszökött. A szökevény magára vette egy ott dolgozó napszámos kabátját s abban menekült el. A nyomozás megindult kézrekerítésére, de nem sikerült elfogni. Hónapok teltek el és most váratlanul jelentkezett a debreceni fogházban Paszternák.

— Önkényesen megszakított büntetésemet tovább akarom tölteni.— mondotta — és alázattal jelentkezem!

— Miért szökött meg?

— Hát kérem én juhász ember vagyok, sajnáltam a juhokat, viszszamentem és most, hogy már nincs juhászat, hát bevonulok, ráérek!

Paszernák juhász így folytatja tovább büntetését, a lopás miatt kiszabott öt hónapból még három hónap hiányzik.

— **Karácsonyi ünnepély a nyulasi óvodában.** Kedves és minden részletében jól sikerült ünnepély volt a nyulasi óvodában. A nagytermet zsúfolásig megtöltötte az érdeklődő közönség. A sok kis apróság örömtől piros arccal és ragyogó szemmel szavalta a szebbnél szebb karácsonyi verseket. Közben felcsendült az ének s a kicsiny gyermekhangok csilingelése szárnyalt a magasba s a jézusi szeretet áhítatával töltötte meg a levegőt. A kisebbek játékos tornája a színes jelmezekben nagyon tetszett. Igen szép és áhítatos volt a nagyobbak tornája a kis fenyőfákkal. A színes megvilágítás és a jól betanult mozdulatok nagyban emeltek a mutatvány szépségét. Pompás készültségről tettek bizonyságot és sok tapsot kaptak. Nagyon kedves bethlehemi hangulatot teremtett a pásztorjelenet a drága kis angyalokkal, meg az édes kis pásztorral. Terike az erdőn című karácsonyi kis mesejáték a benne szereplő bájos kis óvodásokkal színpompás volt s megható módon ábrázolta a gyermekek szeretetét a kis Jézus iránt. Minden egyes szám nagyszerű felkészültségről tett tanubizonyságot s beszédjük, előadásmódjuk a nagyoknak is becsületére vált volna. Öröm volt nézni a hatalmas feldíszített karácsonyfa körül seregló óvodásokat, kik örömtől csillogó szemmel gyönyörködtek a tündéri fákon s mindegyik örömmel szorította keblére a neki juttatott ajándékot. Gyermekek és felnőttek egyaránt örültek a sok szépségben bővelkedő ünnepnek és nem győzték hálás köszönetüket kifejezni az óvoda nagyszerű vezetőjének, Nagy Jolán óvónőnek, ki fáradságot nem kímélve, rövid idő alatt olyan nemes értékeket tudott kibányászni az apró ókis gyermeki lelkekből s aki kedvessé, széppé s maradandó élménnyé tette a kicsinyek előtt a karácsony szent ünnepét.

x Cserépkályhák, kitünő és olcsó Hardtmuth és más rendszerü kályhák rendkivül nagy választékban, minden szin és nagyságban. Vállalok átrakást helyben és vidéken, legjutányosabb árban. — Krisch kályhásmester, Nagyállomástól benyiló Ispotály tér 1. sz.

Berényi Lajos

vizvezeték szerelő szolid árban vállal minden e szakmába vágó szerelési és javitási munkát.

Lóránttfy u 1.

A VÁROSI NAGYERDEI FÜRDŐ FÜRDŐRENDJE A KARÁCSONYI ÜNNEPEK ALATT

A nagyerdei városi fürdőben a karácsonyi ünnepek alatti szolgálat a következő:

December hó 25. napján, pénteken, karácsony első napján csak a fedett medence van üzemben, egész nap melegvízzel. — Thermálkád, iszapkezelést stb. kezelése szünetel.

December hó 26. napján, szombaton, karácsony második napján, délelőtt nőknek thermálkád, thermálmedence, iszapkezelés van üzemben és a fedett medence.

December 26. napján, szombaton délután csak a fedett medence van üzemben, úszóvízzel.

December hó 27. napján, vasárnap, rendes vasárnapi üzem.

Debrecen, 1936 december 22-én.

Polgármester.

Vitárius üzlet csak egy van!

Ridikül, selyemharisnya, ernyők, nadrágtartók, zoknitartók, bélelt kesztyük, különlegességek kaphatók **Kosuth ucca 2. szám.**

Zay Isti két bálja

Regény — Irta: Szitnyai Zoltán

A barok torony óralapján dél felé álltak a mutatók, mikor könnyű kis eséza gördült le a vashídon, a pályaudvar sintengere fölött, a városház előtti térségre.

A két lipicai jókedvűen csapkodta patáit a dobogó aszfaltra. Gömbölyű faruk nedvesen csillogott s vékony porfelhők bujkáltak szörözetük ezüstös erdejében. A kocsi hátsó ülésén két bőrkabátos hölgy hányódott a rugók fölött. Arcukat pirosra marta a szél s apró kék pontokat festett egyenes vonalú, keskeny orruk tövébe. Nem nézdegéltek se jobbra, se balra, a járdák felé, ahol hosszan bámészkodtak utánuk a férfiak és irigykedő asszonypillantások követték őket.

A kocsis bosszús káromkodást szívott vissza, amint egy gépkocsi száguldott el mellettük s a hajszolt lovak megtorpantak, aztán nekiiramodtak ismét a síkos útnak. Zihálva álltak meg az Aranyfácán előtt.

A szálloda kapuján kitódult a személyzet és a kövér portás régi ismerősök mosolygós ábrázatával intézkedett a poggyászok felől.

A két leány összesugott és hangosan felnevetett. Jóízűen ringatták karcsú törzsüket az amazoni kabátokban s a karjukat lengették nevetve:

— Hó...! ó!... halló!... alló..! Isti!... Isti-i!

Ugyanis Zay Isti lépegetett a Széchenyi út irányába. Már messziről látta eséza, meg a Váry kisasszonyok bőrbekecseit, de azért csak lépegetett, mert ugyanakkor az út ellenkező végében feltünt Szabó Piroska is. Még nem határozott, szemét lesütötte, mintha mitsem hallana és mitsem látna s egyetlen gondja lenne száraz lábbal jutni tovább a tócsás aszfalton.

Már harmadszor hullott utána a kiáltás:

— Isti!... No de Isti!

Szabó Piroska belibbent egy kapun. Szoknyájának csücskét még pillanatra feldobta a szél, mint a hamvadó tűz lángját. Aztán elnyelte a kaputorok.

Akkor Isti megállt és csodálkozó, derült arccal nézett a hölgyek felé.

— Ah! No lám — s a kalapja széles ívben repült le a fejéről. — Kezüket csókolom. Már vártam magukat.

Hanna és Mályva levergődött a eséza magas hágcsóján és megállt a szálloda kaputetőzete alatt.

A szembenlévő kávéház üvegablakán férfiarcok tapadtak meg, kissé gyűrötten és borostásan a huszárbluzok fölött. Tenyerek integettek és szélesre tátott szájak kiáltoztak a leányok felé. Azok a vállukat vonogatták és mosolyogva rázták a fejüket, hogy nem értik. Azután kilódult a kávéház recsegő ajtaja, kardok csörrentek a kopott küszöbön s egy kriekebokeres férfi, hóna alá vágott pálcával, dubajul félrecsapott tollas kalappal és vállára dobott lebegő kabátjával történtet a huszárok után.

Udvar verődött a leányok körül. A sarkantyúpengés és a bokacsattogás gyűrűjében nevetve nyujtották kezüket az urak felé.

— Már Menci tant is bevitorlázott — jelentette Finci főhadnagy, aki hosszú fekete bajuszt viselt és sapkájának sötétedő aranyrózsája körül többnapos por fehérlett. — És képzelje, vadonatúj Minervával... Maga Pálma sofirozott.

Azután az elkanyarodó kocsi után intett:

— No hallja, Hanna és maguk még mindig ezen a diluviális járművön?

Hanna a kocsi után nézett szótlanul. Mályva azonban felhúzta az orrát.

— Fiam, aztán maga se huszár, ha ilyeneket beszél... Ugye, Hanna, trénnek való?... Katonai fuvaros.

Hanna némán elmosolyodott. A többiek felnevettek.

— Ez jó: katonai fuvaros, Finci katonai fuvaros.

A főhadnagy duhajul félrelökte poros sapkáját.

— Jókedvem van, barátom, pukkadjon meg családom...

A sarkantyuk megpendültek, amint talpával kiverte az ének ütemét.

— Ez meg mi? Miféle zöldség?

A huszár közelebb tolta arcát, amelyen sötéten ütött át a virrasztásban a szakáll és kormos verejték csillogott a homlokán.

— Dal, édes Mályva... daloecska.

Hanna elfordult és egyetértő gúnyos mosolyt váltott Istivel, aki egészen háttérbe szorult.

Mályva tovább kötődött:

— No Finci, maga is szépen néz ki..., Hiszen már elkészült.

— Azt hát nem. Csak egy kis előtréning a megyebálra. Az kell. Ugye Isti?

S leereszkedően odaveregetett Zay Isti vállára. Az elhúzódott s kissé megrándult az arca.

Az ucca másik oldalán Vudi ügyvéd úr lengette feléjük kalapját:

— Pálinkás jóreggelt! — kiáltott át kordiális mosollyal.

Aztán peckesen lépegetett tovább, Szaporán járatta tömzsi testét a kurta lábakon s fürgén tekintgetett széjjel, hogy látták-e, hallották-e, amint ilyen pajtáskodva köszön oda ennek a megyebeli huszártisztes társaságnak?

— Ki ez a tökmag? — kérdezte Mályva s utánacsattant hangos nevetése.

— Ez? — vonogatta vállát Rudi, a másik huszár, akinek szelíd kék szeme geészen átvéresedett. — Valami bürger.

— Egyszer az asztalunkhoz kéredzkedett. Azt mondja, énekeljünk. Aztán vonítani kezdett, vonítani, mint kutya a holdra. Valami bürger.

Vudi úr pedig szánalmas büszkeséggel vonult tovább. Zay Isti szinte megsajnálta. Mégse lehet így beszélni egy úriemberről.

— Ügyvéd — mondta kissé lekéztetően.

— Hja, ügyvéd... Persze, neked ismerned kell az idevalósiakat.

— Miért nekem? — és Isti belepirult. — Neked legalább is annyira. Én csak egy éve vagyok itt.

A főhadnagy már nem is figyelt oda.

(Folytatjuk.)

Karácsony és ifjuság

Irta: Makkai Sándor

Napokkal a szent ünnep estéje előtt megtelik a város piaca kivágott fiatal fenyőfákkal. Messzi havasok illata száll ki belőlük: ott lehelik ki lelküket a város kegyetlen kövein, testükre alkudozó emberek lármája közt.

Nem lesz belőlük soha délceg óriás, viharral ölelkező, villámmal csókolózó élő torony az Isten nagy templomában, az ég örök kupolája alatt.

Szegény szép fiatal halottak: milyen iszonyú értelmetlenség lehet reájuk nézve ez a korai halál! Szinte hallom a távoli erdők öreg fenyőinek haragos zúgását, tehetetlen keservét, amint kivágott gyermekeiket siratva lázonganak a végzet ellen. Mire való volt ez a lelketlen, céltalan gyikosság? Miért is születtek tehát?

Közben pedig a halott fenyőifjakat szétkapkodják s házaikba viszik az emberek. A kicsik a kunyhókba kerülnek, a nagyok a palotákba. Felállítják őket s boldog izgalommal ékesítik fel ágaikat. Még a legkisebbiken is kigyúl egy-két pici gyertya, a nagyok pedig ragyogó fényben tündökölnek. Gyümölcstelenül maradt ágaik dús termést kínálnak s a szoba melegében hirtelen újra illatozni kezdenek, lényük minden szépsége új életre kél. És ahogy soha nem is sejtett csodájuk ragyogó gyermekszemekből visszasugárzik rájuk: *a halott fák feltámadnak, magasabb értelmű, új élőkké változnak át. Ez a feltámadott, megdicsőült halott fenyőfa a karácsonyfa, az isteni szeretet égő, ragyogó faktyája a gyülölet világában.*

Ezért érdemes volt születni és meghalni a fiatal fenyőcskéknek! Haláluk fenséges értelmet nyer a karácsony szent varázslatában, nagyszerűbbekké lesznek, mint a havas legdélcegebb fenyőóriásai. Ők már sohase lesznek olyanokká, de koporsódeszkát sem készítenek belőlük soha: ők az isteni szeretet hirnökei lettek. Boldog halál, boldog, örökifjú élet szimbolumai.

A magyar nemzet ifjúságára gondolok. Egy régi világ szemével nézve ennek az ifjúságnak az élete: halál. Levágatott a régi világ gyökeréről, a régi célok és álmok talajáról. Halombahányva haldoklik a világ piacának szívtelen kövein s drága ígéretek illatától terhes lelkét ott leheli ki a vásári lárma zsivajában, ahol nemzetek jövőjét adják, veszik a kufárok. Miért születtek tehát?

Lesznek-e karácsonyfák, égő, ragyogó, új életre dicsőült hirnökei a szeretetnek a mi halott fenyőcskéinkből, a magyar ifjúságból, amelyik kilátástalanul, reménytelenül, kiábrándulva mered a szomorú jövendő ködében?

Azon az első szent estén sötét istálló zugában, reménytelen nép körében született e világra a Szeretet, hogy életük legyen és bővelkedjenek azok, akik már-már halottak voltak.

A mi ifjúságunk halálra ítélt élete és jövője is dicsőséges feltámadással ragyoghat ki a magyar éjszakából, ha lélekben és igazságban ifjul meg, ha a világ kegyetlen ítéletét életével fellebbezi meg, ha hadat üzen önmagában a bűnnek, gyülöletnek s engedi, hogy Isten keze felgyujtsa minden képességein a Szeretet ragyogó karácsonyi lángjait.

A magyar karácsony üzenete ez: megújult, egészséges ifjúságra van szükségünk, amelyik a mult nagy tanulságait komoly önkritikával megszivlelni a társadalmi ellentéteket s választófalakat kiegyensúlyozza és eltünteti, a külsőségek helyett belső értékeket tisztel és követ, leszámol egyéni és nemzeti bűneivel, minden magyar kincset forrón szeret és ápol, szavak helyett tettekkel és komoly munkával bizonyítja meg az élethez való jogát, életrevaló és egyben lelkileg gazdag lesz.

Halott fenyőből karácsonyfa lesz: Krisztus magyar ifjúsága.

Mi pedig imádkozzunk és dolgozzunk ezért!

Mert ha magunk nem akarjuk, a magyar nemzet meg nem halhat soha.

Ha pedig Isten akarata szerint akarunk élni, felkél a magyar jövendő, mint a Nap!

Karácsonyi gondolatok

Irta: DR SOMLYAI JÓZSEF

a Debreceni Kölcsönös Segélyző Egylet ügyvezető igazgatója.

Amikor a szent estén körülállja a család a karácsonyfát s a gyermekek örömteli ujjongással veszik birtokukba a régvárt játékokat, a debreceni családapa nagyot sóhajt s gondtehes homlokát letörölgetve, alig meri elsuttogni feleségének:

— Szép, szép, hogy megértük ez év végét is, de mit hoz a jövő év?

Nézzünk széjjel mi is az aggódó családfővel, mit is látunk magunk körül?

Trianoni magyarok lettünk. Határszéliek, itt az ország szivében. Azóta őrlődünk a gazdasági háboru minden átkában. Debrecen gyáripart vesztett. De élni kell, a sok kenyerétvesztett kéz önállóvá vált. Önálló kisiparossá. Milyen szépen hangzana ez jó békeévekben, de ma? Ma ez az önállóság ölbekényszeritett kezet, üres kamarát jelent.

Az Alföldön Debrecen és környéke viseli az éghajlat minden kilengését. Itt van a legnagyobb hideg s nyáron a legnagyobb forróság. A debreceni gazda termését ott viszi el a fagy, az aszály. Végre hosszu évek után az idén ránkmosolygott az Ég. Ilyen esztendő kellene most sok egymásután.

Debrecen, ez a mostohagyerek jobb esztendőt vár. Ugy látszik, ezuttal nem hiába. Az egyik fővárosi szaklap ezt irta legutóbb:

„Vidéki hirek néhány sorban:

Debrecenben nagyarányu épitkezések indulnak a közeljövőben. A meginduló épitkezéseket 5 millió pengőre becsülik. Igy egymillió pengőt forditanak a nagyerdei gyógyszálló épitésére, félmillió pengő költséggel megépitik a vágóhid háromemeletes hütőházát. Terveznik másfélmillió pengős költséggel a Hangya áruház és bérpalotát és végül a Máv. debreceni üzletigazgatóságának kétmillió pengős uj székházát."

Tudja-e ez a lapszerkesztő, aki e sok igéretet pár sorba tömöritette, mennyi derü, mennyi boldogan Ég felé szálló imádság van itt összesüritve. Gondolt-e rá, hogy a sok elsüggedt ember hogy kiegyenesedik e hirre, hogy mosolyogni merészel az is, aki évek óta csak könyekkel kisért ebédet evett!?

Amikor karácsony ünnepén a legnagyobb szeretetnek örvendünk, látnunk kell már az újesztendő ragyogó csillagát is. Az uj esztendőt, a szépet, mosolygósat, amely sok-sok igéretet tartogat még azok számára, akikben él a hit a jobb jövő eljövetelében.

Megszületett

Irta: Szalacsy Rácz Imre

Házról, házra jártak a rongyos házak között. Senki se állott velük szóba. Nem is csoda, hiszen annyi idegen lepte meg a várost, hogy a legszegényebb kunyhóba is előkelő urak jutottak. Egész Juda népe ott nyüzsgött a kicsi Betlehemben, hogy eleget tegyenek a gyülölt cézár parancsának.

— József, segíts, nem birom tovább. — állott meg a törékeny asszony és szemében könnyek jelentkeztek a fájdalom miatt.

— Csak még ezt az utolsó házat próbáljuk meg egyetlen virágszálam, — állott meg szomorúan József és tekintetében benne égett a nagy odaadás, hogy életet is szivesen cserébe adná most egy vetett ágyért, tiszta hajlékért.

Két dárdás római katona ment el mellettük s nagyot röhögtek valamin. Valami távoli barbár ország fiai lehettek, nyurgák, szőkék és kegyetlen arcúak. József már, már megszólította őket, de fellángolt benne is népe gyülölete a zsarnok hódítók iránt, s keserüen nyelte le kikivánkozó szavait.

A törékeny gyermek asszonyhoz fordult és ugy mondta, mint apa a gyermekének:

— Gyere, kicsi csillagvilágom, itt bizonyára megsegít bennünket a Magasságos, — kézen fogta Máriát és vezette a falu utolsó viskója felé.

Már, már megfogta József az ajtó kóchúzóját, mikor megszólalt valaki a hátuk megett:

— Hát ti, mit akartok itt?... — apró, élénk szemű, meggyötört arcú emberke volt.

— Szállást, atyámfia, éjjeli szállást, — fordult vissza József.

— Miért éppen énnálam, mikor van legalább száz ház Betlehemben?...

— Mindenütt próbálkoztunk, dél óta járjuk a falut...

— Amint látom, igen sürgös volna nektek a szállást elfoglalni, — nézett az asszonyra szánakozó részvéttel a kicsi emberke.

— Az utoljáit járja! — nézett könyörgő bánattal az égre József.

Mária állott csendesen és nem merte szóra kinyitni a száját, mert félt, hogy elsirja magát.

— Segíts rajtunk, a Magasságos nevében kérlek, — fogta meg szenynyes ingét az emberkének József.

— Én megtenném, de a feleségem Eszter veletek együtt üti le a derekát szegény fejemnek, de várjatok, majd megpróbálom — és Juda Lévinek fia nagy félelmek között belépett saját hajlékába, hogy szállást kérjen asszonyától a két idegennek.

Alig volt bent azonban néhány percig, már sietett is kifelé, s nyomban hangzott Eszternek a rikácsoló hangja:

— Ma, mikor mindenki vagyont keres a szállásadással, te éppen ezeket a nyüveseket hozod hozzám, — s megállott az alkonyati homályban a viskó ajtajában a tenyeres, talpas asszony, akinek szemében egész élete átkozott keserüsége villámlott.

Juda, Lévi fia az idegenek háta mögé huzódott, s onnan beszélt, mint a szükölő eb haragos gazdája előtt:

— Eszter, gondolj a Magasságbelire, nézd meg ezt az asszonyt, hiszen atyánkfia, s viselős állapotban van...

Az asszony felvetette a fejét, mint ha egy percre megszállotta volna a jóság lelke, s megkérdezte az asszonytól:

— Honnan jöttetek!?

— Názáretből! — sirta az első szót az asszony, — nagyon utolsókat érzem, segíts rajtunk, — nem tudott többet szólni Mária, mert valami éles fájdalom hasított végig a testén.

— Názáretből? — állott háza ajtajában Eszter, s most ismét kegyetlen cudarságok villantak meg a szemében, — hát ugyan mi jó jöhet Názáretből! —harsogta, — hordjátok magatokat innen, de mielőbb!

Juda, Lévi fia összetörten állott a két idegen mögött és szerette volna megfojtani egyetlen szorítással asszonyát, de igy mást nem tehetett, mint tehetetlen dühében keservesen belerugott a forró homokba és bömbölte:

— Verjen meg a Magasságbéli, kegyetlen asszony!

— Soha se hallottad, hogy átkozott legyen az, aki átkot mond, — szólott szeliden József és ismét megfogta Mária kezét, hogy ismeretlen jövendő elé vigye fenséges titkával a szülés előtt álló anyát.

Juda, Lévi fia megszaggatta egyetlen ingét és tovább szórta az átkot lelketlen asszonyára, míg a két názáreti idegen megindult a kilátástalan estében.

— Nem baj, édes csillagom, napom, liliomom, csak még egy kevés erőt adjon a Magasságbeli, — duruzsolta József és az asszony hideg kezét dörzsölgetni kezdte szekeres nyelétől eldurvult hatalmas tenyeréve.

Mentek cétalanul és boldogtalanul az estébe és hátuk megett maradt Dávid városa. Már jó néhány hajításnyira járhattak, mikor két lovas római katona közeledett szembe rájuk. Az óriás lovakon ülő, zörgő fegyverzetü rómaiak még magasabbnak látszottak a feketülő estében, s bár félelmesen csendült rajtuk és paripáikon a fegyver, József egy pillanatra se félt.

— Hova mentek? — állott meg a két római a vándor pár előtt.

— Nem tudom, uram! — nézett fel József a nyelvüket beszélő vitézre.

— Eltévedtetek?

— Nem tévedtünk, uram; Dávid városába jöttünk...

— A fényességes Augusztus parancsára!...

— Arra, uram!

Szociálpolitikánk és az egyke kérdés

Irta dr Bősze Lajos

Ma, amikor annyit hallunk az egykéről és vele együtt a magyar faj pusztulásáról, valamint az időszerű szociális problémákról, célszerűnek véltem, hogy a »*Debreczen*« hasábjain városunk közönsége előtt is foglalkozzunk ezekkel a kérdésekkel és világítsuk meg, hogyan is áll ma ez a helyzet és mit lehetne tenni annak megjavítása érdekében.

Természetesen e cikk igen szűkreszabott keretei között szó sem lehet arról, hogy a részletekkel foglalkozzunk, csupán csak arra van lehetőség, hogy egyes problémák felsorolása mellett némi összefüggő képet nyujtsunk erről a kérdésről olvasóinknak.

Ha a népesedési statisztikánkat nézzük, akkor megállapíthatjuk belőle azt, hogy habár a huszas évektől kezdve napjainkig az abszolút szaporodási arányszám csökkent, de még ma is van olyan nagy, hogy minden évben egy akkora város keletkezhetik a csonka országban az emberszaporulat folytán, mint Nyiregyháza, Győr, vagy Pécs, Miskolc.

Tehát évente még ma is 50—60.000-rel születik több ember, mint amennyi meghal és így ma már, hála Istennek, csonka országunk lakosainak száma túlhaladta a 9 milliót.

Ha ezeket az adatokat szembe állítjuk a világháborús emberveszteséggel, amely Nagy-Magyarország területére vonatkoztatva *660.000 hősi halottat*, a csonka ország területére vonatkoztatva pedig *240.000 hősi halottat* tett ki, akkor könnyen megállapíthatjuk azt, hogy ecs

10—12 év alatt még a mai szaporodási arányszám mellett is képes a csonka ország egész Nagy-Magyarország háborús halott veszteségét pótolni, míg a csonka ország veszteségét 4—5 év alatt könnyen pótolni tudja.

De nekünk nemcsak ez a célunk! Kis nemzet vagyunk, ezt jól tudjuk, tehát a szaporodás fokozásával jogot igényeinken túl nem táplálhatunk olyan reményeket, hogy valaha is nagyhatalommá nőjjük ki magunkat. Azonban nekünk még így megcsonkított állapotunkban is nagy kötelességeink vannak.

A húszmillió magyar léte nem szabad, hogy álom maradjon, hanem majdan valóra is kell, hogy váljon,

mert csakis így tudunk méltókká válni honszerző őseinkhez és megállani a világtörténelem forgatagában.

Amikor ezeket a nagyvonalú kérdéseket vizsgáljuk és nézzük a jelent, önkéntelenül szívünkbe markol valami, ami azt mondja, nem elég csak látni a problémákat, hanem úgy kell építenünk és gazdálkodnunk ebben a csonka hazában, hogy az a magyar nép, amely itten él, egészséges, erőteljes és megelégedett legyen. Mert csak testben, lélekben ép és erős nemzet tudja majd megállni helyét a történelem nagy feladatainak elvégzésében.

Ha az általános szaporodási adatokat nézzük, akkor az — amint az előbbiekben kifejtettem — átlagosan még mindig nem rossz, de ha részleteiben vizsgáljuk azt, kiderül, hogy

a nemzetépítés szempontjából legértékesebb rétegek, a jobb gazda és iparos emberek és az intelligencia bizony erősen egykés.

Igy a szaporodás oroszlánrésze a teljesen szegény városi lakosságra és a szegény földművestársadalomra esik. Tehát arra a néposztályra, amely gyermekét alig, vagy egyáltalában nem képes felnevelni, mert nincsen munkája és megélhetése. Ha pedig felnevelik is azt, beteges, satnya nemzedék fejlődik belőle. Itt kapcsolódik bele az egyke kérdés a szociálpolitikai tennivalóink kérdésébe. Mert ha megvizsgáljuk és meg akarjuk állapítani azt, hogy tulajdonképpen mi is az egykének az oka, feltétlenül rájövünk arra, hogy

itten nemcsak vallaserkölcsi és nem kényelemszeretet, hanem jórészben gazdasági okai vannak.

Ezek a gazdasági érdekek részben magán, részben a közösségre tartozó érdekek. Amint egyes családoknak nem lehet érdeke az, hogy ha már a család szerzett valamit, annak leszármazottai idővel koldusként kezdjék az életet, épen ugy nem lehet a nemzetnek sem érdeke, hogy ne legyenek vagyonosabb polgárai. Magántulajdon nélkül nincsen élet és állami élet sem. Minek utána itt tulajdonképpen kölcsönös érdekről van szó az államnak lesz kötelessége ennek a kérdésnek megoldásánál is erőteljesen alányulni a szegényebb néprétegeknek.

Ma határozottan erkölcsi, szellemi és anyagi világválság van, melynek következményeit mindnyájan érezzük. Teljes zür-zavar uralkodik mindenütt a világon és erősen érezzük azt, hogy valami új társadalmi berendezkedés van alakulóban.

A munkanélküliség leküzdésének kérdése ma világprobléma.

Ennek a kérdésnek a megoldása körül folyik a harc a világszemléletek jegyében, kezdve a fascizmuson, a nemzeti szocializmuson keresztül egészen a marxizmusig. Ezeknek a világszemléleteknek azonban van egy bizonyos közös alapjuk, a szociális állam fogalma. Ezt a szociális államot az első kettő nemzeti, az utóbbi nemzetközi alapon igyekszik megvalósítani. A harc az egyén korlátlan gazdasági szabadsága, az individualista liberális gazdasági rendszer hivei és a közösség, a kollektivizmus hivei között folyik. Az igazság, mint az életnek sok-sok problémáinál, itt is a középen van.

A kérdést megoldani véleményem szerint csakis nemzeti alapon lehet ugy, hogy gátat kell vetnünk az egyén gazdasági szabadságának ott, ahol az a közre már káros, mert csak igy vagyunk képesek megakadályozni azt, hogy a szegényebb néprétegek szembe ne kerüljenek a gazdagokkal.

Ha csonka hazánk viszonyait nézzük, akkor sajnálattal kell megállapítanunk azt, hogy a szociális gondoskodás korántsem elegendő. Vezető államférfiainkban meg van ugyan az érzék és jóakarat ezen a téren, de bizonyos erők mindig megállítják őket akkor, amikor komolyabb segítő eljárásra határoznák el magukat. (Lásd telepítési, hitbizományi törvényjavaslatok tárgyalásai.)

Nálunk nagyon egyenlőtlen a nemzeti jövedelem elosztása is.

A terheket leszámítva, teljesen egyenlő felosztás mellett sem jut több évente fejenként a nemzeti jövedelemből, mint körülbelül 100

Debreceniek szállodája Pesten a

Metropole

Rákóczi ut 58. a város szívében 150 szobás modern családi szálloda minden kényelemmel. Kávéházában Pest és a vidék előkelő közönsége találkozik. A János Vitéz Söröző ben a rádióból közismert FARKAS BÉLA és tempós cigányai játszanak esténként. A gyönyörű Télikertben délután és este tánc. Virányi amerikai rádió zenekara, Nagy Mária énekel.

Lapunk olvasóinak leimérsékelt szoba- és penzióárak. Telefon: 1-389-50.

A két paripa táncolt, rágta a zabolát, s amint mozogtak a vitézek csillogó vértjén derengést váltott ki a homály.

— És most miért hagyjátok el a várost, — hajlott le a lóról a zsidóul beszélő harcos.

— Nagy bajba vagyunk mi, uram s nincs a földön senki, aki segítene rajtunk.

— Szólj, mi bajotok, —állott fel a kengyelbe a pogány vitéz, mintha jelezni akara volna, hogy ő ime készen van a segítségre.

— Egész délután szállást kerestünk, senki be nem fogadott minket, az éjszaka pedig hüvös, — szólott József

— Nincs szállásotok? — ágaskodott a római paripája.

— Itt vagyunk a Mennybéli szabad ege alatt!... Holott az asszony minden percben megszülheti gyermekét, — halkította a hangját József.

— Hm, — esett vissza a nyeregbe a vitéz, míg társa rámordult türelmetlenül, mert nem ismerte az előtte ismertlen beszéden mondott szavakat.

— Gaballus, ugyan mit fecsegsz annyit ezekkel a hitvány zsidókkal mindjárt reánk borul az éjszaka s még valami hitvány népség utunkat állja...

— Csak egy perc, Cájus Minor, csak egy perc, — szólótt Gaballus csendesen.

— Hagyd ezeket az ebeket! — billentette meg lova oldalát Cájus Minor, s a paripa szökdécselve elindult.

— Szülés előtt áll az asszony, — mormogta fojtott indulattal Gaballus, mire a másik is megállította a paripáját.

József és Mária állottak ott tehetetlen voltukban, s nem tudták felfogni, hogy mit akarnak velük a római katonák.

— Te, ide hallgass, — állott fel a nyeregbe Gaballus ismét és rámutatott Józsefre, — csak egyenesen menjetek, s három kődobásnyira találtok egy barlangot, moabita pásztorok szállása, ott találtok helyet, megéjszakázhattok, — szólott a vitéz és megeresztette a kantár szárát.

— Áldjon meg, áldjon meg..., — sóhajtotta az idegen, pogány után József, de az már nem halotta a szót.

— No végre, mondta bosszusan Cájus Minor, — vajjon mi okból loptad velük az estét.

— Aquitániára gondoltam éppen s az anyámra, — szólt halkan Gaballus, — van két hónapja, hogy nem gondoltam rá, s ezek éppen akkor jöttek...

És azok akkor már elérték a barmok menedékét. A gyermek megszületett és a hüvös akolban felsírt a reáhajló anya melengetése.

És keleten szokatlan fényü csillag támadott ebben a percben, s amint a két római lovas kocogott szemben az uj csillaggal, mintha égi dicsfény övezte volna sötét alakjukat...

Hogy ne csalódjon,
tűzifát és szenet
csak
Prohászka és Társa
cégnél vásároljon. Tel.: 11-64. Bethlen u. 44. — Eötvös u. 18.

pengő, azaz alig több, mint havi 8 pengő. Az értékes gazdaosztály el van adósodva. A munkabérek, napszámok alacsonyak. A tisztviselő osztály jó része rosszul van fizetve különösen a kis tisztviselők Ugyan akkor a kartell és a nagybankok vezetői, valamint a nagy jövedelmű álláshalmozók óriási jövedelmet szednek fel. Ennek következtében pang a kisipar és a kereskedelem is. Ezeken a kérdéseken nem lehet segíteni ugy, mint ahogy az ujabban divatossá kezd lenni hogy egy kisembernek két állása van, vagy férj, feleségnek van egy-egy kis állása és ez a kettő alig tesz ki annyit, amennyi a létminimum, akkor az egyiket álláshalmozás címén megszüntetik.

De ugy sem lehet, hogy havi 60—80 pengő fizetésért alkalmaznak állástalan diplomásokat és védelmezik azt, hogy azok családot is alapitsanak

és nemzetfenntartó elemmé váljanak. Nem segitenek a gazdarétegen sem véglegesen a hozott gazdavédelmi rendeletek. Nagyon kevés a telepitési törvény anyagi előirányzata, hogy ne is beszéljünk a hitbizományi és egyéb ujabban keletkezett szociális törvényekről. Ezek láttára önként is a Deák Ferenc mondása jut eszünkbe:

»Ha egy mellényt rosszul gombolunk be, nem lehet azt jól begombolni, csak ugy, ha az egészet kigomboljuk és előről ujra gomboljuk be.«

A szociális gondoskodás mai formái: A társadalmi gondoskodás, a különböző inségakciók, munkanélküli segély szintén nem célra vezető megoldás. A szegénygondozás csak állami uton rendezhető. A munkanélküliséget pedig csakis ujabb munkaalkalmak teremtésével oldhatjuk meg.

A megoldásnak csakis egy lehetősége van: minél nagyobb jólétet és boldogulás biztositani mindenki számára.

Vessünk tehát számot minden erőnkkel és javainkkal és állitsuk azt a nemzeti ujjáépités szolgálatába ugy, hogy hozzon áldozatot mindenki, aki csak tud, mindenkiért mert csakis ezáltal biztosithatjuk mindenkinek a megélhetését. Igy rendeződnek a szociális problémáink és vele együtt merem azt hinni, az egyke is és lehetővé tesszük azt, hogy minden magyar vállvetve dolgozhasson Nagymagyarország feltámadásáért.

Szép keret
Szép kép
Képkeret
Szentkép
Keretező-boltban
Piac u. 89

A félszáz éves debreceni Kossuth uccai templom, mely most megujhodott

Református alapelvek szerint ornamentális festést kapott a templom, melynek felavatása Husvét ünnepe előtt lesz. — A kegyes alapitók hamvait is a templom mellett helyezik el.

Alig van az országban szebb és müvészibb felépitésü református templom, mint a debreceni reformátusok Kossuth uccai temploma, mely az idén tölti be fennállásának félszázados évfordulóját. Akár az alapkő letételének időpontját vesszük, mely **1886** jun. 20-án történt meg, akár a templom ünnepélyes megnyitását, mely 188 junius 10-én ment végbe, akár a templom homlokzatán levő márványkő-emléklap szövegét, mely igy szól:

„Szombathy István és neje Veresmarthy Zsuzsánna alapitványából épült, a hivek adakozásából felszereltetett 1887."

— mindenképpen félszázados a templom, melynek korábbi negyven éves évfordulóját 10 évvel ezelőtt, 1927-ben ülték meg a Kossuth uccaiak fényes templomi ünnepély keretében, melyen a boldog emlékezetü nagy püspök, dr **Baltazár** Dezső hirdette az igét.

Sajnos, a félszázéves ünnepet már nem érhette meg, pedig igéretet tett rá, hogy a méltóképpen renovált és müvésziesen kifestett templomot ő fogja felavatni.

A templom a kegyes Szombathy István főbiró és neje Veresmarthy Zsuzsánna (1736—1810; 1745—1819) alapitványból épült tehát, amint ezt a tudós Zoltay Lajos megirta és fel is olvasta a 40 éves évforduló templomi ünnepélyén. A Kossuth uccai egyházrész azzal is ki akarta mutatni a kegyes alapitók iránti háláját, hogy a kollégiumi Emlékkertben még 1873-ban felállitott szürke márványból készült emlékoszlopot, melyet a presbiterium iránt való hálából emelt, még az ősszel a város polgármesterének, dr Kölcsey Sándornak engedélyével és a város költségbeli hozzájárulásával

átszállittatta és ujból felállitatta a Kossuth uccai templomot körülvevő fenyves parknak a Cegléd uccai egyik szép kis tisztásán,

hogy a márványoszlop rámutathasson alkotásuk legnagyobbikára, a szépséges templomra, mely örökké hirdetni fogja az élőknek a sirban is áldott porló szivek iránti háláját. Mint vágyakozás él az egyházrész közönségének a szivében ama másik óhajtás is, hogy

a nagynevü alapitóknak még 1920. évi junius 25-én a Dobozy temetőből exhumált s a Kossuth uccai temetőben ujból eltemetett hamvait a százéves sirkővel együtt valahogyan megmentse a megsemmisüléstől oly módon, hogy azokat a templommal kapcsolatos méltó helyre szállitanák át, még mielőtt a temetőt a közhasználatnak átadnák.

De ez még a jövő zenéje.

A Kossuth uccai egyházrész közönsége méltóképpen akarván megünnepelni a félszázados évfordulót, már korábban kérte az egyház Gazdasági Tanácsát a templom rendbehozatalára

Az ötvenév alatt a templomot egyetlen egyszer javitották csupán

a negyvenéves évforduló idején, amikor kivülről ujból vakolták a falakat. De belülről felépülése óta semmit sem változtattak rajta. Igy még a mult (1935) esztendő nyarán kijavitották a elkorhadt tetőgerendázatot s a természetes palával fedett tetőzetet és a bádogozást, mert sok helyen már évek óta beázott a gyönyörü templom.

De legsiralmasabb állapotban volt a templom belseje. A korai góth stilben, müemlékszerüen a hires **Petz** Samu müegyetemi tanár által megépitett templomot még csak ki sem meszelték annak idején s a szintelen, vakolt falak sürü pókhálóval fedve omladozni kezdtek, a szines ablakoknak már csak a fele volt meg eredetiben, azon is ki és bejárt a szél, az Urasztala, melynek helyén valaha mély kut volt, elterdülve, egész padsorok lesüppedve, sőt a szószék is elvált a faltól, a főbejárat terazzója hepehupásan, a falak melletti téglajárdák kikopva és lesüllyedve... ugyhogy szomoruság volt a templomban való tartózkodás.

A Kossuth uccai egyházrész Női Bizottsága még a mult évben özv. **Koncz** Aurélné vezetésével küldöttséggel járult a néhai nagy püspök elé s a Gazdasági Tanács vezetősége elé, kérve a templom renoválását és annak egyuttal müvészi terv szerinti kifestését. Később magát a templom kifestését az egyházrész teljesen magára vállalta s annak költségeit összegyüjtve, felajánlotta s a tervek elkészitésével, valamint a kivitellel **Haranghy** Jenő festőmüvész, iparmüv. főiskolai tanárt bizta meg. Sokan elvileg ellenezték a templomfestést, **ugyde a kálvini felfogás nem számüzte templomainkból a müvészetet, ha az evangéliumi és bibliai alapon állva, hitbeli alapelveinkkel egybefonódva tud megnyilatkozni** s dr **Vásáry** István főgondnok, egyházrészi gondnok magáévá tévén az ügyet: elkészülhetett a nagyfontosságu munka, mely a maga nemében páratlan szépségüvé varázsolta a templom belsejét s még a legpuritánabb felfogásuaknak is teljes jótetszését vivta ki.

A festés a református alapelvek szerint

nem figurális, hanem ornamentális.

Emberi alakok nincsenek kiábrázolva. A kupola és a boltozat bordázatainak kihangsulyozása teljes mértékben érvényesitik a stylbeli szépségeket s a karzatfeletti oldalfalakon

különös szépségben diszlik a négy zsoltárillusztráció megfelelő felirással,

mig az Urasztala körüli homlokzatok az Urvacsora s a megváltás fölemelő gondolatát tükrözik. A Miatyánk, a Tizparancsolat szinte sugárzanak. Viszont a karzat alatti részek, valamint az oldalfülkék falai lehelletszerüen stilizált bibliai illusztrációkkal ékeskednek a lókusok pontos feltüntetésével. Az egész templom szinbeli, meleg alaptónusa megejtő áhitatba ringatja a belépőt s azt hisszük, hogy az egyházrész vezetősége jó munkát végzett és Istennek helybenhagyó jótetszését is megnyerte a templom igazi, református müvészi alapelvekkel való kifestésével s maga

Haranghy Jenő teljes elismerésreméltóan oldotta meg müvészi feladatát,

mely iránt már most is országos érdeklődés nyilvánult meg. Munkatársai voltak: **Jakab** Lajos jeles fiatal festőmüvész és **Boldogh** Kálmán debreceni festőmester, ki az ornamentális részeket festette meg nagy odaadással. Nagy hálára kötelezte az egyházrész vezetőségét dr **Csikesz** Sándor, az egyetemen az egyházi müvészettan tanára, ki nagy tudásával jött segitségül a bibliai képek anyagának beosztásánál és elrendezésénél.

Az egyház Gazdasági Tanácsa mélyen átérezve az egyházrész lelkesedését és áldozatkészségét, tetemes költséggel

központi gőzfütést állittatott be a templomba

Németh Lajos szerelőmesterrel, **Volgens** Aristid gépészmérnök tervezésében; a padokat, ajtókat átfesttette, a burkolatot márványmozaikkal láttatta el, a szines üveg ablakokat megjavittatta, uj villamos égőket,

stilusos hatalmas csillárt szereltetett fel,

ez utóbbit az Urasztala kivitelében egy lelkes egyházrészi tanácsos tervei alapján Posta István lakatosmester remekelte s általában véve dicséret illeti meg az egyházrész vezetőségét azért az áldozatkészségért, amellyel ezt a gyönyörü templomot, mely most már méltó dicsekedése lesz a debreceni reformátusságnak, rendbehozatta. Külön elismerés illeti meg dr **Juhász Nagy** Sándor egyházi főjegyző urat, aki a Gazdasági Tanáccsal azt is határozatba hozatta, hogy **a templomot körülvevő teraszt is ujjáépitsék** az időnek tavaszra való fordultával, amikor majd a most beiktatott uj püspökünk, Főtiszteletü Makláry Károly ur a hivek legszentebb örömére — legkésőbb a husvéti ünnep előtt — **föl fogja avatni megujitott szép köntösében** Istennek e megszentelt hajlékát.

Baja Mihály.

Fürdőkád nehéz horganylemez gömbölyített széllel P 30·—
Vendégágy ruganyos összehajtható P 16·—
Hőfokozó minden kályhához P 4·50
Bészler és David vaskereskedésben a Kossuth szobor mellett

Sidus
autó indító és világító, rádiófütő és stabil
Akkumulátorok
Helyi képviselet:
Pataky József
Erzsébet u. 32. Telefon 12—52.

Az ország egyik legszebb temploma lett a debreceni katholikus templom

Gyönyörű freskók díszítik a Szent Anna utcai templomot. — Árpád házi szentek életéből vették a legszebb jeleneteket az elkészített képekhez. — Debrecen és a nagyváradi egyházmegye nagyjai is ott szerepelnek a freskó sorozaton.

A keresztény világ mindig különös gonddal és szeretettel ápolta Isten dicsőségére a templomokat. A legősibb egyházi élet is szeretetteljes gonddal áldozott Isten dicsőségére, mintha a tetteivel is nyilvánította volna, hogy az,

Akinek nevére templomot, hajlékot emel, bár mindenek fölött ti, de dicséretére szabad, és lehet méltó szentélyt készíteni, ahol föltétlenebb bizonyossággal áll meg a hívő lélek Terem tője előtt.

Már a pogány kor kitűnt templomi építményeivel, szinte természetes, hogy a kereszténység templom-építő kultusza csak fokozódott. Ez igy van jól, mert

ahol templom áll, ott közelebb van az emberhez az Isten és ahol Ő van közel, ott biztonságosabb az élet viharában a megállás.

Csodálatos és jóleső öröm a mai embereknek, hogy ez a sokszor anyagiasnak hirdetett világ ilyen áldozatos éppen Isten dicsőségének keresésében és áldozatában. Nagyon régen nem volt ilyen és enynyire buzgó az ember teplom építésében, emelésében és díszítésében

Ma, mikor a másik véglet embere rombolja évszázadok dicsőségét, művészetét, Istennek szentelt hajlékát, jól esik hallani és látni, hogy a lerombolt templomok helyett új istenházák épülnek és áldozatos lelkek az elpusztított művészi értékek helyébe ujakat varázsolnak.

Debrecen büszkén vallhatja magát a templomok városának, mert éppen a legfrissebb időkben ugy katolikus, mint protestáns részről bámulatos áldozatkészséget mutattak és mutatnak a hívek.

Vád nem érheti ezt a várost, mert ahol igy szeretik az Istent, ott a béke és áldás otthonra talált.

Az egész országban közismerten szép volt eddig is a XVIII. század ban épült Szent Anna utcai olasz barok temploma a katolikusoknak mely templomot annak idején gróf Csáki Imre akkor váradi püspök, később kalocsai érsek emelt Isten dicsőségére. Szép volt, de idők folyamán elvesztette tiszta és töretlen stilusát. Az elmult esztendőkben pompásan restaurálták külsejét, visszaadták a tuldiszes barokstil minden szépségét és ebben az esztendőben aztán belsejét is méltóvá tették külsejéhez. Különösen a belseje volt zsufolt, tulhalmozott és sötét. Elvesztette a szépségét és a sokféle dísz csak rontotta az egységes hatást. *Dr. Lindenberger János* apostoli helynök, kisprépost plébános aztán egyházfejedelemhez illő gesztussal megoldotta ezt a kérdést is ugy, hogy ma

mikor leszedték az állványokat, teljes királyi pompájában áll az a művészi munka, melyet Waelder Gyula műegyetemi tanár és Ungváry Sándor festőművész végeztek a debreceni katolikus templomon.

Lélegzetelállitóan szép lett ennek az ősi templomnak a belseje. Debrecen és a debreceni katolikus egy ház büszke lehetne erre az alkotásra, ha Isten dicsősége ismerné a lélek büszkeségét, igy azonban nyugodt és elégedett lehet az egyház és a hivek serege, mert szép munkát, jó munkát, Isten dicsőségéhez méltó munkát végeztek el templomukon.

Ebben az évben, éppen húsvét al kalmával jelentettük be, hogy meg indultak a munkálatok a templomban. És most karácsony alkalmával arról irhatunk, hogy a festéssel elkészültek a művészek, csupán a berendezések, mint orgonaláda, gyóntatószék szószék, mellékoltárok és a főoltár hiányoznak még, hogy teljes legyen a belső restaurá ció.

Megnéztük az ujonnan festett templomot, mely megkapóan művészi és szívgyönyörködtetően szép.

Az egész belső világát csontfehérre festették át és a mennyezeten a barok stilus elmaradhatatlan gipszstuccó diszei ékeskednek. Világos, derüs, me leg fény fonja át az egész templom belvilágát.

És éppen a ragyogó fehér szine miatt szinte magasabbnak, felemel tebbnek látszik az egész világos bolthajtás is. Mélyebb és magasabb látszatot kelt a templom. Ahi tatkeltő, buzgóság emelő disz az, ami az embert megfogja.

Természetesen pompásan hatnak a hatalmas mennyezeten a freskók melyek sorban ábrázolják az Árpádházi magyar szentek egy, egy szép jelenetét.

Az első mennyezet freskó Szent László királyt, a nagyváradi egyházmegye és püspökség megalapitóját ábrázolja, amint fáradt, tikkadt vitézeinek a legenda szerint a kősziklából vizet fakaszt. Igen szép ez a kép, mely a nagy király és kegyes alapitó egyik legismertebb csodatettét ábrázolja, szinte az egész templomon uralkodik ennek a képnek a hatása.

Szent István, az első magyar király képét ábrázolja a következő mennyezetkép, mint a pogány magyarok hódolatát fogadja. Kifejező kép, mert a szent Király előtt a fegyverüket teszik le hódolattal a pogány magyarok.

Szent Imre,

a magyar ifjúság példaképe és lelki vezére kapta a következő freskót, amint Szent Gellért és Szent Mór társaságában készül nagy hivatására, a korán elhunyt Árpádfi.

Árpádházi Szent Erzsébet neve és a katholikus karitászban sokat jelentő dicsősége régen tulnőtt a mi hazánk határain.

Hiszen a német nép ugyanúgy szentjének, kiválasztottjának hirdeti Thüringia rózsáját, mint mi a magyar király leányát. Ez a freskó azt a jelenetet ábrázolja, amint szegényei között alamizsnát oszt a nagy király leány. Az ötödik mennyezet kép Árpádházi Boldog Margit dicsőségét hirdeti. IV. Béla király leánya a Nyulak szigetén volt a legalázatosabb Krisztusmennyasszony, s ennek az életnek egyik nagyon szép jelenetét adja vissza a kép.

Nagy művészi hatás jellemzi ezeket a frescókat, melyeknek megoldása a legsúlyosabb feladat elé állitotta a művészt, de ezeket a feladatokat sikeresen megoldotta Ungváry Sándor.

Színben, rajzban tökéletes visszaadás. Olyan a kép, amilyen a karton volt. Nem könnyű feladat lehetett ezeknek a ragyogó, tiszta színeknek ilyen kábrázatos visszaadása. Mintha külön derű, s nap sugár lengené át a képek sorát. A bolthajtás mélyedése, hajlása nagyszerű összhangban van a sikkal. Tökéletes mennyezetfestés és kitünő ábrázolás.

Külön meg kell emlékezni az oldalfalak képeiről, melyek keresztszerű foglalatban mindenképpen méltó társai a bolthajtás frescónak.

És külön érdekessége ezeknek a képeknek az, hogy nem szenteket, legalább is nem kanonizált szenteket ábrázolnak, hanem csak nagy embereket, olyan férfiakat, akik a lepergett évezred alatt a nagyváradi egyházmegyének, közelebbről pedig a debreceni egyházközségeknek tettek Isten dicsőségére nagyot.

Világi gondolkozású főpap és mélységesen vallásos szerzetes egyformán ott van a képeken, mint a hálának, kegyeletnek maradandó jele. Ott látjuk mindjárt az első képen zrednai Vitéz Jánost, a legnagyobb magyar humanista főpapot, volt nagyváradi püspököt, későbbi esztergomi érseket. Képet kapott Fráter György, kora legnagyobb diplomatája, az egykori pálosrendi barát, a későbbi váradi püspök, esztergomi érsek és bíbornok, aki mártirhalált halt a bécsi udvar fondorlatából a magyar hazáért.

Perényi Ferenc a legtragikusabb korban volt Várad püspöke és ott esett el a mohácsi csatatéren 1525 augusztus 29-én többi hős társaival.

Képet kapott a magyar bíboros ciceró, a protestáns váradi alispán fia, a legnagyobb magyar hitszónok és kiváló hitvitázó, Pázmány Péter is, akit a megyéhez és Váradhoz a legszentebb szálak fűzték. A török megszállás után bizonyos Benkovich Ágostos, pálosrendi barátból lett váradi püspök teremtette újjá a nagyváradi egyházmegyét és magát Várad városát, mert elfoglalta a püspöki székhelyét, most ő is emléket kapott a templom falán. Szlopnyai Elek és Halápi Konstantin, a két nagyszerű debreceni piarista atya, a hitújitás utáni Debrecenben első katolikus apostolok emlékét őrzi egy másik kép.

Gróf Csáky Imre, aki a templomot építette, akinek hamvai is itt nyugosznak a templom alatti kriptában, volt váradi püspök és kalocsai érsek nagyságáról beszél egy kép.

Végre az utolsó freskó Patachich Ádám, a nagy építő püspök emlékét őrzi. Ő építette a páratlanul szép, szintén barok stilú nagyváradi püspöki székesegyházat, majd szintén magas egyházi méltóságban, a kalocsai érsekség székében fejezte be áldásos életét.

Beszélnek ezek a gyönyörű freskók a nagyváradi egyházmegye multjáról, véres, küzdelmes, dicsőséges, de mindig Isten dicsőségét hirdető multjáról.

Hősök és mártirok sora adja a glóriát ehhez a képsorozathoz, mely szebbé és értékesebbé tette a debreceni katolikusok templomát, de magyarabbá is tette, ha lehet azt mondani, mert a katolikus egyházi történeten keresztül megelevenedik a magyar mult is nagyjaival, kiváló fiaival, akik vallási meggyőződésük mellett mindig megadták a hazának is azt, ami a hazáé, ha kellett eszüket, mint Pázmány, ha kellett vérüket, mint Perényi Ferenc, vagy Fráter György.

Példának állanak ott a templom falán szentek unokáinak, hősök unokáinak, magyarok unokáinak követésre Isten imádásában és hazaszeretetben...

Szalacsy Rácz Imre

Keresse fel modernül felszerelt műhelyét,

Ruff Mihály

szobafestő, mázoló butorfényező vállalatát Vörösmarthy u. 10

ANGOL MAGYAR BANK RT.

debreceni fiókja.

Alaptőke és tartalék:
40 millió pengő.

Foglalkozik a banküzlet minden ágával.

Nagy karácsonyi vásár

Kevés pénzzel nagy örömet szerezhet ruhákra alkalmas

maradékból

Meglepő olcsó árak — Nagy választék!

Kontsek Kornél

divatházában.

Őszi mesék

Versek: Irta: FÉNYES JENŐ.

„Ez az ősz az enyém:
de kié is lenne,
ennyi fájó szépet
ki találna benne?"

... olvasom egyik legszebb versében ennek a kötetnek és arra kell gondolnom, hogy ezt az egész férfiasan őszinte megnyilatkozást az ősz mélabúja és benső fájdalma fütötte egészsé, teljessé. Még ott is az ősz fájdalma senyved, az ősz bánata borong, ahol tavaszt, kacagást, a virágos pompát és illatos szépségek özönét énekli a költő. Mert költő énekel ebben a kötetben, olyan költő, aki egyszerűsített szavakban végtelenül finom szűrőn átszűrt érzelmek dalnoka. A férfi énekel az őszbehajló férfi, aki érett mezőkön aratott immár és nincs reménye új tavaszra. Ha mondani lehetne, akkor legszívesebben férfi lírájának vallhatnánk ezeket a verseket. A férfi lírájának, aki már élt, de soha se kóstolta meg a halhatatlanság nektárját, de tudja, hogy miért nem ízlelt ebből a nektárból, azért, mert ember a szó legnemesebb értelmében. Ember, aki a saját szívén keresztül nézi az avart, a múló időt és a feje fölött vonuló fellegeket. Nézi, álmodozó szent csodálkozással és végtelen megnyugvást hintő átérzéssel és megértéssel. Erről szól igen sokat kifejező elmélázással a könyv címét adó vezető vers is. Kitűnő szemű költő, aki akkor is hangulatot lát, mikor más csak a latyakot és a hideget érzi az életben:

„Hol én lakom a fák között
Az ősz már díszbe öltözött" ....

Végtelen megértés van ebben az őszi szépséget összesugárzó két sorban de ennél még többet mond ebben az egyetlen sorban:

.... az erdő szép, — de ravatal"...

Egész kötetet lehetett volna zengeni erről a ravatal-erdőről. Fényes Jenő azonban ebben az egyetlen sorban sokat, sőt mindent elmondott. De különben se kivétel ez a sor, mert tömören, dúsan adja vissza néhány szóban a legkomplikáltabb érzelmek skáláját is.

Nehéz, sőt szerintem lehetetlen a költő teljes érzelmekkel telített lelkébe belelátni, hiszen a költő mégis csak mást lát, mégis csak mást érez, mint mikor én nézem versein keresztül az életet, de itt ezekben a versekben van valami különleges varázs, amely segít nézni, segít látni, segít megérteni úgy, ahogy a költő látta, érezte és megérlelte.

Egyik gyönyörű versében egy platán levél halálát festi meg olyan színekkel, olyan bájos odaadással, amire csak elhivatott lelkek tudnak kellő szavakat találni. Többek között ezt mondja:

„A levél, — zöld volt, üde élénk, —
csak fölsziszszent és meglapult,
valamit mondott, olyanfélét:
mért nem vigyázol elvakult?

Visszafordultam, szemem égett.
A számra nem jött felelet,
Csak fölvettem a poros, tépett,
lehullott platán levelet..."

Költő írta, de mindenki megérzi ennek a nyolc sornak végtelenül finom hangulatában elrejtett kincset. Egy egész élet vergődő szeretete zendül ezekben a kivételes pillanatban született versekben. A sok szép vers között talán ez a legszebb, legegészszebb, legbiztosabb, mely maradék nélkül adja az egész kötetet. Mert ennek a versnek szolgálatában áll az a strófa is, mely így szól:

„Béke ez, hogy kalászt várunk,
cserébe egy kis magért,
s közben mások homlokáról
lelépjük a szent babért?..."

Egy egész életprogramot sugároz ez a négy sor is:

„Az a nap szép, amely szürke,
mint a fény, ha lomb megszerte,
ha a felhők halkan szállnak,
ha nincs öröm és nincs bánat".

Mennyi őszinte vallomást ad, mennyi álmatlan éjszaka s milyen tengersok tépelődés vergődik „Széjjelesapo tűzben" című versében, csak az látja meg, aki maga is sírt könnytelen könnyel nagy szomorúságok temetésén.

Egész sorát hozhatnánk az idézeteknek, soroknak, strófáknak és verseknek, melyek bizonyságot tehetnek arról, hogy az **„Őszi mesék"** szerzője a szívből hajtott érzelmek őszinte poétája. Megfontolt, meggondolt, lehiggadt poéta, aki az életet szépnek látja, minden apró hibájával, kisebb-nagyobb esendőségével. Megboesáthatóan szépnek. Kicsit rezignáltan, kicsit a modern ember fáradságával, de mindig teljes szívvel és egész lélekkel.

Zengően szép nyelve, verselési tudása, művészi tökélyre emelt, mármár zsonglörködő rímkészsége mind, mind olyan nyeresége ennek a kötetnek, mely irodalmi eseményt jelent.

Ilyenkor látja az ember, hogy a főváros mindent kisajátító és mindent magának való önzésébe mennyi igazságtalanság, mennyi elnyomási ösztön lappang. Ahol a vidék ennyire önzetlen szolgálja az irodalmat, a művészi szépet az „Őszi mesék" kötetekkel ott több és országos viszonylatban is nagyobb visszhangot kellene biztosítani egy—egy könyvnek, ha mindjárt Debrecen, a maradandóság városa is adta a magyar irodalomnak.

sz. r. l.

Az olasz trónörökösnő magyar származásu tennisztrénere, aki bejárta a félvilagot, hazajött Debrecenbe uj magyar ipart alapitani

Öt esztendő Buenos Ayresben, mely nyilt versenyt folytat New-Yorkkal és magához akarja ragadni a hegemóniát az amerikai városok között. — Hogy él az amerikai magyar? — Ér délyből timegesen vándorolnak ki Dél Amerikába a magyarok.

A külföldre került magyarság érdekes alakjainak sorában külön helyet érdemel Lakifalvi (Perák) Józse tenisz tréner, aki jelenleg Debrecenben tartózkodik. Érdekes, színes karriert futott be ez a magyar ember, aki 1922-ben került el Magyarországról, hogy bejárja a három kontinens államait.

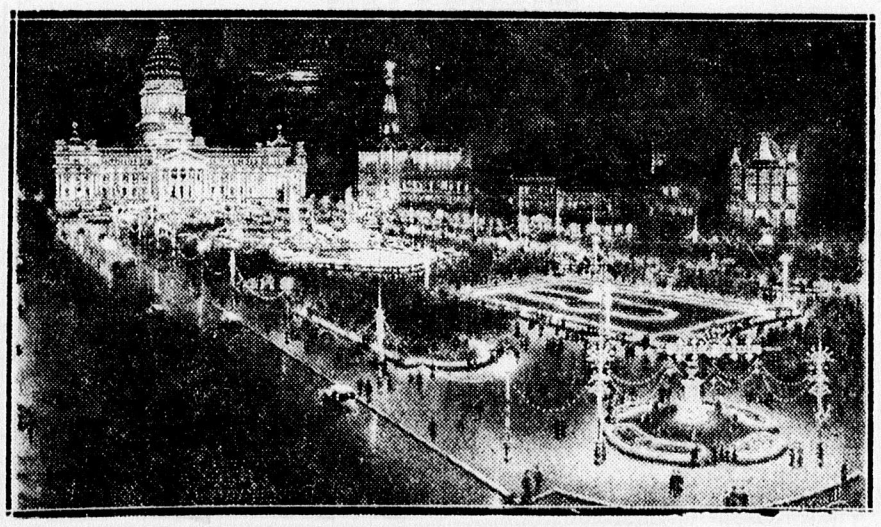
AZ OLASZ TRÓNÖRÖKÖSNŐ TENNISZTRÉNERE.

Perák József, mint tennisztréner járta be a világot. Volt Európa csaknem minden államában, Délamerikában és Afrikában.

Olaszországban a Comitato Olimpionazionale Italiano meghívására, Rómában szakoktatók részére tartott előadásokat. Előkelő udvarokba is meghívták, mint tennisztrénert, így hosszú időn keresztül trenirozta az olasz trónörökösnöt Capri szigetén.

A parlament Buenos Airesben.

Karnevál Buenos Aires főterén.

Lakfalvi József az olasz trónörökösnőt trenirozza Capri szigetén.

Argentinai indiánok.

A SZÉDÜLETES TEMPÓBAN FEJLŐDŐ DÉLAMERIKÁBAN.

Ahogy Kétmalom utcai lakásán, ahol a „Debreczen" munkatársa felkereste, beszélni kezd idegen országokban szerzett tapasztalatairól, élmények meggyőző ereje fogja meg a hallgatót szavaiban s egy sokat látott, sok mindent megélt intelektuel elbeszéléseinek színes fonalán keresztül egzotikus országok, idegen népek előttünk ismeretlen életébe pillantunk.

— Öt esztendőn keresztül Dél-Amerikában működtem, — mondja Perák József, — Az ott töltött évek alatt tanuja voltam, hogy milyen szédületes tempóban fejlődik Amerikai. Csak hivatásomnál, a tennisznél maradva is mondhatom, hogy Európában nem ismert mértékben fejlődik ez a sport. Van olyan egyesület, melynek 7000 tagja van és nem kevesebb, mint hatvan pályája. Főleg két város volt Dél

Amerikában, melynek óriási fejlődése megkapott: Buenos Ayres és Rio de Janeiro. Már évek óta nyilt verseny van minden téren Buenos Ayres és Észak Amerika részéről New York között. Ma még New-York áll elől, de lehetséges, hogy csak rövid idő kérdése Buenos Ayres elsősége. A lakosság bölcsője valamikor Hispánia volt s a hivatalos nyelv is spanyol. Az alaptermészetük is a spanyolok szilaj vérmérséklete, ezt a másik kontinens sem tudta eltörölni egyéniségü'ből. Érdekes aktuális kérdés, hogy milyen lehet napjainkban a hangulat a spanyolországi eseményekkel kapcsolatban ennek a lakosságnak körében, mely épúgy megőrizte vonzódását Spanyolországhoz, mint mondjuk Észak Amerika Nagy Brittaniához.

— A dél amerikai egyébként barátságtalan az európaihoz s van is benne egy kis lenézés a mi kontinensünk lakói iránt. Csak a reális értéket becsüli meg. Hasztalan raktam eléjük írásaimat, mikor jelentkeztem náluk. Vállukat vonogatták s kijelentették, hogy szép, szép, de nekik csak az számít, amit a pályán fogok mutatni. Viszont, akiben felismerik az értéke, azt époly arányban meg is tudják becsülni. De európainak nagyon lelkiismeretesnek és kitartónak kell lenni, hogy boldoguljon. Az iparuk csaknem minden téren valóságos művészetté vált, úgyhogy a legjobb kvalitású európai erők, amikor kikerülnek, csak fél segéd minőségben kapnak elhelyezés.

— A nevelés, amiben az ottani ifjuságot részesítik praktikus. Életre, önállóságra nevelnek. Megtanítják már gyermekkorukban az emberekkel, hogy csak a tény számít. Referencia, protekció, hosszú bizonyítványok itt mind céltalanok. De valami kemény, egészséges társadalmi légkör alakul ki ennek folytán. Szívós, küzdő emberek akik nem törnek le egyhamar. Brazilia az egyetlen, ahol portugál a hivatalos nyelv, a többi helyen adminisztráció és köznapi nyelv egyaránt spanyol.

— A magyarság bizony kezdetben idegenül érzi magát ilyen viszonyok között. De azért külföldön hamar kiderül, hogy milyen tehetséges, kemény faj a magyar. Emellett idegenben hallatlanul összetartó. Ma már nehéz a kivándorlóknak. A földek, amik még rendelkezésre állnak az idegeneknek, terméketlenek, vagy pedig a száskajárás utjába esnek. Viszont a kulturélet és nemzeti szellem ápolása nagyot erősödött az utóbbi években a magyarság között.

Itt Peráki József is dícséri az Ótvilágrész Magyarjainak Társasága által elért hatalmas eredményeket, óriási értékü kulturális munkát. Ezt általában minden külföldet járt magyar megjegyzi Maga Perák József is tevékeny részt vett Buenos Ayres magyarsága nemzeti és kulturéletének megalapításában.

ERDÉLY MAGYARSÁGÁNAK EGYÖTÖDE KIVÁNDOROLT.

Szomorú az, amit az erdélyi magyarság kivándorlásáról beszél Perák József. A románok sovinizmusa által zaklatott, leszegényedett, tönkre tett erdélyi magyar családok számára az oláh hatóságok a magyarság számarányának csökkentése végett nagyon megkönnyítették a kivándorlást, sőt ugyszólván rájuk szabadították a lelkiismeretlen kivándorlási ügynökök tömegét.

— Szinte tulzás nélkül mondhatom — mondta Perák József — hogy Erdély magyarságának egyötöde kivándorolt Dél Amerikába. Különösen Temesvárról és környékéről öltött feltünő mértéket ez a kivándorlási láz. A legszomorubb, hogy a kivándorlókat a román hatóságok előbb lemondatták állampolgárságukról, úgy hogy amennyiben nem bírtak boldogulni odakint, teljesen hazátlanokká váltak.

Uj magyar ipart meghonosítani jött haza Perák József.

Búcsúzóul elmondja még Perák József, hogy egy magyar ipar meghonosításának terve hozott haza Magyarországra.

— Megtanultam külföldön a bélhurgyártást, aminek Magyarországon egyáltalán nincsen ipara. Jelenlegi szükségletünket úgy a rakett, mint sebvarró hurokban teljesen importból fedezzük. Dél Amerikában és Olaszországban, Nápolyban igen fejlett ipar ez s annak a lakknak mellyel a nyersanyagot feldolgozzák, keverési titkát úgy adják az egyes családok apáról-fiura. Én megszereztem ennek a titkát s az hozott haza, hogy megteremtsem Magyarországon a bélhurgyártást olcsóbbá tegyem általa a tenniszsportot és munkát adjak sok magyar embernek. Eddigi tárgyalásaim azonban még nem vezettek eredményre, mert minden esetben az volt az érzésem, hogy a készítés titkát akarják megtudni azok a gyárak, vállalatok, sportkereskedések, amelyekkel tárgyaltam. A legszivesebben egy tőkés társsal csinálnám meg a dolgot, mely konkurrencia nélkül állana a magyar piacon s magyar munkásoknak adna kenyeret.

Életrevaló, szép terv az, mely a messze idegenből haza hozta Perák Józsefet, s hisszük, hogy lesznek, akik felkarolják ezt a tervet, melynek nemzeti szempontból is nagy jelentősége van.

(parvus).

A szinház egynapi életéből

MI MINDEN TÖRTÉNIK A SZINHÁZIGAZGATÓI IRODÁBAN, A KULISSZÁK MÖGÖTT. — NAPONTA TIZENHÁROM PRÓBÁT IS TARTANAK.

A hatalmas szikrázó csillár kialszik, a gong hanghullámai betöltik a nézőteret és a színpad nehéz bársonyfüggönye szétválik. Ragyogó, új világ tárul elénk. Néha tündérvilág, néha az élet, de mindig más, szebb, meghittebb üdítőbb, frissebb, mint a mi hétköznapi, gondoktól árnyalt életünk. — A művészet ajándéka, hogy pár órára elfeledteti velünk a magunk életét, — képzeletünket csendesen elringatja s ragad magával a másik, szebb, lelkitestet megnyugtatóbb világba, még ha izgalmas eseményeket kell is átélnünk Nemcsak a színművészet ajándéka ez a szép, gyönyörködtető előadás, hanem a „lélek művészeté"-é is.

Ha a közönség látná, mennyi izgalom, lótás-futás, gond, baj, előzi meg a mi lelkünket más régiókba ragadó színdarab előadását.. De úgy vagyunk ezzel, mint az újszülöttel. Mennyi izgalmas és fájdalmas pillanat telik el míg halljuk a felszabadultság kiáltását: Fiú'

Elfelejtettünk mindent. Éppen igy a színház nézőterén és a színfalak mögött is. A művészek új emberekké lesznek, más életét élik, más bánata miatt könnyezik a szemük és másnak örömében kacagnak önfeledten.

De amíg este nyolc órakor elhangzik az a második gongütés...

NÁNDOR A SZINHÁZ LÉTÉNEK BIZTOSITÉKA...

Reggel félhétkor kezdődik az „előkészítés" az Arany Bikában.

Akármilyen furcsán hangzik, de a Csokonai Színház létének biztosítéka **„Nándor, az Arany Bika londinerje"**. Esztétikai hajlamokkal és filozófiai vénával megáldott ember, neki köszönhető, hogy a színház működik. Ha ugyanis Nándor nem lenne megáldva azzal a mártiri türelemmel, amivel van, akkor nem lenne képes minden három percben reggel félhéttől hétig életet rázni egy emberbe, aki augusztus óta három és fél—négy órát alszik naponként. Akkor a színház nagy üzeme nem indulhatna meg pergő életével reggel háromnegyednyolckor. Világos, hogy a Nándor a Csokonai Színház védőszelleme, rajta múlik hogy a színigazgató, aki az Arany Bikában lakik, felkél-e és idejében el megy-e a művészet harcterére: a színházba.

A színház egy óriási nagy, emberi gépezet. **Nem kevesebb, mint 130 embertényezőből áll**, akiknek a napi együttműködéséből ered az egész „Werk" összhangja és üzemképessége. Persze ez a lélek-gyár nem működhetik olyan szabályosan, percre állandóan beosztott üzemtervvel, mint egy kábelgyár, vagy a Ford autógyár.

Hála tehát a Nándor önfeláldozásának, az igazgató bejön háromnegyed nyolckor a színházba. Ellenőrzi „angyali" adminisztrációs személyzetét, hogy mind a négyen bent vannak-e már a felső irodában. Ilyenkor még szellőztetnek, hogy kiszálljon **annak a 130 cigarettának a füstje, amely az előző nap terméke és a színigazgatói izgalmak levezetésére szolgál.**

600 SZINDARAB...

Nyolckor jön a posta. A megrendelt színdarabok és zenei anyagok mellett **a kéretlenül beküldött napi 5—8 kézirat.** Persze mind szenzációs, amilyet még sohasem irtak. Mást nem kívánnak, minthogy **egy hét alatt az igazgató elvassa el. Olyan is akadt, aki postafordultával kérte vissza.**

Májustól augusztusig **600 színdarabot olvasott el Horváth Árpád színigazgató**, de augusztustól a mai napig egyetlen egy színdarab olvasásához sem jutott hozzá. Dramaturgot és lektort „még" nem tarthat a Csokonai színház. **Augusztustól decemberig 403 darab érkezett be.**

Talán februárban megkezdhetik az olvasásukat.

A napi posta átlag 50—60 levél. Négy gépiró és gyorsiró dolgozik, még is mintegy 600 levéllel hátralékban vannak.

A posta után a direktor „elolvassa" a három reggeli lapot, azután jön az „ugynevezett" kilenc órai próba. Igy kellene irni: „kilencórás", mert **9-től délután 3-ig és rendesen délután 4-től este 6-ig — néha tovább — tart.** Délelőtt a nagy összpróbák folynak, legalább három helyen egyszerre: a nagy színpadon, a büffében, a női- és sokszor még a férfikar termében is — a dohányzók legnagyobb bosszuságára, mert csak a férfikar termében szabad dohányozni.

Délután tánc és ének próbák, prózai szerep-korrepeticiók folynak.

Persze a direktor délelőtti munkája korántsem ennyi. Más apró örömei is vannak: hatóságnál eljárás, mert egy részeg munkást eltávolítottak, vagy fel jelentés: egy szobát a házi munkásokkal, mert kimeszeltetni, no meg aztán adóhivatal is, más hatóság is van a világon, amely érdeklődik a direktor hogyléte felől s gyakran látni is akarja őt. No meg aztán a harcias Angyal tiskár minden ügybuzgalma mellett is hányan megtalálják azt a rést és pillanatot, amelyen és amikor be lehet törni a direktor irodájába. Pedig a kitünő Angyalon kivül még egy altiszt is őrködik az ajtóban.

AKIT A SZINHÁZ HIPNOTIZÁLT.

Ez az altiszt külön érdekessége a színház világának. **Valóságos hipnotikus hatalmába tartja a szinház légkörre.** Ez az egyébként kitünő fiatalember ugyanis minden premieren „megvadul" és törik szakad, **végig** akarja nézni az előadást. Magyarázhatnik neki ilyenkor a fontos csekkelésről dringend táviratról, interurban tele-

MAGYAR

ÁLTALÁNOS HITELBANK

ALAPITTATOTT: 1867-ben.

Teleofnszám: 23—70. Telefonszám: 23—71.

Alaptőke és alapok cca 70 millió pengő.

DEBRECENI HAJLITOTT BUTORGYÁR ÉS FAKERESKEDELMI RT.

Gyár: Debrecen, Nagyvárad u. 31. Telefon: 12—75.

Tüzifa-Osztály, Salétrom u. 5. Telefon: 21—56.

Butor-Osztály: Ferenc József ut 32. szám. Telefon: 23—41.

Budapesti lerakat: VII., Rákóczi ut. 30. szám. Telefon: 1—334—47.

A Magyar Általános Hitelbank érdekeltsége.

Fogkefének nincsen pácja Hogyha Tip-Top a márkája

Gyártja: AZ EGYESÜLT KEFEGYÁRAK RT., DEBRECEN.

A Magyar Általános Hitelbank érdekeltsége.

fonról, mely fontos és várja a Direktor, **lelki beteg lesz és nincs földi hatalom, mely visszatarthatja a szindarab megtekintésétől.**

BUCSUJÁRÁS.

Persze vannak aztán sokan, akiknek hivatalos érintkezése van a Direktorral. **Egyik este megszámolta a színház egy barátja, hogy fél héttől tizenegy óráig 117 különféle egyén fordult meg az igazgatói irodában.**

Persze e közben a Direktornak tárgyalni kell a díszletek festéséről, az asztalos munkákról, — félórás megbeszélések ezek, — nem egyszer a kalkuláció is vita tárgya.

TELEFON IDEGPRÓBA.

Csak az, aki járt olyan helyen, ahol percenként cseng a telefon, értheti és értékelheti a következő adatokat. Nem lehet mondani, hogy a direktor telefonja tul csendes lenne. **November 1-től 30ig 595 beszélgetést fizettek ki a színháznál,** tehát ennyiszer hívott fel valakit a színház, tessék ehhez számítani, hogy **még ezen kivül hányan hívják fel a direktor telefonját.**

Hol van még ebben az idegtépő gyorsvonati munkában **idő a szereposztásra** készülő új fordításoknak az **eredeti szöveggel való összehasonlitására,** tehát a művészi vezetés lényegét **jelentő tevékenységre.**

NINCS TÖBBÉ POTYAJEGY.

Este hat órakor, ha addig sikerül a szabadjegy kérők hihetetlen és makacs tömegét most már 110-edszer felvilágositani (ennyi előadás ment ebben az évben) arról, hogy **Debrecenben nem lehet potyán járni a színházba,** már itt is vannak az összes rendezők és karmesterek, élükön az igazgatóhelyettessel, akik körül veszik a Direktort és a „másnapi" munkarendet, próbakiirást beszélik meg vele.

NAPI 13 PRÓBA.

A megbeszélések eredményét egy kis könyvből a színház kétméteres Mussolinija, a kitünő Szalay felügyelő egy nagy fóliánsba másolja át.

Ebből állapitottuk meg, hogy átlag **8 próba van a színházban naponta, de sokszor a 12—13 próbaszámot is elérik.**

Persze az üzlet és a művészet nem igen férnek össze és a Direktornak az üzleti étvágyáról a sok próba miatt le kell mondania, nem tarthat délutáni előadásokat, meggyőződéssel nem is akarja, másfelől pedig az igazgató legalább 52 magánszinésszel kell, hogy rendelkezzék a kóruson kivül, mert csak igy képes a szinészi idegzet számára biztositani az intenziv munka mellett azt a **nyugalmat és frisseséget, amit az esti előadások magas művészi szinvonalo megkövetel.**

Október 1-től 108 előadást és szeptember 15-től 840 próbát tartott a szinház. Még igy is vannak művészek, akik az alsalában divatos vidéki panaszokkal szemben **nem azt mondják, hogy agyon vannak fárasztva, hanem amiatt panaszkodnak, hogy nem engedik őket eleget játszni. Pedig ezt a játékot az őrészükről is mennyi önfeláldozó tanulás és munka előzi meg!**

Érdemes például feljegyezni, hogy a bombasikert aratott „Nagykaland" házi főpróbája, — amelyet már megelőzött a reggel fél héttől tartó diszlet és világitási, műszaki próba, — **délelőtt fél kilenctől ebédszünet nélkül délután fél hatig tartott.**

Erre — mint a színházban beszélik, — még Horváth Árpád praxisában is csak egy példa volt, amikor a Nemzeti Színházban a kétszeres, tehát a teljes Faustot próbálták. Persze csak Magyarországon ilyen ritkaság ez az „óriási próba", mert Németországban gyakran megesett Horváthtal, **hogy egy órás ebédszünettel délelőtt 11 órától este 9 óráig próbáltak. Reinhardt,** a híres rendező nem egyszer egy-egy ilyen nap után **még éjszakára is visszarendelte a személyzetet** és a próba ekkor azzal kezdődött, hogy Reinhardt feketét szolgáltatott fel a művészeknek.

— Most már csak arra emlékszem, — mondotta Horváth Árpád, — hogy a fekete is a próba is kitünő volt...

SZÓL A GONG, A KOZONSÉG ITÉL.

Horváthnak tehát van multja a nagy teljesitmények terén.

Este hétkor már nyüzsög a színház. Az egész napi robotot és idegfeszültséget hallatlan lelkierővel mindenki leveti magáról, minden művésznő és művész átalakul, készülnek a soha véget nem érő nagy esküdtszéki tárgyalásra: az esti előadásra. A közönségnek frisset, üditőt, megrázót, vagy mosolygót akarnak és tudnak is adni.

Ha a közönség nem érzi meg mindazt, ami a színház huszonnégy órájában a vasfüggöny mögött történik, ha az előadás lendületes, pergő, akkor **az a színház nem is dolgozik olyan rosszul. Sőt...**

És hogy valóban jól dolgozik, ezt a közönség ítélheti meg önmaga, miután elhangzott a második gongütés...

Valaki kint maradt

Már elhangzott minden parancs,
a boltosok is hazamentek.
Most mindenki ajándékot kap
s örül az Isten és a szentek.

Az uton gőzölgő lovak
csilingelő szánnal szaladnak.
Hópelyhek ezüst villanása
uj fényt ad a csengő szavaknak.

Ma este mindent átitat
a tiszta, áhitatos ének
s az emberek szép izgatottak,
mintha boldogsággal telnének.

Ilyenkor édes a család,
jó, akinek családja is van.
Jó az ajándékok között
összekacsintani hamisan.

Ki gondolná ilyenkor: van,
akivel sehova se fut szán.
Csak én mosolygok szomorúan:
valaki kint maradt az utcán.

KISFÁBIÁN BÉLA.

Bigámiát követett el a kettős nevü tollkereskedő

A két törvényes feleség nem kivánta a »férjük« megbüntetését

Érdekes ügyben tárgyalt a debreceni törvényszéken dr Fövenyessy tanácsa. Egy tollkereskedő került a vádlottak padjára kettős házasság miatt. Kovács Miklóst azzal vádolta az ügyészség, hogy törvényesen feleségül vette először Balogh Erzsébetet és három év mulva Varga Máriát is. Első feleségétől nem vált el és második feleségének nem mondotta, hogy néki már van felesége.

— Miért házasodott meg újra, anélkül, hogy elvált volna, nem tudta, hogy a törvény szigoruan bünteti? — kérdez e az elnök.

— Kérem azon én nem tudok irni, olvasni — volt a válasz — nem tudtam a törvényt. Ugy történt, hogy a Balogh Erzsébettel éltem néhány évig és utána elmentem más községbe a román határ mellé. Ott ismerkedtem meg Varga Máriával, akivel házasságot kötöttem.

— Varga Máriától van gyermeke?

— Van négy élő gyermekem.

— Balogh Erzsébettől van gyermeke?

— Nincs.

— Már, hogy mondhat ilyet — szól közbe az asszony — hiszen már 16 éves a fia.

— Hát régen volt, elfelejtettem már — mondja az érdemes tollkereskedő.

A tárgyalás további során kiderült, hogy a vádlott első feleségével Kovács Miklós második feleségével pedig Micula Miklós néven kötött házasságot.

Tárgyalás szünetében a két asszony arról beszélt, hogy ká volna elitélni a férjüket rendes ember az.

A bíróság megállapitotta a vádlott bünösségét a kettősházasság vétségében és elitélte három hónapi fogházra. Az itélet jogerős.

Az elitélt és a két asszony békésen beszélgetve távoztak a törvényszék épületéből.

Ékszert, órát, ajándéktárgyakat legolcsóbban vásárolhat
FELDHEIM ékszerésznél
Piac u. 75.
Javitások, vésnöki munkák olcsón készülnek.

Ujév előtt
tekintse meg a
SESZTINA LAJOS
vasnagykereskedő cég kirakatait.
PRAKTIKUS AJÁNDÉKTÁRGYAK NAGY VÁLASZTÉKBAN.

Sikeres és gazdaságos [illegible] nevelés, vagy hizlalás el sem képzelhető a következő 3 cikk nélkül:

FUTOR csukamájolaj és napraforgódara

Szakszerü felvilágositás minden vételkötelezettség nélkül kapható: a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Tiszántuli Kirendeltségénél,
Debrecen, Hunyadi-u. 13

Az a hizó, amelyik valódi **norvég csukamájolajat kap, 3—4 %-kal** jobban értékesiti a takarmányt, ami a mai árakat figyelembevéve **P 10—12.— külön**

tiszta

hasznot jelent sertésenként, levonva a csukamájolaj értéket.

Ugyanilyen óriási előnye van a malacokra nézve, ha

fialás előtt 4 héttel adagoljuk a csukamájolajat

és mindaddig adagoljuk, mig zöld lucernát nem tudunk a süldőnek, vagy a kocának adni.

Az elismerő levelek százai tanuskodnak, hogy milyen sikeres segitőtárs a

csukamájolaj a rachitis, a paratifusz és a lezsugorodás ellen

Azonban nemcsak akkor adagolandó a csukamájolaj, mikor már baj van, hanem annak előtte is.

Idegőrlő munkával lesz a siketnémából beszélő polgár, akit igénytelenségre kell nevelni, hogy ne legyen boldogtalan

Élet a debreceni siketnéma intézetben. — Tiszántúl szegénysorsú gyermekeit a fertőző betegségek némították el. — Akik sohasem szólalhatnak meg, mert szüleik nem tudnak az intézet létezéséről. — Szükséges a gazdasági és kertészeti iskola felállítása a siketnémák részére. — Egy siketnéma kisleány megható karácsonya. —

Debrecen az iskolák városa is, szokták mondani jogosan. Iskoláit nagyon jól ismeri a közönség, de van köztük olyan, melyről kevés szó esik, talán azért mert az emberi lélek ösztönösen visszahuzódik az élet borús oldalától, a gondok mai világában. Ez az iskola a siketnémák helybeli intézete. Pedig foglalkozni kell ezzel az intézménnyel is,

a Tiszántúlnak, az ország legszegényebb részének egyetlen ilyen nemű iskolájával,

mely fontos szociális működésével csendben, de annál eredményesebben rázolja fel a szomorú gyermekarcokra a mosoly első ecsetvonásait.

Szükséges ezzel az iskolatípussal is foglalkozni, mert

igen sokan vannak, akik nem is tudnak még itt a közeli helyeken sem létezéséről és ez a tudatlanság is okozója annak, hogy a siketnéma gyermek sohasem szólalhat meg ebben az életben.

UT A JELBESZÉDES MÓDSZERTŐL A HANGOSBESZÉD OKTATÁSIG.

A siketnéma oktatás története — mint azt **Szabó Gyula**, a helybeli intézet egyik tanára elmondotta — három részre oszlik. A 16—18. századig tart az úgynevezett szórványos oktatás korszaka, amikor orvosok, lelkészek foglalkoztak a siketnémák oktatásával így Spanyolországban, Franciaországban, Angliában, Hollandiában, Németországban. A második korszak a zárt intézetekben való tanításra irányuló törekvés, mely 1827. évig tart és azóta napjainkig a hangosbeszéd-oktatás időszaka. Ez utóbbinak megalapítója Heinecke Sámuel lipcsei tanár volt, aki az előző korszak jelbeszédes módszerét mellőzte, mert ezzel a siketnémák a mindennapi életben nem érintkezhettek az emberekkel.

A debreceni siketnéma intézet történetével, mai állapotával és a jövőbe vezető problémákról beszélgetést folytattunk **Tóth Árpád** siketnéma intézeti igazgatóval, e szerencsétlen gyermekek szerető gondozójával.

— A helybeli siketnéma intézet — mondotta — 1903-ban alakult két osztállyal, az iparostanonciskola telkén állott régi saroképületben. A mai modern épületbe 1913. évben költözött be. Évek folyamán a 2 osztályos intézet nyolc osztályúvá fejlődött ki és ma van egy előkészítő osztálya is, melynek célja az első osztály anyagára való előkészítés. Ebben az osztályban történik meg a növendékek szelekciója. Azokat a gyermekeket, akik a hangos beszédet nem tanulhatják meg, a váci intézetbe küldjük.

NYOLC ÉV ALATT VÉGZIK EL AZ ELEMIT.

— A siketnémaságnak több faja van. **A mi intézetünk olyan gyermekekkel foglalkozik, akiknek a siketségen kívül más fogyatkozásuk nincs, ezeket pedig ha nagy nehézségek árán is, de meg lehet tanítani a hangos beszédre.**

— Hatodik életévüktől kezdve veszszük fel a gyermekeket az intézetbe. 18 életkorig bezárólag. Ugyanis

sokan vannak, akik elkésve nyolc tízéves korukban kerülnek ide, mert szüleik, hozzátartozóik nem tudnak az intézet fennállásáról. Legnagyobb részben a szegénysorsú néprétegekből kerülnek ki ezek a gyermekek, akik siketnémákká lettek, a különböző fertőző betegségek, mint vörheny luesz stb. következtében és gyógyításukra a szülőknek módjuk nem volt. Vannak, akik születésüktől kezdve nem szólaltak meg, amíg ide kerültek nagyobb részük szerzett siketnéma a fertőző betegségek következtében.

— Borzasztó munkával jár az ilyen gyermekeket megszólalásra nevelni, hiszen a normális képességü gyermekekkel szemben hiányzik náluk a családi, beszédre való nevelés ideje. A látás és izomérzés segítségével folyik itt a beszélésre való oktatás. Lassan indul a munka a maga göröngyös útján, amíg az első hangokat sikerül kicsalni a gyermekből, hogy azután nyolc év alatt elsajátítsa mindazokat az alapismereteket, írásban, beszédben, olvasásban, reáltárgyakban, melyeket a népiskola hat osztályában tanítanak.

LEÁNYOK VARRNI TANULNAK ÉS MUNKAKÖNYVET KAPNAK.

— Ma százharmincöt növendéke van intézetünknek, ebből százharminc egy bentlakó, köztük hetvenegy leány. Ezek közül csak huszonhárom a fizető a többi ingyenes. Tornatermen kívül varróiskola is van a leányok számára, ahol női felsőruha készítésére nyernek kiképzést és munkakönyvvel látjuk el őket a 3 éves tanfolyam elvégzése után. Ezek a leányok azután falu helyen megélhetést találnak munkajukból.

— A fiúkkal már nehezebb a dolog, azelőtt szívesen vették őket iparostanoncoknak, ma azonban a hallo fiatalemberek sem tudnak elhelyezkedni. Igy legnagyobb részük, mint napszámos keresi azután a kenyerét.

— Igyekszünk a növendékeket a munka szeretetére is nevelni azáltal, hogy maguk tartják rendben saját internátusi helyiségüket a kerti munkát is ők végzik el, amennyire ez nem megterhelő számukra, a leányok a konyhában is segédkeznek. Vallásos nevelésben is részesítjük őket, ez egyike a legnehezebb terrénumoknak, hiszen elvont fogalmakat kell megértetni siketnéma gyermekekkel, akik már valamennyire beszélnek. Egyébként azonban

igyekszünk meghagyni őket abban a milliőben, melyben vannak, nem szabad igényeiket emelnünk, mert kikerülve az életbe csak boldogtalanok lesznek.

A FIUKAT IPARI PÁLYÁKRÓL A MEZŐGAZDASÁGBA KELL IRÁNYITANI.

— Ami a jövő terveket illeti, nekünk

ma már nem az a célunk, hogy a beszélni megtanult siketnémák ipari pályákon helyezkedjenek el hanem mezőgazdaságban, kertészetben, mert ez felel meg egészségüknek leginkább.

A szabadban való dolgozás óvja meg őket leginkább attól, hogy a tuberkulózisra különben is hajlamos szervezetük ne essék a tüdőbaj áldozatává. De ez a szabadban való munka fejleszti légzőszerveiket az elsajátított beszéd megtartására.

— Ezért lenne szükséges, hogy a közeljövőben gazdasági, kertészeti iskolát állítsanak fel a siketnémák részére, hogy nagyobb ismeretekre tegyenek szert.

AKIK BESZÉLNEK, DE NEM HALLANAK.

A mult héten tartott karácsonyfaünnepélyen szép sikerrel szerepeltek az intézet növendékei. Alkalmunk volt megfigyelni verses beszédjüket, színdarab előadásukat. Bár sajátságos hangsúlyozással ejtik ki a szavakat, megérthető a beszédjük. Különös dolog ez, mi halljuk és értjük, hogy csendül fel ajkukon a magyar szó, ők tudják, mit mondanak, de nem hallják.

A karácsonyi ünnepély befejezése után a gyermekek hazautaztak a szünetre. Volt egy megható jelenete ezeknek a napoknak. **Toroczkai Juliska siketnéma kislánnyal történt meg**, akit szülei nem vihettek haza karácsonyra.

Egy falujabeli úrhölgy járt itt kotajból, akinek egy csomagot csempészett kezébe, nagy titokban, hogy vigye haza szüleinek, akik nagy szegénységben élnek és a családban három süketnéma van. A felügyelőnő szabály szerint kibontotta a csomagot, mielőtt kikerült volna az intézetből és akkor tünt ki, hogy

a karácsonyi ajándékul kapott kalácsot és csomagot vonta el magától a kislány, hogy szüleinek meg küldje.

Jelentős epizód ez, ha meggondoljuk, hogy a kisgyermeknek milyen keveset telik egyébként az ajándékokban ...

„SIKETNÉMA TESTVÉRKÉM RÉSZÉRE UJ FÜLET KÉREK."

Érdekes az az eset is, amelyet **Horényi** János siketnéma intézeti tanár beszélt el nekünk. A karácsonyi ünnepek közeledtével az egyik párisi napilap felhívással fordult az olvasótáborának gyermekeihez, hogy írjanak levelet a Jézuskának. Egy hat éves kisfiú sorait három rajzzal ékesítette és kezdetleges írásával szóról-szóra a következőket írta:

„Édes Jézuskám, a magam részére egy nagy doboz (ólom) tengerész katonát, vak nagymamám részére két új szemet, siketnéma testvérkém részére két új fület kérek. Sokszor csókol Christian."

V. Christian nem nyerte el az első díjat, bár azt méltán megérdemelte volna.

A debreceni siketnéma intézet tanári kara, mely kitünő szakemberekből áll, minden elismerést megérdemel azért az idegőrlő munkájáért, mellyel megtanítja beszélni a siketnéma gyermekeket és polgárokat nevel belőlük.

(n. gy.)

Karácsonyra
Kontsek
Kelméi
Kincsek!
Kilenc
Kirakatunk
Kinál
Kevésért
Kapható
Kiváló
Kelengyét
Kelmét
Kesztyüt
Kitünő
Kötöttárut
Készárut
Kontsek Kornél
Kossuth-u.

DEBRECENI
ELSŐ
TAKARÉKPENZTAR
ALAKULT
1846-BAN
TELEFON: 31-02, 31-03.

Az összes gyári
Rádiókészülékek
raktáron. Csere, javitás, alkatrészek legelőnyösebben
MAYER EMIL okl. gépészmérnök
Burgundia utca 15. Tel.: 15-79.

A Debreczen rádióműsora

december 27-től január 2-ig

VASÁRNAP, DECEMBER 27

Budapest I.

8.30: Hírek.
9: Evangélikus istentisztelet a Bécsikapu-téri templomból. Prédikál Turóczy Zoltán győri lelkész.
10: Egyházi ének és Szentbeszéd a budavári koronázó főtemplomból. A szentbeszédet P. Böhle Kornél O. Pr. mondja. Énekel a templom énekkara Sugár Viktor vezetésével.
11.15: Unitárius istentisztelet a Kohárv utcai templomból. Prédikál Józan Miklós dr. püspöki vikárius.
12.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
12.30: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. — Vezényel Berg Ottó.
13.45: „Világhiradó." Máté Elek dr. előadása.
14: Hanglemezek.
15: „Időszerü gazdasági tanácsadó." Székács Elemér gazdasági főtanácsos előadása. (A földmivelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata.)
15.50: A vakok „Homéros" énekkara. Vezényel Schnitzl Gusztáv.
16.30: „Anya- és ujszülött védelem." Szénássy József dr. előadása. (Közművelődési előadássorozat.)
17: Kurina Simi és cigányzenekara muzsikál.
18.10: „Páris." Szép ernő csevegése.
18.40: A Budapesti Hangverseny Zenekar. Vezényel Polgár Tibor. Vidám zenés részletek.
20: „Gösta Berling." Hangjáték négy részben, bevezető párbeszéddel. Lagerlöf Zelma regénye nyomán irta Barsi Ödön és Marchis György. — Rendező Németh Antal dr.
Utána kb. 22: óra: Hírek, sporteredmények.
22.20: Közvetítés az Ostende kávéházból. A finn „Kék csillag" zenekar játszik. Kalmár Pál énekel.
23.10: Közvetítés a eGllért szállóból. Kiss Béla és cigányzenekara muzsikál.

Budapest II.

15: „Mit üzen a rádió?"
15.25: Hanglemezek.
17.35: „Ranke, a világtörténetiró és nemzetnevelő." — Iványi Grünwald Béla dr. előadása.
18.10: Hanglemezeke.
18.50: „Egy költészetlani óra a geszti kertilakban." Dóczy Jenő irodalomténeti felolvasása.
19.25: „Mekkora a végtelen." Sztrokay Kálmán előadása.
20: Ügetőversenyeredmények.
20.05: A rádió szalonzenekara. Vezényel Bertha István.

Rövidhullámu adó.

HAS 3 hivójeles adón, 19.51 méteres hullámhosszon, 15370 kilocikluson.

15: „Mit üzen a rádió?"
Utána: Hanglemezek.
Majd: „Mi ujság Magyarországon?"
Utána: Himnusz.

Vasárnapról hétfőre virradó éjjel: HAT 4 hivójeles adón 32.88 méteres hullámhosszon, 9125 kilocikluson.

24: „Mit üzen a rádió."
Utána: Hanglemezek.
Majd: „Mi ujság Magyarországon"
Utána: Himnusz.

HÉTFŐ, DECEMBER 28.

Budapest I.

6.45: Torna.
Utána: Hanglemezek.
7.20: Étrend.
10: Hírek.
10.20: „Hirlapi tudósitások 1806-ból." (Felolvasás.)
10.45: „Névtelen hősök." Irta Szitnyey Jenő. (Felolvasás.)
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi templomból. — Időjárásjelentés.
12.05: Beszkárt zenekar.1 — Vezénye Müller Károly.
Közben kb. 12.30: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: Szmirnov Szergej balalajkazenekara.
14.40: Hírek, étrend, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek.
16.15: A rádió diákfélórája: „Károlyi Sándor kurucgenerális tanulóévei." Ébner János dr. előadása.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: „Három magyar sakkvilágbajnokság." Maróczy Géza és G. Réthy Pál beszélgetése.
17.30: Bárdos Alice hegedül zongorakisérettel.
18.05: „A kerékpárosokról." Szőllőssy Alfréd dr. előadása.
18.25: Heimlich Lajos zongorázik.
19: „Kupec, vagy nem kupec?" Vidám helyszini hangképek a Lóvásártér életéből. Rendezte és beszél Németh Károly.
19.25: „Tamássy József, a magyar népszinmü nagy énekese." Pataky József előadása. A dalokat énekli Kőszegi Teréz és Cselényi József, kisér Magyari Imre és cigányzenekara.
20.30: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. Vezényel Rajter Lajos.
21.45: Hírek, időjárásjelentés.
22.05: Hanglemezek.
23: Hírek német nyelven.
23.05: Közvetítés a Britannia szállóból. Heinemann Ede jazzenekara játszik.
0.05: Hírek.

Budapest II.

17.20: Közvetítés a Rajna cukrászdából. Kalmár Rezső szalonötösének műsora.
18.25: „A lakás téli növényei." Natter-Nád Miksa előadása.
19.25: Hanglemezek.
20.30: Hírek.

KEDD, DECEMBER 29.

Budapest I.

6.45: Torna.
Utána: Hanglemezek.
7.20: Étrend.
10: Hírek.
10.20: „Régi magyar irónők." Irta Barát Endre. (Felolvasás.)
10.45: „A fiatal leány báliruhája." (Felolvasás.)
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi templomból. —Időjárásjelentés.
12.05: Lakatos Tóni és Lakatos Misi cigányzenekara.
Közben kb. 12.30: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: Hengerits Ilona énekel zongorakisérettel.
14: Setét György hegedül zongorakisérettel.
14.40: Hírek, étrend, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek.
16.10: Asszonyok tanácsadója. (Arányi Mária előadása.)
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: „A Liszt Ferenc emlékév mérlege" Koudela Géza dr. előadása.
17.30: Hanglemezek.
18.40: „A légi támadásról." Vitéz Berkó István vkszt. százados előadása.
19: Rendőrzenekar. Vezényel Szőllőssy Ferenc.
19.50: „A vendég." Rádiódráma három hangképben. Irta Fertsek Ferenc.
Utána kb. 21.30: Hírek, időjárásjelentés.
21.50: Ungár Imre zongorázik.
22.35: Közvetítés a Baross kávéházból. Magyar László szalonötösének műsora, Sebő Miklós énekszámaival.
23.20: Közvetítés a Ketter étteremből. Lakatos Flóris és cigányzenekara muzsikál.
0.05: Hírek.

Budapest II.

18: A földmivelésügyi minisztérium mezőgazdasági félórája.
18.30: Rendőrzenekar. Vezényel Szőllőssy Ferenc.
19.05: „Van Gogh művészete." — R. Alexander Magda dr. előadása.
19.45: Szántó Gyula énekel zongorakisérettel.
20.20: Hírek.
20.40: A rádió szalonzenekara.

SZERDA, DECEMBER 30.

Budapest I.

6.45: Torna.
Utána: Hanglemezek.
7.20: Étrend.
10: Hírek.
10.20: „Levél Délafrikából. Irta Papp György. (Felolvasás.)
10.45: „Egységes időszámitás." (Felolvasás.)
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi templomból. — Időjárásjelentés.
12.05: Hanglemezek.
Közben kb. 12.30: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: Állástalan Zenészek Szimfónikus Zenekara. Vezényel Melles Béla.
14.40: Hírek, étrend, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek.
16.15: A rádió diákfélórjáa: „Emberi települések keletkezése." Irta dr. Wehner Józsefné.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: Erdélyi szokások 250 év előtt." — Mesterházy Jenő felolvasása Apor Péter 200 éves könyvéről.
17.30: Közvetítés a Spolarich kávéházból. Kertész Miklós jazzenekara játszik.
18: „A mentők szilvesztere és ötven éves jubileuma" Körmöczy Emil dr. igazgató-főorvos előadása.
18.20: Bodrics Béla és cigányzenekara muzsikál.
19.20: Az Operaház előadásának ismertetése.
19.30: Az Operaház előadásának közvetítése. „Figaro házassága." Vigopera két felvonásban, négy képben. Beaumarchais vigjátéka után irta Lorenzo da Ponte. Fordította Vidor Dezső. Zenéjét szerezte Mozart. Vezényli Berg Ottó. Rendezte Márkus László.
I. felv. után kb. 20.50: Hírek.
Előadás után kb. 22.25: Időjárásjelentés.
Majd: A rádió külügyi negyedórája.
22.45: Kedvelt tánclemezek.
23: Hírek francia és olasz nyelven.
23.10: Közvetítés a Britannia szállóból Ráez József és cigányzenekara muzsikál.
0.05: Hírek.

Budapest II.

18.05: Közvetítés a Spolarich kávéházból. Kertész Miklós jazzenekara játszik.
18.40: „A Nobel-díjas O' Neil." — H Haraszti Jolán előadása.
19.30: „A mai párisi szinház." Heves András előadása.
20: A rádió szalonzenekarána műsora.
21.20: Hírek.
21.40: Hanglemezek.

CSÜTÖRTÖK, DECEMBER 31.

Budapest I.

6.45: Torna.
Utána: Hanglemezek.
7.20: Étrend.
10: Hírek.
10.20: „Magyarok külföldi trónokon." Irta Kerekesházy József. (Felolvasás.)
10.45: „A csúz elleni védekezés." Irta Gáspárdy Géza dr. (Felolvasás.)
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi templomból. — Időjárásjelentés.
12.05: A rádió szalonzenekarának műsora.
Közben kb. 12.30: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: Farkas Béla és cigányzenekara muzsikál.
14.40: Hírek, étrend, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek.
16.15: „Ujévi konyha." — Sacelláry Györgyné előadása.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: „Konyhakertészeti rádiótanfolyam, VIII. rész." Vitéz Szabó István kertészeti tanár előadása. (A földmivelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata.)
17.30: Hanglemezek.
Közben kb. 17.45: „Az elmult év halottai." (Felolvasás.)
18.15: „Mit üzen a rádió."
18.45: „Acélhang" dalárda. Vezényel Noseda Károly.
19.30: „Utak." Szilveszter-esti elmélkedés. Ravasz László dr. előadása.
20: Az Americana Liszt Ferenc zenekara. Vezényel Melles Béla.
21.10: Hírek.
21.30: Közvetítés a Dunakorzó kávéházból. Setét György jazzenekara játszik.
22: Időjárásjelentés.
22.05: Közvetítés a Pannonia szállóból. Bura Sándor és cigányzenekara muzsikál.
22.30: A „Rádióélet" Szilveszter estjének közvetítése a Városi Szinházból. Renedező Bánóczy Dezső dr.
Utána kb. 1.30: Tánclemezek.

Budapest II.

17: „A Giorgione-titok." Elek Artur előadása.
18.15: Hanglemezek.
19: „A magyar naptár." Rapaich Raymund előadása.
20.25: Hírek, ügetőversenyeredmények.
20.50: Közvetítés a Newyork kávéházból. A Bohrandt—Weidinger jazzenekar játszik.

PÉNTEK, JANUÁR 1.

Budapest I.

8.30: Hírek.
9: Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. Prédikál Ravasz László dr. püspök.
10: Egyházi ének és szentbeszéd a belvárosi főplébánia templomból. A szentbeszédet mise közben dr. Brisits Frigyes cisztercita tanár mondja. Énekel a templom énekkara. Harmat Artur vezetésével.
11.15: Evangélikus istentisztelet a

Deák téri templomból. Prédikál Magócs Károly kerületi központi lelkész.
12.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
12.30: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. Vezényel Ferencsik János.
14: Hanglemezek.
16: A rádió szalonzenekarának műsora.
16.45: „Uj életet kezdek." Gyenes Rózsa csevegése. Felolvassa Szász Ila.
17.15: Gergely László zongorázik.
18: „Uj felfogás az evezőssportban." Machán Tibor előadása.
18.30: Veres Lajos és cigányzenekara muzsikál.
19.20: Sportközlemények.
19.30: „Mézeskalács." Daljáték három felvonásban. Irta Emőd Tamás. Zenéjét szerezte Szirmai Albert. — Rendező Kiszely Gyula. Vezényel Marthon Géza.
Utána kb. 21.40: Hírek, sporteredmények.
22.10: Közvetítés a Metropol szállóból. Virány László jazzenekara játszik.
23: Hírek angol nyelven.
23.05: Közvetítés a Pátria kávéházból. Öreg cigányprimások zenekara muzsikál. Vezető primások: 36. Rácz Laci, Kórodi Gyula, Dénes József, Vörös Misi, Rigó Gábor és Parádi Jóska.
0.05: Hírek.

Budapest II.

15: „A kérő." Vígjáték egy felvonásban. Irta Dobozi István. Rendező Gyarmathy Sándor.
18.55: „Mi a mélységlélektan." Báró Brandenstein Béla dr. egyetemi tanár előadása.
19.25: Veres Lajos és cigányzenekara muzsikál.
20.10: Hírek, sporteredmények.
20.30: Hanglemezek.

Rövidhullámu adó.

15: „A kérő." Vígjáték egy felvonásban.
Utána: Mi ujság Magyarországon."
Majd: Himnusz.

Péntekről szombat virradó éjjel

24: „A kérő." Vígjáték egy felvonásban.
Utána: „Mi ujság Magyarországon."
Majd: Himnusz.

SZOMBAT, JANUÁR 2.

Budapest I.

6.45: Torna.
Utána: Hanglemezek.
7.20: Étrend.
10: Hírek.
10.20: „Pakots József elbeszéléseiből: Alakok a falumból."
10.45: „Mit nézzünk meg?" A Szépmüvészeti Muzeum XVII. századi második felének hollandi festőit ismerteti Balás-Piri László dr. (Felolvasás.)
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi templomból. — Időjárásjelentés.
12.05: Nyári Rudi és cigányzenekara muzsikál.
Közben kb. 12.30: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: Lux József énekel, zongorakisérettel.
14: Hajdu Mihály zongorázik.
14.40: Hírek, étrend, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek.
16.15: Thury Mária meséi: 1. A görbe fenyő. 2. Zsuzsika kis kacsái.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: „A telepes készülékek." Zakariás János előadása.
17.30. Közvetítés a Dunapalota szállóból. Jávor Sándor jazzenekara játszik.
18.20: „Ujabb lehetőségek a sebészetben." Verebély Tibor dr. egyetemi tanár előadása.
18.45: Hanglemezek.
19.15: „Exotikus vadászatok." Irta Zboray Ernő (Felolvasás hanglemezekkel.)
20: Szabó Ilonka énekel, zongorakisérettel.
20.30: Hírek.
20.50: A Budapesti Hangverseny Zenekar. Vezényel Fridl Frigyes.
Közben kb. 22: Időjárásjelentés.
22.20: Közvetítés a Bodó kávéházból. Sárai Elemér és cigányzenekara.
23: A rádió szalonzenekara.
0.05: Hírek.

Budapest II.

17: Hanglemezek.
17.30: A Szociális Missziótársulat előadása. Farkas Edith Alapító főnökasszony: „Missziós üzenetek."
18.50: A földmivelésügyi minisztérium mezőgazdasági félórája.
19.25: A Mária Terézia I. honvédgyalogezred zenekara. Vezényel Figedy Sándor.

Külföldi müsor

VASÁRNAP, DECEMBER 27.

Beograd: 19.30 A nemzet órája. 22.20 Zene egy tuzlai vendéglőből. 23.00 Tánclemezek.
Berlin: 19.00 Régi katonák vidám találkozója. 19.25 Indulólemezek 20.00 Tarka dalos-zenés est. 22.30 Tánczenekar.
Bucuresti: 13.25 Dinicu zenekar. 21.45: Lehár: A víg özvegy, operett. 23.05 Julea-zenekar.
Deutschlandsender: 18.00 Géczy Barnabás zenekara és a rádiózenekar. 20.00 Vígjáték. 21.00 Szórakoztató zene. 22.30 Géczy-tárczenekar.
Droitwich: 18.20 Vonósnégyes. 19.30 Könnyü orgonaművek. 19.50 Hangjáték. 20.30 Widdop tenor éneke. 22.05 Zenés egybeállítás az angol tavakról. 22.05 Hegedüverseny.
Frankfurt: 18.30: Orgonaszóló. 20.00 Dalos-zenés est. 22.30 Géczy-tánczenekar.
Praha: 16.45 Bohózat. 17.50 Fokzenekar. 19.05 A 28. gy. e. zenekara. 20.25 Jazz. 22.20 Lemezek. 22.35 Fokzenekar.
Radio Paris: 20.40 Dalok. 21.45 Rádiózenekar. 21.20 Tarka dalos-zenés képek. 21.35 Rádiózenekar. 22.00 Daljáték. 23.25 Táncezene. 0.40 Vonósnégyes.
Róma: 18.30 Lemezek. 19.30 Lemezek. 20.40 Vegyes zene. 21.00 Thomas: Mignon, opera.
Stockholm: 19.30 Svéd képek dalokkal és zenével. 21.00 Karácsonyi oratórium. 22.00 Katonazene.
Strasbourg: 20.15 Saljapin-lemezek. 21.30 Mesejáték. 21.45 Tarka hanglemezest. 0.15 Táncezene.
Stuttgart: 19.00 Lemezek. 20.00 Tarka dalos-zenés est. 22.30 Géczy-zenekar. 24.00 Szimfónia.
Warszawa: Vilnai szimfónikusok. 19.20 Tánclemezek. 21.00 Nagy-Lengyelország lovagi hagyományai dalokban és zenében. 22.15 Táncezene.
Wien: 11.45 Szimfónikusok. 12.50 Operettrészletek. 15.40 Zongoraötös. 16.15 Állatlélektan. 16.40 Utazás Dél-Amerikában. 17.40 Rádiózenekar Chorinsky szoprán és Skrivanek tenorral. 19.10 Scala zenés vígjátékából. 19.50 Ballada. 20.00 Busson: Téli legenda, álomjáték. 22.30 Shermann zongoraművész. 23.05 Szórakoztató lemezek.

HÉTFŐ DECEMBER 28.

Berlin: Hideghéti Helmuth zongorázik. Reinmann Helmuth csellózik.
Bucuresti: 17.00 Felolvasás. 17.15 Chopin- és Liszt-lemezek. 18.10 Rádió zenekar. 19.20 A zene folytatása. 20.20 A zenebarátok vonósnégyese. 20.55 Könyvek, folyóiratok. 21.05 Folescu György énekel. 21.45 Sibiceanu-zenekar.
Deutschlandsender: 19.00 Az elmult év legszebb táncdalai. 20.10 Géczy-zenekar. 22.30 Kamarazene. 23.00 Zenés-dalos est.
Droitwich: 18.15 Rézfuvósötös. 19.50 Brasms-dalok. 20.20 Tarka zenés-dalos est. 21.20 Hegedű- és zongoraszonáta. 22.35 Könnyü orgorajáték. 24.00 Tánczene.
Frankfurt: 19.00 Vidám jelenetek zenével. 20.10 Mesejáték. 22.30 Táncezene. 24.00 Kis rádiózenekar.
Hamburg: 20.10 Hangjáté. 21.00 Rádiózene- és énekkar. 22.20 Miről beszélnek Amerikában?
Luxemburg: 19.15 Vegyes hangverseny. 21.15 Zene. 22.00 Mozicsillagok hangverserye. 22.15 Kabaré. 23.25 Könnyü zene. 0.05 Jazz.
Milano: 20.40 Vegyes zene. 21.00 Giordano: A szókimondó asszonyság, opera.
Praha: 17.35 Hegedűszoráta. 19.10 Bemondás szerint. 20.30 Tenor, hegedü és zongoraszóló. 21.00 Szinmü. 21.30 Vonósnégyes.
Radio Paris: 21.00 Zenés játék 21.45 Kamarazene. 24.00 Szimfórikus zenekar. 0.30 Könnyü zene.
Regional: 19.00 Könnyü zene. 20.30 Skót rádiózenekar. 21.15 Tarka dalest. 22.00 Balakirev emlékhangverseny. 22.30 A Budapesti Egyetemi Énekkarok Vaszy Viktor vezényletével. 23.25 Tánczene.
Róma: 19.00 Lemezek. 20.40 Szinmü. 22.00 Tarka est. 22.45 Tánczene.
Stockholm: 19.00 Fuvola és zongora szonáta. 20.00 Rádiózenekar. 22.00 Rádiózenekar.
Warszawa: 17.15 Kaszovska zongoraművésznő és Kleinmann hegedümüvész. 20.25 Schumann Erzsébet dallemezei. 21.30 Kis rádiózenekar. 22.00 Szimfónikus rádiózenekar. 23.00 Tánc lemezek.
Wien: 12.20 Rádiózenekar. 14.00 Német Mária lemezei. 16.00 Hírek, filmlemezek. 17.30 Waldegg szoprán. 17.50 Zongoraszonáta. 18.10 Burgenlandi müsor. 19.40 Uj élet. 20.00 Weber: Oberon, operett. 22.30 Régi bécsi zene.

—

KEDD, DECEMBER 29.

Beograd: 19.50 Szimfónikus lemezek. 21.30 Népdalok. 22.20—23.00 Milosevics Dara és Szlatin Wladimir hegedü-zongoraestje.
Bucuresti: 17.15 Szórakoztató lemezek. 18.10 Lemezek. 19.10 Fuvós zenekar. 19.45 Albu Sandu hegedül. 20.30 Szimfónikus hangevrseny. Utána szórakoztató lemezek.
Deutschlandsender: 19.00 Tarka zenés-dalos est. 20.10 Géczy-zenekar. 21.10 Hangjáték zenével. 22.30 Hegedü és zongoraszonáta. 23.00 Tánclemezek.
Droitwich: 18.15 Szalonötös. 19.25 Kohler Irén zongorázik. 20.00 Szalonhármas. 20.30 Szállodai zene. 21.00 Hangjáték. 22.35 Könnyü zene. 23.25 Zene. 0.15 Táncezene.
Leipzig: 18.00 Néptáncok és dalok. 19.20 Indulólemezek.
Luxemburg: 19.15 Vegyes hangverseny. 21.15 Reklámzene. 22.00 Rádiózenekar. 22.15 Szinmü. 23.35 Dalok 24.00 Tánclemezek.
Milano: 18.00 Női érvek. 20.40 Lett népzene. 21.45 Pediconi szoprán és Sassoli hárfaművésznő. 22.30 Bohózat. 23.15 Táncezene.
München: 18.00 Tánc és könnyüzene. 20.10 Népszinmü. 21.25 Rádiózenekar. 22.30 Schindler zeneképei. 23.00 Táncezene.
Praha: 20.25 Lemez. 22.15 Lemez.
Radio Paris: 21.00 Bach- és Debussi müvek. 21.45 Dráma. 24.00 Táncezene. 0.30 Könnyü zene.
Wien: 12.00 Rádiózenekar. 14.00 Sibelius: II. szimfónia. 15.20 Gyermekkar. 16.45 Bécsi farsang. 17.20 Wisata Román hegedül. 20.00 Zene vacsora után, jelenetek lemezekkel 21.25 Tarka est. 22.20 Tánczene.

SZERDA, DECEMBER 30.

Beograd: 19.50 Rádiózenekar. 21.00 Mitrovics Ancsica énekel. 21.30 Táncelemezek.
Bucuresti: 17.00 Angol lemezek. 20.20 Cocorascu Magda zongorázik. 21.10 Marinescu-Moreanu Mária áriákat ad elő operákból. 21.45 Kis rádiózenekar.
Deutschlandsender: 19.00 Tarka es ismert sportemberekkel és Géczy zenekarával. 20.10 Géczy-zenekar. 21.15 Repülőindulók.
Frankfurt: 18.00 Daloló-muzsikálo Frankfurt. 22.00 Könnyü zeneszám 20.45 A koblenzi városi zenekar. 24.00 Szórakoztató zene.
Róma: 19.00 Lemezek. 20.40 Vegyes zene.
Wien: 12.00 Állástalanok zenekara 14.00 Lemezek. 16.50 Cselló és zongoraszonáta. 18.40 Hadihid épitése Száván. 20.00 Gounod: Egyházi trilógia.

CSÜTÖRTÖK, DECEMBER 31.

Beograd: 19.50 Lemezek 20.00 Mokranjac csellóművész játéka. 20.30 Haváji dalok 20.50 Lemezek. 22.20 Népdalok és tánczene.
Bucuresti: 17.00 Jonescu Gica zenekara. 19.20 Divatos dalok. 20.20 Rádiózenekar, nagy Szilveszter estje.
Droitwich: 18.15 Tánczene. 19.10 Orgonajáték. 22.20 Lehár: Cigányszerelem, operett. 24.00 Hangképek.
Luzemburg: 19.15 Vegyes zene 21.15 Zene. 21.30 Énekötös. 22.15 Rádiózenekar.
Regional: 19.00 Blalajka dalokkal 19.40 Nyolc szoprán dal. 20.30 Szalonzene. 21.15 Táncjáték. 22.00 Szoprán és zongoraszólók. 23.25 Tánczene.
Wien: 12.00 Egykor divatos lemezek. 13.10 Lemezek. Grünfeld zongorambüvész lemezei. 17.10 Tarka lemezek. 18.20 Hübner Vilmos hegedül 21.00 Szilveszter est. 22.25 A rádió szilveszteri hangversenye.

PÉNTEK, JANUÁR 1.

Beograd: 18.50 Lemezek. 22.20 Rádiózene.
Bucuresti: 18.00 Szórakoztató lemezek. 19.30 Tánczene. 21.00 Szórakoztató zene.
Droitwich: 18.15 Szalonzene. 19.25 Lemezek. 22.00 Zenész és állagos rádióhallgató. 22.30 Tarkazenés dalest. 24.00 Tánczene.
Luxemburg: 19.15 Vegyes hangverseny. 21.05 Lemezek. 21.40 Vegyes zene. 23.20 Vonósnégyes. 24.00 Tánczene.
Praha: 14.55 Smetana: Az eladott meryasszony, opera. 19.30: Vidám dalos-zenés óra. 21.10 A filharmónikusok hangversenye. 22.15 Lemezek. 22.30 Táczene.
Wien: 12.55 Könnyü zene. 15.40 Zorgoranégyes. 16.25 Amerikai csavargók közt. 16.50 Az abtenaui templomi énekesek. 17.15 Könnyü és tánczene. 19.15 Tarka tizpere. 19.25 Opera, bemondás szerint. 22.30 Bécsi zene.

SZOMBAT, JANUÁR 2.

Beograd: 19.50 Hauser Ardrás hegedül. 21.10 Rádiózenekar. 22.20 Vendéglői zene.
Bucuresti: 17.15 Katonazene. 18.10 Lemezek. 19.20 Népdalok. 20.10 Tánczene.
Droiwich: 18.15 Könnyü zene. 19.15 Rádiózene. 21.00 Dalkettősök. 22.20 Tarka-dalos zenés est. 0.40 Tánczenekar.
Luxemburg: 19.15 Vegyes zene. 21.00 Uj lemezek. 22.10 Szimfónikus hangverseny. 24.00 Tánczene.
Wien: 12.00 Könnyü lemezek. 13.15 Bach: d-moll toccata és fuga. Schubert: Pisztrángötös. 14.00 Schmidt tenor lemezei. 15.35 Mandolinzenekar. 16.40 Kivárságlemezek. 19.15 Strauss: Cigánybáró, operett. 21.30 Tánczene.

KÖZGAZDASÁG

A szabott árak kérdése

Irta: **Dr. Diczig Alajos kamarai titkár.**

A szabott árak kérdése a kereskedelemnek egyik legfontosabb problémája. A háboru időkben minden jobb üzletnek fémjelzése volt az, hogy szabott árakon árult. A háborut követő gazdasági nyomor azonban mint sok minden mást, így a szabott árak rendszerét is elseperte, azonban a kereskedelemben szinte évről évre visszatér ez a kérdés, mert maguk a kereskedők látják azt, hogy a szabott áraknak rendkívül nagy gazdasági előnyeik vannak.

Valamikor közhely számba ment az, hogy a déli országokba utazóknak az utitapasztalatokkal rendelkezők azt a tanácsot adták, hogyha vásárolnak, abban az esetben a világért ne igérjenek többet, mint a kereskedő által mondott ár felét, vagy még kevesebbet, mert fél áron is vagy még olcsóbban meg fogják kapni az árut.

Ez a jó tanács tulajdonképen súlyos kritikáját is jelentette az alkudozó kereskedelemnek. Szomorú az, hogy a háborut követő gazdasági nyomor, a vevőért folytatott kiméletlen verseny következtében nálunk is sok szakmában általánossá vált az alkudozás rendszere. **Kobor** Tamás egy cikkében nagyon okosan mondja: hogy a »gazdasági nyomor felszivta a szabott árat kivánó közönséget és felszabadította az alkuvó közönség zsákmányoló ösztöneit. Nincs szabott ár, mert van alkuvó közönség. És ennek a nyomása alatt az üzletek gazdasági versenyéből az üzletek háboruja lett. A közönség nekiesik a boltnak és a boltok egymásnak mennek. Megelőzik az alkudozó vevőt és egymással szemben helyette elkudják le az árakat. Nincs drágább üzlet, csak még olcsóbb, mint a másik.

A kereskedők tisztán látják azt, hogy ezen a téren tenni kellene valamit s a felmerülő óhajok általában két irányban mozognak.

Vannak olyanok, akik azt mondják, hogy **a szabott árakat másképen, mint hatósági rendelkezéssel bevezetni nem lehet.** Nem hisznek abban, hogy a kereskedők, tisztán jobb meggyőződésük alapján csatlakoznak a szabott árak rendszeréhez, mert az alkudozó üzletek vezetői mindig azzal védekeznek, hogy szivesen megvalósítanák a szabott árakat, ha a szomszédos üzletek is bevezetnék azokat.

Vannak azután olyanok, akik félnek a hatósági kényszertől, tartanak attól, hogy a hatósági kényszer ellenőrzéssel, zaklatással járna s éppen ezért azon vannak, hogy **az érdekelt kereskedelmi szakmák külön-külön önkéntes elhatározással lépjenek erre az útra.**

Ha a két lehetőséget vizsgáljuk és figyelembeveszük a külföldi példákat is, abban az esetben azt látjuk, hogy a szabott árakat törvény vagy rendelet utján sehol sem vezették be. Olaszországban a testületi alkotmány, az azonos mesterséget üzőket feljogosítja arra, hogy árszabályozó működést fejtsenek ki. Itt azonban az árszabályozás teljesen az illető szakma autonom elhatározástól és azt a legszükségesebb mértékre kívánják visszaszorítani. Éppen ezért ebből a szempontból érthető azoknak az aggodalma, akik ellenzik a szabott áraknak kényszer útján való bevezetését.

Marad tehát a másik lehetőség: **az érdekeltek önkéntes elhatározása.** Kétségtelen, hogy rendkívül nehéz kérdés ez, mert nemcsak a kereskedőkön, hanem a vásárlókon is mulik a dolog. Az üzleteket nem lehet egy kaptafára huzni és amit megengedhet magának ezen a téren egy jobb vevőkörrel biró üzlet, azt nem engedheti meg magának egy olyan üzlet, amelynek vevőköre az alkudozáshoz hozzá van szokva és egyenesen lelki szükségletet jelent számára az alkudozással lebonyolított vásárlás. Ne feledjtsük el, hogy Mikszáth hires novellája, »A kaszát vásárló paraszt«ról nem a költői fantázia szülötte, hanem a valóságos élet remekül megrajzolt és ezért örök frisseségü darabja. Ha pedig ezt figyelembe vesszük, akkor nyilvánvaló, hogy az autonóm elhatározás körében latba kell vetni azt, hogy a vásárló közönségünk sincs minden rétegében a szabott árakon való vásárlásra nevelve.

Ez a magyarázata annak, hogy amikor a kamarában legutóbb erről a kérdésről szó volt, — bár voltak olyanok, akik azt vallották, hogy nem sokat várnak az önkéntes elhatározástól, — mégis egyöntetüen az a vélemény alakult ki, hogy **szakmánként meg kell kisérelni a szabott árak mentől szélesebbkörü bevezetését.**

A kamara akciója arra irányul, hogy azokat a cégeket, amelyek vállalják a szabott árakor való árusitást, a kamaránál egy egyszerű irásbeli bejelentés alapján **törzskönyveznék.** Ez a törzskönyvezés tulajdonképen fémjelzést, **márkázást jelentene azokra nézve,** akik a szabott árakon árusitanának, mert kinyilvánitanák azt az akaratukat, hogy a kereskedőt is megalázó alkudozásokat üzletükből ki akarják zárni és olyan kereskedők akarnak lenni, akik a vevőt az üzletbe való belépésnél nem mérlegelik abból a szempontból, hogy mennyit lehet tőle kérni. Viszont ez a márkázás azt a kötelezettséget is jelentené az illetőkre, hogy **tényleg szabott árakon árusítsanak, mert ellenkező esetben velük szemben a tisztességtelen versenyről szóló törvény alapján eljárásnak van helye.**

Örömmel kell megállapitanunk azt, hogy a kereskedők egyöntetüen tudják, miszerint az alkudozással lebonyolitott vásárlás és eladás **nemcsak időt rabló, hanem az üzleti tisztességet is érintő,** mert a **vevő örök gyanakvással távozik az üzletből, hogy ha erősebben alkudott volna, talán még jobb vásárt csinált volna.** Ezért remélhető az, hogy a Kereskedő Társulattal karöltve megindítandó akció eredményes lesz és a szabott árak rendszere az érdekeltek szakma szerinti elhatározása alapján elfoglalja az őt megillető helyet.

Iparvédelem

Irta: *Dr Szatai Ferenc*

Bornemisza Géza ipari és kereskedelmi miniszter, mint ismeretes, hangoztatta, hogy a gyáriparnak helyet kell találnia a vidéken. Nem mondhatjuk azt, hogy ez a kijelentés is minden hatás nélkül maradt volna, amikor olvashatjuk a lapokban, hogy például Esztergom városa is különféle kedvezmények felajánlásáról értesitette a Gyáriparosok Országos Szövetségét, hogy az a maga kebelében csináljon propagandát az iparvállalatok Esztergom város területén való letelepedésének.

Talán felesleges is azt most indokolnunk itt, hogy a Tiszántúlnak és különösen Debrecennek is nagy szüksége volna a gyáripari üzemek gyarapodására. Sajnos, ezen a téren itt szinte szörnyű összezsugorodást találunk. A békében és közvetlenül a háború után alakult ipari vállalatok nagy része vagy teljesen elhullott, vagy pedig fúzióval, kapacitásának lecsökkentésével mentette át úgy-ahogy magát.

Uj gyáripari komoly kezdeményezésnek Debrecenben még a leghalványabb jelét sem láthatjuk. Pedig — és ezt nekünk, közgazdasági embereknek is nyiltan el kell ismernünk — új gyárak létesítésére soha sem volt annyira kedvező az alkalom, mint most, mikor a ránk kényszerített elzárkózás a hazai fogyasztópiacot teljesen biztositja a meginduló vállalkozásnak és ezzel elősegíti azt, hogy az itt megizmosodhassék és gyökeret verhessen, hogy aztán majd a behozatal felszabadításával is megálhassa itt a helyét. A termelésnek itthon való szinte akadálytalan bevezetésére és az erőgyüjtésre tehát a multban el sem képzelt lehetőségek nyilnak most itt.

És még sem véletlen az, hogy a tőke az új gyáralapitásoknál még csak nem is gondol Debrecenre. Megvannak ennek a maga természetes és nagyon komoly okai. Nem mélyedhetünk itt most el e nagyon fontos kérdés megvitatásába, csupán azt említjük fel, hogy eddigi centrális gazdasági és bürokratikus berendezkedésünk reakcióját szenvedi és sinyli ezen a vonalon legföképpen ez a város. A legtávolabb esik a fővárostól, a központtól, ahol jórészt a félkészanyagok vannak, duplán nagy és behozhatatlan tehát a fuvarköltség, az állami intéző és támogató szervek is a fővárosban vannak és emellett nem számithat az ország legnagyobb, legkiadósabb fogyasztópiacára, a fővárosra sem. Mindezekkel szemben, ha a vidéki gyárnak munkabéreknél volt is valamelyes javára mutatkozó differenciája, az különösen a munkabérek újabb rendezésénél úgyszólván teljesen elenyészett.

A gyáripar annyira kívánatos fejlődése elé tehát itt és az eddigi körülmények között nagy fantáziával nem nézhetünk. Nagyon komoly támogatásokat kell még kiharcolnunk itt azért hogy új gyáripari alapitások Debrecen felé orientálódhassanak. Ez a mi meggyőződésünk és talán aligha is tévedhetünk.

Egy ilyen reménytelen helyzetben fokozottabb figyelmet, gondot kell fordítanunk még meglevő iparunk fenntartására. És pedig úgy a kézműipar, mint a gyáripar oldalán, mert mind a kettő egyformán nagyon is rá van itt szorulva a segitségre és a megértésre.

Egy a fővárosból nem régen Debrecenbe került közgazdasági férfiutól azt hallottuk, hogy az ő információja szerint Debrecenben inparellenes hangulat van. Miután felbukkanhat ez az insinuáció máshonnan is, tárjuk fel nyiltan, de éppen ilyen határozottsággal nyomban cáfoljuk is meg. Debrecen városának tagadhatatlanul agrárkaraktere van, de azért meg van minden fogékonysága is az ipar és nagyipar iránt is. Az azonban bizonyos, hogy ennek a városnak közszelleme még nincs és nem is lehet az ipari érdekekkel annyira telitve, mint például olyan tisztán ipari, sőt nagyipari városoknak, mint Győrnek. De éppen Győrből került Debrecenbe a békében az azóta elhunyt, nagyképességü Szávay Gyula a legfontosabb ipari posztra, a kereskedelmi és iparkamara főtitkári székébe és ennek tulajdonitható az is, hogy az ő szintén nagy koncepcióju tanitványa és utóda: dr. Radó Rezső főtitkár nagybákai Sesztina-Nagybákay Jenővel, a Tiszántuli Ipari Vásáron évről-évre a nagyipar olyan grandiózus felvonulását tudja produkálni, amilyet kétségtelenül egyetlen más, még egészen ipari jellegü vidéki városok sem. Ez magában olyan tény, amely a mi meglátásunkat teljesen alátámaszthatja.

Ez azonban nem zárja ki azt, hogy itt nincs szükség a közvéleménynek ipari szempontból való további és mélyebb nevelésére. Igenis ez nagyon fontos, de ebben az irányban nem csak a kamarának és a többi ipari érdekképviseleteknek, nem csak az egyetemes közgazdasági szempontok keretein belől az egész sajtónak, hanem mindenkinek céltudatosan és állandóan tevékenykednie kell.

A felvilágositó munka gerince és tengelye itt és most az kell, hogy legyen, hogy az itt kinálkozó közmunkákat és közszállitásokat ez a helyiipar nyerhesse el. Ez nem csak ipari, hanem szociális és városi érdek is! Ezért szálltunk sikra ama kinestári kórházépitkezésnél is a helyi iparért és nagy veszteség, hogy itt olyan körülmények között is el kellett buknunk a helyi ipar védelmében, amikor még sokkal kedvezőtlenebb helyzetben is győzhettünk volna. És ennek tanulságát a legkomolyabban le kell vonnunk a remélhetőleg közelesen mégis csak bekövetkező nagyobb városi középitkezéseknél. Ne késlekedjünk itt még a területileg is korlátozott versenytárgyalások biztositásával is élni, mikor ezt más vidéki városok is igénybe veszik, a főváros pedig egyenesen kizárja az ottani középitkezésekből a vidéki ipart úgy, hogy a fővárosban vidéki épitőmester ugyan egyetlen kalapácsütés munkát nem kapott és nem is remélhet.

De éppen így nem hagyhat bennünket hidegen még kétszáz hajlított szék debreceni sorsa sem, mikor ahhoz is háromszáz debreceni munkás kenyere, egzisztenciája fűződik. Az, hogy ezért a kétszáz székért is lankadatlan ostromot folytatunk és folytathatunk, az már annak a kétségtelen jele, hogy itt igenis van talaja az ipar iránti helyes és komoly megértésnek és a jóindulatu megvilágitást és figyelmeztetést ezen a vonalon sem veszik, aminthogy nem is vehetik rossz néven.

A nagytőkének — ami ugyanitt, éppen Debrecenben szerepet nem vállal — lehetnek szélsőséges eltévelyedései s így lehet kritikája is. Ám ez ne befolyásoljon és ne tévesszen meg itt senkit. A tárgyilagos, a jól megfontolt iparvédelem szellemét itt fejleszteni, ápolni kell. Nem magáért az iparért, hanem a jól és helyesen felfogott közérdekből!

Mindennemü ékszerek készitése és javitása müvészi kivitelben. Nagy áruraktár — FRISCH JÓZSEF EKSZERESZ, Szent Anna ucca 5. Meglepően olcsó árak!

TISZÁNTÚLI KISGAZDA
A DEBRECZEN KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ VASÁRNAPI MELLÉKLETE

Eltérés a budapesti és vidéki sertésárakban

E cimen a 8 Órai Ujság folyó évi december 23-i számában a közgazdasági rovatban egy rövidke cikk megállapitja azt a vidék gazda-, hizlaló és sertésfeldolgozó közönségére hátrányos helyzetet, hogy a vidéken, — igy Debrecenben is, levágott sertésért a Németországba való kivitel céljára 122 fillért fizetnek a tényleges kiviteit eszközlő nagy cégek a fővárosban feldolgoztak 128.4 f. kilónként való árával szemben. Azonban éppen ellenkező következtetést von le, mint ami az eddig előadottakból folyna. Nem hogy a vidéki árakat emelni akarná, hanem — mondhatni — természetesnek találja azt a türhetetlen állaapotot, hogy a külső és belső minőségben semmivel sem hátrább álló, — de Debrecenben vagy más vidéki város vágóhidján feldolgozott sertés kg-ként 6.4 fillérrel, vagyis darabonként 6.5—10—15 pengővel rosszabbul értékesüljön, mint a budapesti vágású.

Tovább menve némi céizatossággal azt csapja oda, hogy: »a kivitel súlypontja áttolódott a fővárosból a vidékre, úgy hogy a hasitott sertések 80 százaléka vidékről exportálódik Németországba és csak 20 százalékát viszik ki Budapestről.« És ez szerinte — nagy baj. (Hátha még igy volna.) Nem akarunk szélmalomharcot vívni, se vitát inditani a helyzetet nem jól ismerő cikkiróval, csak felhivjuk figyelmét arra, hogy ezen megállapitását legyen szives revizió alá venni. Ez a revizió alá vétel mai időben ugy is olyan szokásos, mint egyik másik embernél a cél elérhetésére az eszközök nem válogatása. A cikknek is más a célja, mint a felvilágositás és a végén ki is bujik a szeg a zsákból, mikor azt mondja, hogy a vidéki vágóhidak szerepe gazdasági és szociális szempontból nagy hátrányt jelent, úgy hogy az érdekeltek remélik is, hogy ezt a lehetetlen helyzetet orvosolni fogják. Az hát a »gazdasági« hátrány, hogy a kivitelre kerülő sertések feldolgozását nem néhány budapesti nagyvágó végzi s az lehet a »szociális« hátrány, hogy a sertések nem a budapest—ferencvárosi vásáron keresztül teszik meg utólsó utjukat életükben, hanem száz és száz vidéki kis iparos, meg ezernyi vidéki munkáscsalád él a Németországba irányitott hasitott sertés kivitelből és a közvetett adót a vidéki gazda nem fizeti le belőle a fővárosnak. Ez fáj Budapesten az »érdekeltek«-nek, mig nekünk vidéki sertéstenyésztő és hizlaló gazdáknak, sertés feldolgozó iparosoknak az esik zokon, hogy kifogástalan árukért nem kapjuk meg az árban azt az ellenértéket, mely bennünket jogosan megillet. A vagonba rakott vágott sertés kilogramjának szállitása Budapestig nem kerül 6.4 fillérbe s még ha a pesti kiküldött átvevő utiszámláját bármily borsosan mérve csapjuk hozzá. És Debrecennek s rajta keresztül a Tiszántuli gazdaközönségének sertése olcsóbban értékesülnie kellene, ha a debreceni hentesek és feldolgozók a budapesti paritásos árat kapnák a hasitott sertésért.

A gazdasegitést célzó kivitel úgy volna igazi segitség. A Tiszántulnak az oláh rablás, a 7 éven keresztül ismétlődött elemi csapások, — a határ megvonása és egyéb okból való leromlásából helyreállni a főváros édes-keveset segitett. Ellenben kényszer helyzetünkben termékeinket mindig olcsón voltunk kénytelenek neki átadni, más közelebbi vevő, illetve fogyasztó hiányában.

Csak nem gondolja valaki komolyan, hogy a vidék a fővárosért van s a fővárosnak csak a vidék véréből és zsirjából lehet és kell megélnie. A főváros ugyan szállitsa azokat a sertéseket, amelyeket az ő vidéke termel ki, de ne legyen éhes arra is, hogy a Tiszántul a sertés kivitelben is neki adózzék.

Legyen már vége a központositó gazdasági politikának. Legyen vége a fővárosnak minden áron való előtérbe tolásának a vidék rovására. Ismerje be már egyszer mindenki, hogy a vidék termelői haszna, nem a másé, hanem a termelő vidéké és semmi szin alatt nem illeti a fővárost. A főváros és gazdasági élete ne a vidék vámszedője, hanem vezére legyen és semmi körülmény között visszafejlesztője, gátlója.

A Tiszántul mezőgazdasága, ipara, kereskedelme a maga erejéből fejlett s nem élvezett olyan kormánytámogatásokat, mint a főváros. De régen rászolgált arra, hogy a maga lábán járhasson. Éppen azért ne a budapesti »érdekeltek« csináljanak maguk mellett hangulatot, hanem a vidék követelheti, hogy úgy kapcsolódjék be továbbra is a németországi sertéskivitelbe, hogy ugyanazokat az árakat kapják a hasitott sertésért, mint a fővárosban levágottakért, amit fizetnek a kiszállitók. A vidék rovására sem az exportőrök, sem a fővárosi intézmények, vállalatok stb. előnyhöz ne juthassanak, ami a 8 Órai Ujság cikkének tulajdonképen való célja.

Legyen résen a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara, mert az ilyen gazdasági politika a rendeltetése és nem más. Ne engedje a Debreceni Ipar és kereskedelmi Kamara, hogy a területén élő húsfeldolgozó iparosok hátrányos helyzetbe kerülhessenek.

A gazdasegitségnek indult hasitott sertéskivitel legyen az, amilyen célból elindult, ne a fővárosnak pénzzel tömője. A kivitel épen azért nem lehet a »budapesti nagy vágók« szabadalma, a jelenlegi helyzetben is előnyben vannak a vidéki husiparosokkal szemben nemcsak az árban, hanem abban is, hogy a nagy költséggel Ferencvárosba felszállitott élő sertéseket jóformán üresen veszik át. Kikészitett árujok egy jó fél nappal később indulva akkor ér a rendeltetési helyre, mikor a félnappal előbb elindult vidéki feldolgozású hasitott sertés. Azt pedig nem is kell mondani, hogy a Ferencvárosba szállitási költség minden esetleges károsodással a gazda terhe, a hentes pedig az elkobzás rizikóját sem viseli, mert a ferencvárosi vásáron az eladó gazdával kifizetteti az ellene való biztositást is.

Gazda.

A külföldre irányuló magtermelésünk válsága

Ismeretes az az úttörő munka és szép eredmény, melyet a Tiszántúlon a magtermelés terén elért Pásztor Ferenc debreceni kisgazda. Külföldre szállitotta a virágmagvakat és küldték érte a nemes valutát a nyugati államok. Részletesen beszámoltunk már Pásztor Ferenc országos viszonylatban is ismert tevékenységéről.

Most azt a hirt kaptuk, hogy Pásztor Ferenc megszünteti a magtermelést és ő is külterjes gazdálkodást fog üzni, mert a nyugati államok pénzének leértékelése és a Magyar Nemzeti Bank politikája következtében olyan helyzet állt elő, melynek következtében már nem jövedelmező a magtermelés. Inkább megszünteti a kivitelt, de nem csak ő, hanem az ország más vidékein dolgozó magtermelők is.

Felkerestük Pásztor Ferencet és megkértük, hogy mondja el, mi az oka annak, hogy a virágzó magtermelés megszüntetésének gondolatával foglalkozik. Pásztor Ferenc nyilatkozata a következő:

„Magyarország specialis termékei az utóbbi időben igen jó hirnévre tettek szert a magyar földben, a magyar klima alatt termett zöldség és virágmagvak. Tekintélyes mennyiséget szállitottunk belőle a legkülönbözőbb országokba. Ez a termelési ág is hozzájárult a Magyar Nemzeti Bank deviza készleteinek gyarapitásához annál is inkább, mert virág és zöldségmagvakért kötelezettség nélkül valutában fizetett (kivéve Németország). Örvendetesen megszaporodtak ott a magtermelő kis, közép birtokosok, de az uradalmak számát is! Ahol megfelelő szakértelem, szárítóhelyiségek, kellő forgótőke állott a magtermelés rendelkezésére: a termelés rentabilis volt. Elsősorban a környékbeli mezőgazdasági munkások érezték meg jótékony hatását a rendkivül sok munkaerőt igénylő magtermelésnek. Legnagyobb előnyét pedig a M. N. Bank élvezte, mert a kötött deviza gazdálkodás korában olyan készpénz devizákhoz jutott, amelyet nem kellett kompenzálni.

Most e szépen fejlődő mezőgazdasági üzemág alá nagy akadályok emelkedtek, amelyeknek az útból való elhárításáról úgy látszik senki sem gondoskodik. Ezért talán nem lesz kárba veszett fáradság, ha rávilágitok, hogy a M. N. Bank mennyire viseli szivén a sokat emlegetett mezőgazdasági érdekeket.

Ha Csonkaházánkba valamely olyan uj ipari produktum előállitását bevezetik, amelyből kiviteli lehetőség is nyilik: a magyar kormány, adó-, illetékszállitási kiviteli premium stb. kedvezményeket biztosit a vállalat részen. A M. N. Bank is igyekszik támogatni; ha általa devizához jut. Nemcsak ellátja, esetleg külföldről hozandó nyersanyag beszerzéséhez szükséges devizával, hanem a kötött devizagazdálkodás mellett még kivitelből a szerzett devizák egy részét szabad rendelkezés mellett vissza is hagyja a vállalkozónak és a szerzett devizák csak egy részét köteles a vállalkozó a M. N. Bankba befizetni.

Ezzel szemben, ha bármelyik mezőgazdasági üzem olyan mezőgazdasági produktum termelését vezeti be, hogy abból külföldre exportálhatunk és abból nemes valuta jön be az országba: kormánytól semmiféle közkedvezményt nem kap, legfeljebb magasabb jövedelem-, esetleg kereseti adóval terhelik meg a vélt nagyobb jövedelem alapján: a M. N. Bank pedig az utolsó fillérig beköveteli a szerzett valutát a hivatalos árfolyam és az általa megállapitott felár megtérítése ellenében.

A magtermelésnek legújabb akadálya éppen a M. N. Bankkal való kapcsolata révén tornyosulnak. Bekövetkezett ez abban az időben, amikor az úgynevezett alap az aranyalapon álló államok a pénzüket 30 százalékkal csökkentették és ugyanakkor, hogy úgy mondjam az igazitott valutáju pénznemekhez tartozó magyar pengő nem követte, helyzetben nem igazodott a csökkentett nyugati valutákhoz.

Hogyan jelentkezett károsan a magyar magtermelő számadásában ez a külföldi devalváció? A magtermelés egy vagy két évre megkötött termelési szerződés mellett történik előre megállapitott fix átvételi árakon az átvevő állam valutájában kikötve. A nyugati devalvációt a termelő gazda a kötött devizagazdálkodás következtében semmi féleképpen kivédeni nem tudta és mivel éppen a magvak leszállitása előtt történt a jó valutának az alászállitása a kikötött jó valuta helyett kapott a gazda 30 százalék kisebb értékű valutát, amelyet a M. N. Bank természetesen 30 százalékkal alacsonyabb árfolyamon váltott be. Igy bekövetkezett az a szomorú állapot, hogy a gazda elvesztette önhibáján kivül termésének 30 százalékát egyszerre.

A M. N. Bank is érezte, hogy itt valamit kell tenni. Minden kárpótlása abból állott, hogy némely valutánál felemelte a valuta felárat. Igen ám, de ez távolról sem hidalta át a gazda veszteségét, mert a M. N. Bank évi álláspontja, hogy 50 százaléknál semmiféle valuta után több felárat nem térit, bármennyi is volt az a felár a devalváció előtt. A francia franknál 38 százalék volt, a holland forint pedig 50 százalék volt a valuta felár a devalváció előtt. Miután 50 százaléknál több felárat semmiféle valuta után nem térit a M. N. Bank francia franknál 12 százalék, holland forintnál pedig semmi.

Még legszerencsésebb a helyzet Németország felé, de viszont a német átviteli árak a legalacsonyabbak és igen késedelmes az átvétele és még késedelmesebb a pénz átutalása.

Lehet, hogy az illetékes körök kellő tájékoztatás után valamilyen formában kártalanitják a termelőket, de megtörténhet, hogy ezzel nem törődik senki. Ki törődik ma ilyen csekélységekkel! Ebben az esetben a magyar magtermelés összezsugorodik. Ebből, — mérhetetlen kárára az illető vidék mezőgazdasági munkásainak.

Miután a külföldi átvevő saját csök-

kentett valutájában az átvételi árat fel emeli, nem akarja, (hiszen éppen ezért csökkentették a valutájuk értékét, hogy versenyképesebbé legyenek) a M. N. Bank pedig az eddigi politikáján változtatni nem fog: a magyar magtermelő gazda nem szerződik le magtermelésre, miután az amúgy is rizikós magtermelés mellett 30 százalék csökkentett árak mellett számítását nem találja meg. Nem találja meg annál is, mert a mezőgazdasági munkabérek erősen emelkedtek és 1937. évben ezen a nívón fognak mozogni. A magyar magtermelő gazdák elveszítik külföldi összeköttetéseiket és lepítik a legbelterjesebb mezőgazdasági üzemeket külterjesebbekké a M. N. Bank ilyen banktechnikai elgondolása következtében."

Eddig tart a nyilatkozat, mely részletesen rávilágít a kérdésre, melynek megfelelő megoldása országos érdek.

(benczc.)

x **A „Csalfa délibáb"** cimü rendkivül **érdekes regény** kapható a könyvkereskedésekben. Ára 80 f.

DEBRECENI TERMÉNY- ÉS TAKARMÁNYPIACI ÁRAK

Búza 17.20—17.80, rozs 13.80—14.20 árpa 14.00—14.30, tengeri szemes 8.20 8.80, tengeri csöves 6.50—7.00, lucerna 6.00—6.50, széna 3.50—4.50, here 4.80, szalma 1.30—1.40, cukorrepa 1.30—1.40 takarmányrépa 0.90—1 10, tökmag 19.00—21.00.

Legmodernebb arcápolás

Beck Rózsi

kozmetikai intézetében

Piac u. 41. sz.

HIRDETMÉNY

Debrecen sz. kir. város törzsgulyájából 1 db létszámfeletti tenyészbika és 5 db törzsgulyabeli kimustrált, de még tenyészképes tehén 1937. évi január hó 18-án, hétfőn (országos vásárkor) délelőtt 9 órakor a debreceni Baromvásártéren tartandó nyilvános árverésen eladásra kerül.

Gazdasági tanácsnok.

Töltőtollat

most vásároljon!

A legkiválóbb gyártmányok pazar szinekben.

Feltünő olcsó árak

Valódi 14 karátos prima arany tollal

P 5·50-től feljebb

Vacumatic töltési rendszerrel!

Valódi 14 karátos elsőrendü arany tollal

P 15·—-től feljebb

Vételkényszer nélkül tekintse meg raktárunkat

Melbi gyári lerakat

Csáthy Ferenc

egyetemi könyvkereskedés rt. Ferenc József ut 8. sz.

Telefon: 32-96.

APRÓHIRDETÉSEK

NYOMTATVÁNYOK
alábbi szövegekben a kiadóhivatal pénztáránál, darabonként 10 fillérért kaphatók:
Raktárhelyiség kiadó.
Üzlethelyiség kiadó.
Pince kiadó.
.....hold föld eladó.
Az a ház eladó.
Bútorozott szoba 1. sz.
Bútorozott szoba 2. sz.
Kiadó lakás 1 2 3 4 6. szobás.

Házasság

Férjhez adnám
egyszerű, idősebb leány hugomat, kis ingatlannal, nyugdíjképes, 48 év körüli, állami férfihoz „Tél" jeligére. 538

Magasrangu
aktiv ötvenes köztisztviselővel megismerkedne házasság céljából jó megjelenésü magános keresztény urinő harmincezres vagyonnal. Közvetlen levelet „Otthonkedvelőnek" kiadóhivatalba kérek. Legnagyobb diszkréció. 584

Házasság
céljából vidéki 60 holdas gazdálkodó megismerkedne vagyonosabb, magános, éltesebb nővel. „Vidéki" jeligére. 539

Levelezés

Karácsonyi
képeslapok, angol, német, francia nyelven, picike kis karácsonyfa gyertyák, fényképezéshez füstmentes magnézium, Springer papir könyv, foto szaküzletében, a főuccán. vv.

Csalódás sohasem éri ha nálunk vásárol.

HAVAS

Harisnyahaz

Bádogos-u. 1.

Megnyilt

a **Gazdák Sütödéje Rt.** és a **„Galamb" cukrászüzem** központi elosztóhelye

Dégenfeld-tér 6. sz. alatt.

Elsőrangú „Galamb"-féle házikenyér, finom péksütemények és cukrászaticikkek állandóan raktáron. Karácsonyi és újévi cikkek stb legolcsóbb beszerzési forrása. Rendeléseket felvesz és házhoz szállit, magánfogyasztók és viszonteladók részére is. Telefon: 29—24. szám.

Nyomozó iroda

Magánnyomozó
Gálócsy, Varga ucca 25 rendőrségi és évtizedes magángyakorlattal megfigyel, informál és nyomoz bárhol. 220 1. 2.

Alkalmazást nyer férfi

Pénztáros
óvadékkal üzletünkbe januárra felvételetik Timár 31. 552

Megbizható
idősebb egyedülálló nőt házvezetőnőnek keresek. Herczeg u. 1. sz. 554

Komenciós
tehenész kerestetik január 1-re, Nap ucca 1. szám. 561

Kertész,
virág, gyümölcs, zöldséghez értő felvételik konvencióra. Széchenyi u. 21. d. u. 2—4-ig. 568

Huszonegyedik
évét betöltött segédet azonnalra alkalmazok füszeressegédnek. Rosenthálné. Lakás Simonffy 50. 557

Komenciós
nagyobb gyerekekkel felvételetik. Bundi 7. 499

Gyors-
és gépirást tudó keresztyén fiatalembert gazdaságba gyakornoknak alkalmazunk. Pályázatokat rövid élelleirással „Könyvelésben jártas" jeligén kiadóhivatal továbbit. 475

Fiatal
segédet és kiszolgáló leányt azonnali belépésre keres Deutsch Albert és Fia 546

Gyors-
és gépirást tudó keresk. éretségivel rendelkező fiatalembert keres ipari és ker. vállalat. Ajánlatok fizetés megjelöléssel a kiadóba „laboratórium" jeligére kérek. Gyakorlattal és német nyelvtudással rendkezők előnyben. 466

Szerelőtanulók
felvételnek, Pollák szerelő, Piac u. 58. 525

Gépész-kovács
mestert keresek gazdaságba, aki motorkezeléshez is ért. Jelentkezni lehet Simonffy ucca 7. Házmesternél. 524

Soffőr
100 pengő havi fizetést kap, ha 3000 pengő kölcsönt nyujt. — Cimét „Biztos fedezet" jeligére adja le a kiadóhivatalnál. 545

Fényképész-
tanulónak ügyes leányt felveszek, Perczel, Kálvin tér 3. 604

Kifutó
felvételtik, Lukács, Piac ucca 41. szám. 580

Asztalostanulót
bentkosztra felvesz Elek Péter, Hatvan u. 64. szám. 595

Motorkezelésben
jártas gépészkovácsot felveszünk, szombaton reggel, Magoss György tér 30. szám. 598

Alkalmazást keres férfi

Mérlegképes
könyvelő elkészíti vagy ellenőrzi könyvelését s adómérlegét. Megkeresés: Megbizható szakember jeligével a kiadóba. 587

Középkorú férfi
házmesteri állást keres, hosszú bizonyítvánnyal többféle munkához ért, József kir. herceg ucca 44. szám, házmester. 533

Órakönyvelést
adómérlegkészítést, — előnyös áron vállalok. Ajánlatokat: „Szakértő" jeligére a kiadóba kérelnek. 622

Középkorú,
megbizható ember felügyelői állást keres, s esetleg gazdaságba, Ötmalom ucca 2. B. 657

Alkalmazást nyer nő

Elsőrangu horgolónők
állandó munkkára kerestetnek. Jelentkezni délelőttönként Szent Anna 31. földszint második ajtó. 507

Középkoru
magános nőnek lakást és fizetést adok. Jelentkezni vasárnap, Hajnal ucca 17. 513

Bejáró
szobalányt keresek január 1-re. Hatvan ucca 6. 560

Január
elsejére perfekt szakácsnőt tanvára keresek. Cim a kiadóban. 567

Főzőmindenest
keresek elsejére. Jelentkezés 3—5 óráig délutánonként, Csánkyné, Kossuth ucca 22. 585

Önállóan
főző, ügyes mindenesfőzőtőt keresek elsejére hosszú bizonyítványokkal, dr Levelesné, püspöki palota. 592

Intelligensebb
gyermekszerető, szobalányi teendőket ellátó leányt keresek, január elsejére. Német előnyben. Arany János ucca 39. szám. I. emelet. 599

Mindenes-
főző, középkorú nő, — éves bizonyítvánnyal jelentkezzen négy órától hat óráig, jtnuár hó 1.-re, Simonyi út 4. 605

Mérlegképes
könyvelővé, jóirású hölgyet, díjmentesen kiképezek. „Gyakornok" jeligére. 623

Budapestre
mosni, vasalni szépen tudó mindenesleányt keresek, kéttagú családhoz. Poroszlay út 13. 606

Egy
mindenesleány, esetleg bentlakással felvételtik. Ajtó ucca 26. szám, keresztépület. 633

Ápolónő
képesitett, erőteljes, jelentkezzen délelőtt 10 órától, Péterfia 39. sz., uccai lakás. 627

Hivő,
főző, bejáró, vagy bent lakó, vasárnap jelentkezzen: Péterfia 19 sz. Loykó. 648

Szépen
toledózó s himző nőket és kifutóleányt felvesz kézimunkaüzlet, — Simonffy ucca. 642

Alkalmazást keres nő

Kereskedelmi érettségivel elhelyezkedést keres gyakorlattal biró gyors- és gépirónő. Cim a kiadóban. 508

Mosogatást,
takarítást vállalok, déli 12 órától, délutáni órákra. Érdeklődni dél előtt, Piac ucca 4. sz., Horváthné. 1009

Ajánlat

Lámpaernyőt,
pergamenből, cellofánból selyemből, legolcsóbban készit Szabó Sámuel villanyszerelő, Rákosi Jenő ucca 4. sz. 1422 1. 1.

Finom
SZALONCUKOR,
sztaniolos 1 kg.
1·98
25 filléres gyermekjátékok nagy választékban.
a Fischer Bolban
Teleki 73.

Hintaló,
készítőnél, csikó bőrrel bevonva, szépen díszítve eladó, Kút ucca 14. szám. 428

Férjem elhalálozása folytán a kályhásipart továbbra is minden fennakadás nélkül, őcsém szakszerű vezetésével továbbra is folytatom. Szives támogatást kérve továbbra is, Tisztelettel özv. Gschmeidy Jakabné, Timár ucca 47. szám. Telefon: 13—41. sz. 1599 1. 4

Női kabátot is vehet nagyon olcsón, WEISZ SÁNDOR férfiruhaáruházában. Csapó ucca 10. szám. 560 12. 31.

Harisnyák sveici kötött fehérneműek zsebkendők, sálak nagy választékban
Nagy Gyulánál
Püspöki palota.

Bármilyen
órát javítás végett bizalommal oda lehet adni, új óra olcsón kapható. Borbély Gyula, Kossuth ucca 4. 1466 1. 1.

Aranyat Ezüstöt Drágakövet Zálogjegyet | **legmagasabb áron vásárol** | **ROTHMAN** ékszerész **Piac-u. 46**

Tégla,
jó minőségben, olcsó árban kapható Sebestyén Lajos téglagyárában. — Iroda: Fürdő ucca 2 sz. Telefon: 26—10. 1572 vv

Bárányborkeztyük
csipőfüzők, melltartók, haskötők mérték után, — keztyük tisztitását, javitását, ezüstridikülök bélelését vállalom. Kiss Béláné, Kossuth 59. 1340 12. 31.

Dióbél
naponta frissen törve
eles fehér egy kiló P 2·30
I. rendü egy kiló P 2·10
Mazsola egy kiló P 1·36
Diótörőde
Honvéd ucca 9.

Kilós
és méteres maradékok olcsón. Ugyanott elsőrendü bükkfa, szén 2.50 fillértől kapható. Csokonai ucca 3. 1627 1. 5

Hócipőt,
sárcipőt tökéletesen javít Orbán, Piac ucca 7 1042 1. 1

Maradékok
düftin, puplin, piké, flanell stb, karácsonyra legolcsóbban, Dégenfeld téri maradék áruházban, Dégenfeld tér 11. szám. 1421 1. 1

Ajándéknak
korcsolyák, alpakka evőeszközök, zománctüzhelyek, karáconyfalábak, husgépek, zsírbödönök, habüstök, mozsarak, kávéőrlők, teakannák, konyhamérlegek, kalitkák, mosdókészletek, filléres áruk Nagy vasüzletében Csapó-kanyar. 536

Varrógép kölcsönzés
varrógépeket, kerékpárokat veszek, cserélek, eladok, varrógép részek kaphatók. — Javitásos Jótállással, Eisenberger, Csapó ucca 101. 532 1. 17

Elelmiszer ital

Saját
terméső boraimnak kimérését megkezdtem, 44 fillértől. — Szijjártó Rothermere 21. 304

80 fillérért,
6 éves kitünő, zamatos tokaji bort vásárolhat Vár ucca 2. sz. 449

BOR
édeskés, új öt liter vételnél már 44 fillér. a „Hullaházban" Timár ucca 31. szám. 1629 1. 5.

Jó hangulatát
az ünnepre biztositja, ha **borát** Kovácsnál veszi, 1 liter 50 fillér, Csapó 40. 32 12 25

BOR
szentannapusztai, termelői borpincéből, kitünő, zamatos, 48 fillértől. Szen Anna ucca 36. 1885 1. 11

Bor 40 fillér,
kitünő zamatú, édeskés 5 liter vételnél, Dénesnél, Cegléd ucca 22. 1892 12. 30

BOR
kóvidinka 46, ezerjó 52 édes ezerjó 70 fillér, Weszprémy Zoltán vámospércsi borainak kimérése, Péterfia 30. 1646 1. 5

Sajáttermésü
szentannapusztai fajboraim olcsón kaphatók borpincészetemben, Ungvár ucca 4. sz. Baranyi uccából nyilik 1499 1. 2

Fajborok
kiválóak, literenként 44 fillér, öt literné 40 fillér, termelőnél, Széchenyi ucca 29. szám 270 1. 5

Ujlétai
sajáttermésü boraimat literenként 44 fillértől, öt literné 40 fillérért árasitom, Maróthy Gy. ucca 10. szám. 495

Méliusz tér 7.
szám alatt, szentannapusztai, kitünő zamatos fajboraim literenként 44 fillértől kaphatók. 486 1. 23

Ujlétai
sajáttermésü édeskés rizling, kadarka, ezerjó boraimat 40 filléről árusitom. Árpád tér 33. 5 literné árengedmény. 262 1. 7.

Karácsonyra
már 72 fillérért vehet kitünő tokaji édeskés pecsenyebort, Csapó u. 8. szám, (Bőde-udvar). Bulyovszkynénál. 238

Sajáttermésü
bor literenként kapható, Kigyó ucca 43. 477

Sajáttermésü
hajdubagosi új és ó borok liter tételekben is állandóan kaphatók — Mester u. 17. 354

Méliusz tér 7.
szám alá megérkeztek a tiszán kezelt fajborok, literenként 44 és 50 fillér. 148

Jó bor
saját termésü, 48 fillér 5 literné engedmény. Csonka utca 18. 550

Aranytiszla bor
38 fillér, rizling 48, órizling 60. Nagy Sándor füszerüzlete Csapó-kanyar. 529

300 liter,
édes must eladó, Kocsák, Huszár ucca 13. 637

Hajdúbagosi
olaszrizling, nemeskadarka, bánáti rizling ezerjó, literenként olcsón, termelőnél, Széchenyi ucca 29. 636

Csemege
sütőtök, kisebbnagyobb tételben, háztól eladó. Batthyány ucca 18. 619

Sajáttermésü
bor, 25 literenként, literje 38 fillér, Eötvös ucca 10. szám. 614

Kihasitott
félsertést veszek, 30—40 kiló súlyban, Mester ucca 44. 579

A világ
legolcsóbb kárpitosa Major Sándor, Piac u. 7. Ha nem hiszi, győződjön meg róla. 641

Világszabadalom
Likalit faszénkockával zártablakok mellett vasalhat. Kapható Grünfeldnél — Hatvan 21., Kaufmannál, Csapó 29., — füszer, festéküzletekben. 576 1. 25

Jó
házikoszt kihordásra és bentétkezésre 70 fillértől kapható — Csemete u. 6., Sebestyénné. 590

Bácsinénál
Legszebb, legolcsóbb bőrkesztyük, bőrövek, retikülök készülnek. — Javitást vállalok. Halköz 6. 586

Gyümölcsöt
karácsonyra
Ajándéknak
a legszenzációsabb
Süteményekhez
a legrissebb
Karácsonyfára
a legpompásabb
Asztalra
a legizletesebb
Hazai és külföldi gyümölcskülönlegességek legolcsóbban
Déligyümölcs-csarnok
Piac ucca 7. szám.

Tuskófa
tölgy, gyökérmentes száraz, hazaszállitva mázsánként P 3.— Varga u. 11. 632

Teljes ellátás

Kvártélyost,
teljes ellátásra is elfogadok, Búsi ucca 7. 370

Kereslet

Kisebb
jókarban levő családiházat vennék, lakbérlekötésre. Cim a kiadóban. 562

Keresek
január elsejére két szoba, konyha, mellékhelyiségekből álló lakást, Homok ucca 75. 497

Társ

Szabadalmazott
idegenforgalmi cikk gyártásához, kevés tőkével, finanszirozót, — vagy társat keresek. — Jelige: Biztositott befektetés. 615

Rentábil s
üzlethez társulnék vagy átvennék. Ajánlatokat: „1500 készpénz" jeligére a kiadóba. 628

Pénz

Pénzt,
házra, földre, folyósittatok. Kényszer hadikölcsönt, részvényeket veszek, Mandel, Péterfia 4. szám. 526

Kölcsönt,
föld, házingatlanokra, külsőségen is, folyósittat. Kényszer kölcsönt mindenféle értékpapírokat, használt levélbélyegeket vásárol Bleuer Imre bankháza. Piac ucca 87 udvarban. 549

Oktatás

Ovodás gyermekeknek
német foglalkozta ó játékdélelőttök, okleveles tanerők, Batthyány u. 16. szám. 596

Perfekt
német úrileány, német órákat ad s gyermekek tanitását vállalja Kigyó ucca 11. szám. 521

Autó, motor kerékpár

Kerékpár.
eredeti Steyer, Waffenrád, alighasznált eladó. Nap ucca 22. 643

Egy darab
új férfi kerékpár eladó. Kossuth ucca 53. szám alatt, az udvari lakásban. 546

„Schevrolet"
teherauló, kettőfél tonnás, hat hengeres eladó. Varga ucca 11. 631

Tüzelő anyagok

Tűzifa-
és szén elsőrendü minőségben kapható. Kovács tűzifatelepe, Szent Anna ucca 36. 1886 1. 11.

Katonatisztek,
altisztek, katonai hivatalok, „Unió"-tagok elsőrendü tűzifát, szenet, kokszot, brikettet, téli beszerzésre is havi részletfizetésre, készpénzáron kapnak. 100 kilót már házhoz szállitva. **„Margit" tűzifa és szén kereskedelmi vállalatnál, a Margitfürdő** mellett. Telefon: 10-24. 153 12. 19

Prima
borsodi szén P 2.40. száraz tűzifa vágva 3.80 pengő, házhoz szállítva, Grünfeldnél, Hatvan ucca 21. szám. Telefon: 29—82. 1420 1. 1.

Tölgyfatuskó,
gyökérmentes, száraz, szállítva mázsánként 3 pengő, Varga ucca 11. 219 12. 22.

Prima
borsodi szén 2.40 pengő, száraz tűzifa vágva 3.80 pengő, házhoz szállítva, Grünfeldnél, Hatvan ucca 21. szám. Telefon: 29—82. 577 1. 31

Rádió

Egy darab
3+1 Philips rádió olcsón eladó. Csokonai u. 27. szám. 471

Hangszer

Egy jókarban
levő Schunda cimbalom olcsón eladó, Bálintpap ucca 3. 497

Zongora
eladó, kitünő, fekete, kereszthúros. Megtekinthető: Tonténál, — Hunyadi ucca 18. 660

Bútor

Menyasszonyok
figyelmébe. Teljes lakásberendezés, nagy kombinált szoba, kétszemélyes, rekamierrel s gyönyörü konyha, elő szoba, 22 darab, elsőrangú kivitelben 495 P Bútorlerakat, Deák Ferenc ucca 3. szám. 357 1. 20.

Sodronyágybetétek
rekamié sodronyok, összecsukós vaságyak, mosdók, állóruhafogasok, kályhavédők, lábtörlők, stb. kaphatók Ottónál, Rákóczi 13. 569

Szalonszobák,
kombinált szobák, recamiék, amerikai iró asztalok, iratszekrények, konyhabútorok varrógépek, irógépek asztalok, székek, szezlonok, bőrgarniturák hármasszekrények eladók, Bútormagazin — Széchenyi ucca 6. 435 1. 12

Használt
bútorokat, varrógépet kerékpárt és zongorát Wertheimszekrényt és egyéb ingóságokat veszek, eladok, cserélek Hivásra házhoz megyek. „Bútorház", Csapó ucca 6., udvarban. 1831 1. 10

Minden képzeletet felülmuló, meglepő szép kiállitás és karácsonyi vásár — az ingóságközvetitőben, Eladásra kerülnek minden izlést kielégitő szebbnélszebb disztárgyak, porcellánok, zenélő antik órák, festmények, szobrok, különböző antik butorok szőnyegek, összekötők, uriszoba berendezések, recamiék, hencserek, ülőgarniturák. Tehát mielőtt karácsonyi ajándéktárgyait, vagy bármilyen szükségleteit megvenné, jöjjön az ingóságközvetitőbe (ref. püspöki bérpalota, tel. 11—99), ahol azt legolcsóbban szerezheti be. 1218 vv

Iparművészeti
müremek ebédlőbutor eladó. Ujkert, Jerikó u. 57. sz. 566

Modern ebédlő
teleháló, konyhaberendezés, kombinált szekrény, hármasszekrény eladó. Hatvan ucca 18. 454 1. 9.

Lakást keres

Kétszobás
lakást keres tisztviselő, külön udvarral, esetleg kertben. Cim a kiadóban. 539

Uzlet, műhely raktárhelyiség

Portálos
üzlethelyiség, Piac uccán, olcsó bérért kiadó. Cim a kiadóban. 1787 12. 19.

Egy
üzlethelyiség kiadó elsejére. Homok 74. 544

Üzlethelyiség,
lakásnak is használható külön szobával azonnal kiadó. Arany János ucca 28. 512

Kiadó
nagy üzlethelyiség, raktárnak is, Apafi ucca 30. szám. Értekezni lehet: Gazdák Bankjában. 601

Átadó üzlet vendéglő

Szatócsüzlet,
azonnal átadó, Csapó ucca 72. Értekezni lehet: Hatvan ucca 56. keresztépület. 621

Kiadó
45 éve fennálló fűszerüzlet. Cim a kiadóban. 588

Kiadó lakás egyszobás

Szoba,
konyha, speiz azonnal kiadó. Köleséri Sámuel u. 28. sz. 551

Kiadó
szép szoba konyhás lakás elsejére. Lorántffy u. 20. 572

Uccai
szép szoba, konyha üvegezett veranda februárra kiadó. Árpádtér 18. 541

Egyszobás,
lakás, mellékhelyiségeivel, akár azonnal is kiadó. Domokos ucca 16. szám, Vénkert. 575

Egyszerű
kis szoba, rendes udvarban, egy személynek kiadó. Vörösmarty ucca 18. szám. 624

Egyszobás,
uccai és udvari lakások kiadók. József kir. herceg ucca 89. 589

Kiadó lakás kétszobás

2—3
szobás uccai lakást igénye szerint átalakítok, májusra kiadok, lakbér leköté mellett, esetleg örök lakásként telekkel részt örlesztéssel eladom Cim a kiadóban. 565

Kétszobás
uccai lakás, mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. Ugyanott egy hízott sertés eladó. — Borz ucca 28. 649

Kiadó
azonnal, kettő szoba, konyha, Kandia ucca 15. szám. 589

Kiadó lakás háromszobás

Kiadó
február elsejére három szobás, másodemeleti udvari és május elsejére négyszobás elsőemeleti uccai lakás, Hunyadi ucca 17—19. sz., alatt. Felvilágosítást ad: Adonyi ügyvéd, telefon: 34—94. 558

Kiadó
jutányosan Kossuthkertben 3 szobás alápincézett villalakás, terrasszal, esetleg 1 hold termő szőlővel. Értekezni Gazdák Bankjában. 602

Kiadó lakás nagyobb

Négyszobás,
Piac uccára nyiló erkélyes lakás kiadó. Farkas ügyvéd, Hungária palota. 570

Butorozott szoba

Kiadó
szép kétszemélyes bútorozott szoba, lépcsőházi különbejáratta! — (Hardtmuth kályha) Simonyi út 6. sz. 625

Bútorozott
szoba fűtéssel, fürdőszobával kiadó. Perczel Szent Anna ucca 10. 603

Szépen
bútorozott szoba kiadó, ellátással, úrinőknek. Kossuth ucca 22. Cim a házfelügyelőnél. 502

Csinosan
bútorozott különbejáratú, kétágyas uccai szoba kiadó, Hatvan u. 45. szám. 573

Különbejáratú
bútorozott, vagy üres szoba, elsejére kiadó, Nyil ucca 62. 611

Különbejáratú
uccai bútorozott szoba, esetleg ellátással, jan. elsejére kiadó. Eötvös ucca 48. szám. 620

Bútorozott
szép uccai, különbejáratú szoba, fürdőszobával kiadó. Hatvan ucca 2. szám, I. emelet. 594

Tiszta
bútorozott szoba, egy, vagy két személynek kiadó. Árpád tér 4. 656

Idős férfi,
vagy nő, kellemes otthonra talál, özvegy urinőnél, Busi ucca 7. 370

Különbejáratú
uccai bútorozott szoba kiadó. Széchenyi ucca 44. szám. 654

Elveszett

Elveszett
fekete him pulikutya, „Bogár" névre hallga'. Aki tud róla avagy hazahozza, jutalomban részesül Elekes, Szoboszlai út 17. 582

Vegyes

Bálterem,
postás egyesületnél szilveszterre, igen olcsón kiadó. Varga ucca 42. 514

Ingóságvétel

Használt
bútorokat, hálót, íróasztalokat, szekrényeket és egyéb ingóságokat veszek, eladok, cserélek, Simonffy ucca 7. bútorüzlet. 802 1. 18

Pénzt adok
használt bútorért, zálogjegyért stb. mindenféle ingóságért Barna, Csapó ucca 16. szám. Hivásra jövük. Telefon 32—11. szám. 1925 1. 11.

Krumplifőző.
üstöt keresek megvételre, Bethlen ucca 55. 593

Ingóság eladás

Alighasznált
szmoking kabát és olaj festmény, olcsón eladó, Simonffy ucca 12. 658

Egy
utazó báránybéléses bunda olcsón eladó. — Csokonai u. 27. 472

Kombinált
berendezés, 220 cm-es kombinált szekrény, 2 fotel, dohányzóasztal, kétszemélyes rekamier P 270, gyönyörü sakkasztalok figurákkal, gyermekágyak stb. Butor lerakat, Deák Ferenc ucca 3. 357, 1, 20

Rádiókészüléket
minden gyártmányban díjmentesen, vételkényszer nélkül lakásán bemutatom. Kerékpárok óriási választékban. — **Csepelmotorok** és alkatrészek raktárar és **javító serviceállomása.** — Cséplők, gazdasági gépek, csereüzletek. Királynál, Royal épület. Telefon 20-66. 1237

Egy
jókarban levő karikahajós varrógép eladó. Rákóczi 28. 523

Esztélyi ruha,
alighasznált, jutányosan eladó. Próba baba kerestetik. Simonffy u. 51. szám. 651

Eladó
méz, negyvenkettes kaptárak, fekvő, álló kocsirendszerü, mülép keretek. Árpád tér 18. 540

Eladó
téli női kabát, szivattyus kut, üst, üstház. Wesselényi ucca 119. 556

Kézimunka
és kalapüzlet modern berendezése eladó vagy bérbeadó. Cim a kiadóban. 563

Könyvszekrények
íróasztalok, úriszoba berendezések, különböző antik és modern bútorok, előszoba iroda konyhaberendezések, s szőnyegek, garniturák, magános bútorok, hencserek, rekamiék, zenélő antikórák, szebbnél szebb dísz árgyak, festmények stb, igen olcsón kerülnek eladásra az Ingóságközvetítőben Ha elköltözik, bútorait szőnyegeit, dísztárgyait eladni akarja készpénzért, legmagasabb áron értékesíti heti az Ingóságközvetítőben — telefon: 11—99.

Szalagfürész,
esztergapad, gyalupadok és teljes kerék gyártó szerszám eladó Kigyó u. 16. 635

Villanymotor
5.5 HP eladó. Transzmissziót veszek. Teleki 56. 617

Férfi télikabát
és egy netz ágyteritő alap mintával és pamuttal eladó. Damjanich ucca 11. ajtó 1. 630

Férfi aranyóra
duplafedelü svájci, jutányosan eladó — Burgundia 11. 608

Varrógép
süllyesztett Stöver, alig használt, eladó Nap ucca 22. 644

Fekete gránit
és 4 fehér márvány piramis sirkövek, — míg a készlet tart. — alkalmi áron eladók. Vitéz Poroszlaynál. Dégenfeld tér 2. 640

Vámpir
porszívó kitünő állapotbn 50 pengő. Csapó 77. 537

Eladó házhely

Olcsó házhelyek
eladók a Luther és Kuruc uccák sarkán Felvilágositást ad dr csányi Farkas Attila ügyvéd, Werbőczy u. 12. sz., I. emelet. 1231 vv

Eladó
Irén ucca 49. 300 □-öl telek 600 P. Értekezni Kassai ut 13. 265

Házhely,
olcsón eladó Kishegyesi úton, Halastó uccán. — Lehetőleg készpénzért. Értekezés: Garay u. 20. szám. 638

Diófa ucca 32.
kétfrontú házhely olcsón eladó. Értekezhetni: Ungád, iSmonfy ucca 12. szám. 659

Eladó ház

Alápincézett
családi ház kétszobás, előszobás és egyszobás lakásokkal eladó Csillag u. 22. 578

Eladó ház
Vasutsor 23. Csapókerti állomással szemben. — Értekezni Vitárius Kossuth u. 2. 531

Fakereskedőnek
alkalmi vétel volna a Bercsényi u. 14. sz. ház. Mindenkinek az igényét kielégítő szép adómentes ház, Dicsőffy ucca 4. eladó. Érdeklődni lehet, Lorántffy 16. 553

Eladó
tehermentes családi ház Hegyi Mihályné u. 28. 564

Eladó
István ut 51. alatt modern négyszobás és kétszer egyszobás adómentes ház kettő holdas gyümölcsössel 29.000 pengőért. Dienes iroda, Füvész kert ucca 16.

Minden elfogadható áron eladó Kut ucca 1. számu ház, Magoss György térhez közel négy darab kétszobás és több kisebb lakással, jó bérjövedelemmel. Dienes iroda Füvészkert ucca 16.

Libakertben
két nagyjövőjü kert eladó. Szegfü ucca 19. sz. Viola ucca 29. 555

Adómentes új villa
Vilmos császár úton, komfortos, törlesztéses kölcsönnel eladó. Cim a kiadóban. 609

Eladók
havi részletre is házak, tanyás és konyhakertészeti földek, telkek, szőlők, házhelyek, vendéglő, gőz- és kádfürdőtelep, koresmák, Debrecenben és vidéken. Kiadó 3 szobás villa szőlővel. Betétekre megállapitott legmagasabb betétkamatot adja Debreceni Gazdák Bankja Kossuth ucca 17. 600

Eladó
Andrássy út 43. A. sz. ház és udvar. Felvilágositást ad Dajka ügyvéd, Hajdúszoboszló. 179 12. 31

Eladó
nagytelkü sarokház Főtér közelében — részben is. Kölcsei 21 583

Eladó
Péterfia 38., Csapó 40/b és több telepi ház, 18 hold ondódi szántó 3 darabban sürgősen. Csapó 40/b alatti irodába. 616

Eladók,
Ruyter ucca 18. számú bérház, havi 160 pengő bérjövedelemmel, továbbá Földi ucca 5. sz. lakóház, 3 szoba, fürdő szoba, stb, teljesen alápincézve és végül négy darab, egyenkint 350 négyszögöl háztelek, a Széchenyi és Tőzsér uccákon, alkalmi áron és sürgősen eladók. — Esetleg belvárosi házzal cseréről is szó lehet Bővebbet: Radó. Földi ucca 5. szám. 395

Gazdasági termények

Árpa szalma,
hatvan keresztre való, eladó. Álmos ucca 3. zsidótemetőnél. 629

Kazal
anyaszéna bőven lucernával (80 mázsa) Bellegelőn eladó. Értekezni Fehértóynál Degenfeld tér. 639

Gazdasági eszközök

20.000 drb.
2 éves vágásu hasított akác szőlőkaró 175 cm. olcsón eladó. Legkisebb mennyiség 500 drb. Eladással megbizva Molnár Lukács, Vigkedvü Mihály u. 1. szám. Minta ugyanott megtekinthető. 534

Eladó
egy répadaráló, Böszörményi u. 104. 543

Uj
Medicagó és Vulkán egyetemes daráló és lucernaőrlőgép olcsón eladó. Deák Ferenc ucca 11. Keresztépület, Rahmernél. 547

Kutszivattyuk
és kutszivattyu alkatrészek kaphatók Kassai ut 3. 645

Mák- és husdarálók
kizárólag Szalaynál kaphatók Kassai ut 3. szám. 646

Kutszivattyu
eladó, kutfurást és javitást vállal Kiss Lajos kutfuró, Jánossy u. 7. 597

Kutszivattyu
eladó, ára 20 pengő. Eötvös ucca 23. 647

Földbérlet

Bezerédi u. 24.
szőlő 1226 □, lakással együtt kiadó. Értekezni Mester u. 8. 591

Király kávéi mégis a legjobbak!
Aromás, zamatos kávét! Király üzletében a vevő előtt pörkölik.
Dégenfeld-tér 11. szám.

Bérelnék
vagy átvennék 30—60 holdas lakható tanyás földet, őszi vetést, fele haszonbért előre fizetem. Szabó, Vigkedvü Mihály u. 34. szám. 581

Eladó föld

ELADÓ
Hajduszoboszlón a „Déli tilalmas" düllőben 26 hold szántóföld. Továbbá a gyógyfürdő közelében, a „Bánom" szőllőskertben 944 négyszögöl szántóföld, gyümölcsfákkal s épülettel Ugyancsak a fürdő közelében a Böszörményi út mellett 634 négyszögöl háztelek. Érdeklődni lehet: Czeglédy Lajos Hajduszoboszló, Rákóczi utca 74. sz. alatt. 1209

Ondódon
(négy) 4 hold föld eladó. Péterfia 35. 612

Bánki
33 hold tanyás birtok eladó bankteherrel is Farkas ügyvéd Hungária palota. 571

Huszonkét hold
tanyásföld. Fancsikán eladó. Virág ucca 11. 655

Eladó
öt hold prima föld, úri lakkal, villamostól két percre, termő gyümölcsössel, Hajnal ucca 11 650

Eladó föld,
négy hold, búzatermő, tanyával, erdőkaszálási joggal, Apafi ucca 119. 653

Eladó állatok

Fajtiszta
drótszőrü fokszi kutya eladó. Vitéz Vértesné, Széchenyi u. 28. 515

Komondor
kutya 3 éves, fajtiszta, 5 kölykével eladó. Kuruc utca 63. 468

Kiváló
tenyészetből származó 11 koca, 6 ártánysüldő eladó Betthyányi 18. 618

2 darab
150 kilós sertés eladó Mester ucca 25. 626

Ujövi
malac minden menyniységben kapható Teleki ucca 67. 535

4 darab
zsirsertés és egy fél kihasitva eladó Cserepes u. 16. 574

Faj foxi
patkányfogó kutyák eladók Sas u. 2. sz., házmester. 607

2 darab prima
kövér sertés eladó — Csapó ucca 82. 610

50 darab
szegedi fajgalamb eladó, Somkuti Pál, Nyirbátor, Ferenc J. u. 71. 510

Bakóczy László

ingatlanforgalmi irodája
Verbőczy-utca 8
járásbiróság mellett
telefon 28-26 saját ház

ELADÓ HÁZAK:

50.000
Rákóczy 35.
45.000
Széchenyi 57.
36.000
Miklós ucca végén, üzlettel, lakással.
35.000
Péterfia 61.
Simonyi ut 5.
Csapó u. 100.
28.000
Kossuth 71.
Károly Ferenc 23.
25.000
Varga 15.
Kigyó 34.
22.000
Árpádtér 18.
Sesztina 6.
Széchenyi 64.
20.000
Teleki 68.
Hatvan 67.
18.000
Hajó 26.
Baross 26.
16.000
Erzsébet 26.
Czegléd 18. fele
Forgács 6.
15.000
Meszena 20.
Timár 35.
Komlóssi ut 45.
14.000
Hereeg 8.
Leránffy 44.
Honvéd 25.
12.500
Lónyai 41.
12.000
Veres 9.
Beresényi 47.
Rákóczi 47.
Eötvös 114.
Kinizsi 71.
Erzsébet 12.
Erzsébet 22.
11.000
Apaffy 32.
Böszörményi ut 12.
10.000
Határ 9.
Vendég 6.
Kishegyesi ut 38.
Mikepércsi ut 23.
Hajó 16.
Luther 20-b.
Pesti 11.
Késes 68.
Csillag 35.
Salétrom 8. — Erzsébet 7.
Honvéd 8.
Dózsa 21.
Sebes 5.
9.000
Honvéd 83.
Kerekes Géza 20.
Gróf Vécsei 13.
Wesselényi 101.
Székely 20.
Virág 38.
8.500
Apaffy 111.
Szabó Kálmán 15.
István ut 70.
Erzsébet 89.
8.000
Andrássy ut 91.
Gróf Vécsei 46.
Csillag 11.
Szabó Kálmán 20.
Dugovics Titusz 10.
Kórház 3.
Vendég 40.
Nap 13. fele.
7.000
Késes 63.—Erzsébet 43.
Diesőfi 11.
Gönci 5.
Salétrom 18.
Csokonai 50.
Dobó 20-b.
Borz 6. — Csap 29.
Monostorpályi ut 17.
Gróf Vécsei 4.
6.500
Virág 34.
Böszörményi ut 36.
Jerikó 42-b.
Kar 28.
Maróthy György 36.
Bezerédi 20.
6.000
Móricz 12.
Zrinyi 45.
Kender 25.
Székely 8.
Nagypál 3.
5.500
Hegyi Mihályné 56
Bezerédi 15.
Kinizsi 18.
Csillag 84.
Honti 24-b.
Bujdosó 23.
5.000
Malvin 41.
Kuruc 52.
Dobó 3.
Kiapka 42.
Sipos 5.
Homok 78.
Homok 44.
Kálmánchelyi 5.
Harsányi Gusztáv 19-21
Veresegyházi Tamás 11.
Gohér 35.
Százados 19.
Gyöngyvirág 12.
Szávay Gyula 3.
4.500
Csillag 91.
Tusnád 5.
Arnold 12.
Keresztszegi 31.
Monostorpályi ut 56.
Nyil 66.
Oláh Károly 51.
Német 23.
Kuruc 61.
Kuruc 112.
Fancsovics 18.
Zrinyi 49.
Ovoda 19.
Szabó Kálmán 8.
Kender 23.
4000
Mátyáskirály 6.
Vasútisor 11.
Kerekes Géza 24.
Oláh Károly 22.
Malvin 72.
Munkás 11.
Magyar 23.
Kabar 9.
Kerekes Géza 42.
Kuruc 22.
Kuruc 72.
Szávay Gyula 23.
Apponyi 11.
Kinizsi 94.
Bujdosó 37.
Honti 27-a.
Kinizsi 89.
Kender 20.
Kemény 6.
3500
Gyepüsor 25.
Apponyi 26.
Gyepüsor 37.
Könyök 9.
Német 9.
Szeder 8.
Budai Ezsaiás 67.
3000
Mikepércsi út 84.
Malvin 45 B.
Sárosi 16.
Kálmánchelyi 10.
Homok 100.
Monostorpályi út 74
Kinizsi 84.
Szaboles 27.
Csóka 11.
Cserei 10.-Szeremlei 27.
2800
Monostorpályi út 48-60
Acél 45.
Kút 100.
2500
Rugonfalva 11.
Irén 18.
Malvin 53.
Bujdosó 33.
Toldi 8.
Urrétje 6.
Magyar 34.
Pozsonyi út 30.
Munkás 56.
Bezerédi 12.
2000
János 24., fele.
Zádor 26.
Malvin 51.
Bajnok 14.
Kemény 11.
Komáromi 17.
1800
Mikepércsi újosztáson
Tánesics Mihály 70.
Halasi 2.
Határút 19.
1500
Zádor 15.
Alsójózsa, Szentgyörgy ucca 765.
700
Olajütő 57. B.

Eladó földek úgy Debrecen határában — mint vidéken, mindenféle nagyságban és minőségben, úgy tanyás, mint tanyanélküli ingatlanok.

Szőlők helyben és vidéken a legnagyobb választékban.

Telkek a város minden részén. Tavaszi építkezések alá már most tessék vásárolni.

A Bakóczy iroda oly nagymennyiségű eladó ingatlanok felett rendelkezik, hogy azokat itt felsorolni mindet lehetetlenség.

Nincs az az adásvételi jogügylet, amit Bakóczy le ne tudna bonyolitani.

Akinek ingatlana komolyan eladó, bizza meg annak értékesitésével Bakóczyt.

Mindennemü felvilágositás díjtalan.

DIENES JÓZSEF

ingatlanforgalmi irodájának hirdetései: Iroda: Füvészkert ucca 16.

Eladó házak:

65.000 pengőért:
Péterfia ucca 25.
60.000 pengőért:
Széchenyi ucca 42.
55.000 pengőért:
Szent Anna 29.
40.000 pengőért:
Füvészkert ucca 16
35.000 pengőért:
Vilmos császár ut 48. sz.
Mester ucca 21.
32.000 pengőért:
Rákóczi u. 30. (Modern családi ház.)
27.000 pengőért:
István uton két hold kerttel.
Kut ucca 1.
23.000:
Domokos Lajos ucca 15.
22.000:
Szatmár 7.
Méliusz tér 7.
Komlóssy 4 b és 44.
21.000:
Erőss Lajos 5/b.
20.000:
Magoss György tér 14. sz.
17.000:
Nyil 37.
István 51.
16.000:
Széchenyi 18.
15.000:
Teleki 68.
Szepességi ucean.
14.000:
Hüvelyes 9.
Bornemissza 14.
12.000:
Hajó 14.
12.000:
Ruyter 42.
Szegedi Gergely 11
Erzsébet 22.
10.000:
Kardos 13.
8.500:
Komlóssy 14.
Kuruc 108.
Rakovszky 53.
8.000:
Homok ucean.
Andaházy 1.
7.000:
Sinay Miklós 33.
6.800:
Epreskert 14
6.500:
Doberdó 28.
Kincsesbegy 18.
Bezerédy ucean
Thököly 3.
6.000:
Buday Ezsaiás 8.
Nyil ucean.
Pöltenberg 4.
Apafi 31.
Botond 7.
5.600:
Dorottya 4.
Kiss 11.
5.500:
Szappanos 6.
Csokonai 1. háromnegyede.
5.300:
Pogány 3.
5.000:
Viola 23.
Keresztesi 31.
István uton.
Kálmánchelyi 20.
Kinizsi 73.
Homok 11.
4.500:
Mikes Kelemen 19.
Kinizsi 79. és 52.
Fogarasi 5.
4.200:
Csillag 59.
Bihari 23.
4.000:
Lahner 48.
3.800:
Hollós 3.
Margit 16.
3.600:
Kinizsi 84.
Pázsit 3.
3.500:
Dembinszky ucean.
Szegfü 41.
Keleti sor 3.
Homok 18.
Biró 10.
Arnold 7.
Kuruc 110. (Hegedüsé.)
3.400:
Kinizsi 84.
3.200:
Oláh Károly 50.
Kuruc 59.
Mező 12.
3.000:
Som 11.
2.800:
Bán 30.
2.700:
Szél 17.
Targoneás 24.
2.600:
Mátyás király 41.
Urrétje 48.
2.500:
Sárosi 2.
Apponyi 4.
Toldi 8.
2.400: ő
Kondor 12.
Fülöp 15.
2.300:
Fülöp 13.
2.200:
Király Ferenc 10.
Szép 18.
2.000:
György 29.
Bellegelőn.
1.800:
Király Ferenc 35.
Dömsödi 8.
Vályi Nagy 5.
1.700:
Branyiszkó 10.
1.600:
Wolaffka 33.
1.500:
Tánesis Mihály 70.
1.450:
Szent Mihály 2.
1.400:
Fancsovits 16.
1.250:
Százados 5.
1.200:
Irén u. 16.
Százados 11.
Görgei 8.
1.100:
Wolaffka 17.
1.000:
Csalogany 2.
Tegze 21.
860:
Pandur 3.
750:
Dömsödi 28.

VIDÉKEN:
Hajduszoboszlón,
Derecskén,
Álmosdon,
Nyirmátonfalván,
Nagykerekiben,
Felsőjózsán,
Nádudvaron,
Hajduböszörményben.

TELKEK:
Egyetemnél,
Gyár ucea 17.,
Margit uccán,
Bihari 4.,
András 24.,
Széchenyi uton,
Aczél uccán,
Pozsonyi ut 18.,
István uton,
Mikszáth Kálmán uccán,
Komlóssy 44.

SZŐLŐK:
Hajdubagoson,
Andrássy uton,
Bellegelő 24.

FÖLDEK:
Hajduszováton 20 hold,
Nádudvaron 66 k. hold,
Kisujszálláson 53 hold,
Sándor uccán 3395 □-öl.

KERESEK
eladó házakat, földeket, telkeket, földbérleteket.
DIENES IRODA, Füvészkert ucca 16.

Samu János

OFB engedélyes hirdetései: — Irodám Hunyadi ucca 24. szám alatt van.

Eladó ingatlanok:

Házak: Itt vannak az olcsó vételek. Ispotály ucca 7. számu jövedelmező ház, alkalmi vétel, Homok ucca 26. szám olcsón megvehető, Kinizsi ucca 77. számu, Lehel ucca 3. számu ház, 800 öl szőlő és gyümölcsössel, alkalmi vétel, Kender ucca 7. áron alul, Bercsényi ucca 64., Késes ucca 28., Széchenyi ucca 100. számu 4 szobás urivilla.

Eladó földek: Ondódon állomás és kövesuthoz közel 24 hold prima tanyás, Ondódon 10 hold, Hosszupályiban 50 hold jobb tanyásbirtok, Apafáján 12 hold tanyás 5000 P teherrel, Fancsikán 13 hold 4500 P teherrel, 3500 P-vel megvehető, város alatt 9 hold prima gyümölcsös kisebb tételekben tetszés szerint belőle vásárolható.

Itt egy olcsó parcellázás, Kondor ucca 3. szám alatt már kiparcellázott 9 darab házhelyet négyszögölenként 2 pengőjével, vételár harmine százaléka fizetendő, szerződésiráskor, husz százaléka három hónap mulva, a fennmaradt vételár ötven százaléka két év alatt, havonta vagy negyed évenként teljesen kamatmentesen fizethető, aki az egészet óhajtaná megvenni, ugyanezen előnyökben részesül. Ugyancsak parcellázok a Pályi ut mellett 7 iklométerre 18 hold prima birtokot, közvetlen köves ut mellett 1000 öltől kezdve tetszésszerinti nagyságban igen előnyös fizetési feltételekkel, kertészetre és gyümölcsösnek igen alkalmas. Poroszlai uton szép villatelkek 8 pengővel négyszögölenként kaphatók. Mindennemü felvilágositás díjtalan, a személyes bemutatások díjtalanok. Irodám Hunyadi ucca 24.

Ingatlanforgalmi irodák

Házat
földet, szőlőt, gyümölcsöst, házhelyet. Nagy Sándor ingatlanirodájában vásárolhat legjutányosabban, Csapó ucca 27. szám alatt.
1469 12 31

Felelősszerkesztő:
PÁLFY JÓZSEF
Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó Rt. kiadása